

Univerzita Pardubice
Fakulta Ekonomicko-správní

Role obecní samosprávy při zvládnání pandemie
Bakalářská práce

2023

Simona Vinšová

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Simona Vinšová**
Osobní číslo: **E19160**
Studijní program: **B0488A050001 Hospodářská politika a veřejná správa**
Specializace: **Ekonomika a organizace bezpečnosti**
Téma práce: **Role obecní samosprávy při zvládnání pandemie**
Zadávající katedra: **Ústav správních a sociálních věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je analyzovat roli obce v systému boje proti koronaviru SARS-CoV-2. Zkoumat kompetence a opatření vykonávané zvolenou obcí. Na základě výsledků empirického výzkumu bude práce diskutovat výsledky a formulovat závěry.

Osnova:

- Vymezení pojmů souvisejících s výzkumem.
- Obce v systému boje proti koronaviru SARS-CoV-2.
- Výzkum kompetencí a opatření vykonávaných obcí.
- Výsledky, jejich diskuse a formulace závěrů.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- HENDRYCH, Dušan. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 242 s. 2014. ISBN 978-80-7478-561-0.
- KOUDELKA, Zdeněk. *Zákon o obcích (obecní zřízení): Komentář*. Praha: Leges, 480 s. 2019. ISBN 978-80-7502-335-3.
- KUBAL, Michal a Vojtěch GIBIŠ. *Pandemie*. 1. vyd. Praha: Kniha Zlín, 643 s. 2020. ISBN 978-80-7662-047-6.
- PRŮCHA, Petr. *Místní správa*. 2. vyd. Brno: Masarykova Univerzita, Právnická fakulta, 277 s. 2018. ISBN 978-80-210-9007-1.
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů (krizový zákon). Sbíрка zákonů České republiky. 2000. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jan Fuka, Ph.D.**
Ústav správních a sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2022**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2023**

L.S.

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

doc. Ing. Jan Černožorský, Ph.D. v.r.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2022

Prohlašuji:

Práci s názvem „Role obecní samosprávy při zvládnání pandemie“ jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 28. 4. 2023

Simona Vinšová v. r.

PODĚKOVÁNÍ

Poděkování bych chtěla nejprve věnovat svému vedoucímu práce Ing. Janu Fukovi, Ph.D., který mi poskytl svou odbornou pomoc, ochotu a cenné rady při vedení práce. Dále bych chtěla poděkovat své rodině a nejbližším, kteří mi byli oporou při těžkých chvílích. Také bych své poděkování chtěla věnovat panu starostovi Viktoru Kohoutovi, který mi poskytl své zkušenosti z období pandemie.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá analýzou kompetencí a opatření, která byla vykonávána obcí s rozšířenou působností Litovel v boji proti koronaviru SARS-CoV-2. První část popisuje základní pojmy veřejné správy a krizového řízení. Další část řeší průběh jednotlivých vln pandemie na celostátní úrovni a v Litovli. Závěr práce porovnává dílčí opatření na základě rozhovoru se starostou obce s rozšířenou působností, Viktorem Kohoutem.

KLÍČOVÁ SLOVA

územní samospráva, obec s rozšířenou působností, krizové řízení, kompetence, opatření

TITLE

The role of a municipal government in managing the pandemic

ANNOTATION

The bachelor thesis deals with the analysis of competences and measures which were performed by the municipality with extended powers Litovel during the coronavirus SARS-CoV-2. First part describes the basic concepts of public administration and crisis management. The next part deals with course of individual waves of the pandemic at the national level and in Litovel. The final part compares partial measures based on the interview with mayor of the municipality with extended powers Viktor Kohout.

KEYWORDS

Territorial self-governing, municipality with extended powers, emergency management, competencies, measures

OBSAH

SEZNAM TABULEK	9
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	10
SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK	11
ÚVOD.....	12
1 VYMEZENÍ POJMŮ SOUVISEJÍCÍCH S VÝZKUMEM	13
1.1 Veřejná správa	13
1.2 Struktura veřejné správy ČR.....	14
1.2.1 Státní správa.....	14
1.2.2 Samospráva	15
1.3 Obec	15
1.3.1 Působnost obce	15
1.4 Systém krizového řízení.....	16
1.4.1 Orgány krizového řízení	17
1.4.2 Krizová situace	19
1.5 Koronavirus SARS-CoV-2	20
2 OBCE V SYSTÉMU BOJE PROTI SARS-CoV-2.....	22
2.1 Obce s přenesenou působností.....	22
2.2 Orgány krizového řízení obce.....	22
2.2.1 Starosta obce	22
2.2.2 Obecní úřad obce	23
2.2.3 Bezpečnostní rada	24
2.2.4 Krizový štáb	24
3 VÝZKUM KOMPETENCÍ A OPATŘENÍ VYKONÁVANÝCH OBCÍ	26
3.1 Metody výzkumu	26
3.2 Vymezení jednotlivých vln Covidu-19 v ČR	27
3.3 Kompetence obce.....	28
3.4 Povinná celostátní opatření v letech 2020 a 2021.....	29

3.5 Doporučená celostátní opatření v letech 2020 a 2021	31
3.6 Obcemi povinně vykonávaná celostátní opatření v letech 2020 a 2021	32
3.7 Obcím doporučená celostátní opatření v letech 2020 a 2021	34
3.8 ORP Litovel	34
3.9 Povinná celostátní opatření vykonávaná ORP Litovel v letech 2020 a 2021	36
3.10 Doporučená celostátní opatření vykonávaná ORP Litovel v letech 2020 a 2021.....	38
3.11 Povinná celostátní opatření pro obce vykonávaná ORP Litovel v letech 2020 a 2021	38
3.12 Obcím doporučená celostátní opatření vykonávaná ORP Litovel v letech 2020 a 2021	39
3.13 Opatření iniciovaná ORP Litovel proti Covid-19 v letech 2020 a 2021.....	39
4 VÝSLEDKY, JEJICH DISKUSE A FORMULACE ZÁVĚRŮ	42
ZÁVĚR	46
POUŽITÁ LITERATURA	47
PŘÍLOHY	51

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Přehled jednotlivých vln Covidu-19 a rozvolnění	28
Tabulka 2: Opatření zavedená z iniciativy ORP Litovel při 1. vlně pandemie.....	40
Tabulka 3: Doporučená opatření bezpečnostní radou ORP Litovel při 1. vlně pandemie.....	41
Tabulka 4: Hodnocení povinných opatření starostou ORP Litovel	42

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Proces krizového řízení	16
Obrázek 2: Orgány krizového řízení	17
Obrázek 3: Systém krizového řízení – ORP	25
Obrázek 4: Hranice ORP Litovel	35
Obrázek 5: Uzavřené obce v Olomouckém kraji	36

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

apod.	a podobně
atd.	a tak dále
BR	bezpečnostní rada
ČR	Česká republika
FO	fyzická osoba
hl. m.	hlavní město
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	integrováný záchranný systém
KHS	Krajská hygienická stanice
KO	krizové opatření
LPS	Listina základních práv a svobod
MO	mimořádné opatření
např.	například
OO	ochranné opatření
ORP	obec s rozšířenou působností
PES	protiepidemický systém
PO	právnícká osoba
popř.	popřípadě
PS	Poslanecká sněmovna
Sb.	Sbírka zákonů
tzn.	to znamená
tzv.	takzvaně
vč.	včetně
VS	veřejná správa
VŠ	vysoká škola

ÚVOD

Období, kterým se zabývá bakalářská práce, bylo velice obtížné pro všechny. Objevil se zde koronavirus SARS-CoV-2, který byl něčím novým. Počet nakažených touto nemocí, Covid-19, stále narůstal, a proto byla Vláda České republiky, Ministerstvo zdravotnictví České republiky, ale také kraje a obce nuceny podnikat určité kroky k zamezení šíření tohoto viru a následných dopadů. Cílem této práce je analýza role obce v systému boje proti koronaviru SARS-CoV-2. Jsou zkoumány kompetence a opatření na úrovni zvolené obce. Na základě rozhovoru se starostou vybrané obce jsou následně porovnána zavedená celostátní opatření a doporučení s opatřeními vykonávaných právě touto obcí.

Bakalářská práce je rozdělena do čtyř kapitol. První kapitola obsahuje základní oblasti, které souvisejí s výzkumem, jedná se o veřejnou správu, obec a systém krizového řízení. Důraz je kladen především na obec, působnost obce a orgány krizového řízení. Lehce je popsán i pojem koronavirus SARS-CoV-2. Kapitola druhá se pak zabývá přenesenou působností obce a jejím rozdělením, krizovými orgány a kompetencemi orgánů obce a obce s rozšířenou působností při krizových situacích neboli, v této práci, boje proti SARS-CoV-2. Třetí kapitola vymezuje kompetence, definuje jednotlivé vlny pandemie a zkoumá následná opatření, která byla vydávána na celostátní úrovni v podobě krizových a mimořádných opatření či doporučení. Jedná se tedy i o opatření z protiepidemického systému, jehož úkolem bylo a řídit situaci Covidu-19 v České republice. Dále je vybrána obec Litovel a zde jsou zkoumány kompetence a vydávaná opatření v její působnosti. Významným zdrojem dat pro tuto pasáž byl rozhovor, který proběhl se starostou zkoumané obce. Následně práce diskutuje výsledky.

1 VYMEZENÍ POJMŮ SOUVISEJÍCÍCH S VÝZKUMEM

Kapitola je věnována vymezení základních pojmů souvisejících s výzkumem. Jedná se o vysvětlení veřejné správy a struktury v České republice, definování obce a systému krizového řízení a na závěr této kapitoly je popsán koronavirus SARS-CoV-2.

1.1 Veřejná správa

Veřejnou správu (dále jen „VS“) nelze definovat jen jako činnost výkonnou a nařizovací neboli činnost zakládající se na provádění zákonů, ale lze VS chápat jako služby nebo governance. V širším pojetí jako vládnutí nebo správu veřejných věcí za aktivní účasti občanů a v jejich prospěch (Hendrych, 2014, s. 11). Obecně je možno za základní kritérium považovat, zda jde o správu veřejných nebo soukromých záležitostí. Lze říci, že je poměrně obtížné vymezit rozdíl mezi veřejnou a soukromou správou. Příčinou tohoto jevu je především rozšíření a neurčitost veřejného zájmu, a to v důsledku narůstání služeb veřejnosti, a to nejen subjekty veřejného práva (stát, obec apod.), ale i soukromého práva (obecně prospěšnými společnostmi, nadacemi apod.) (Hendrych, 2014, s. 12).

Pojetí VS lze rozčlenit na materiální či formální. Pomahač (2013, s. 11) materiální pojetí VS definuje jako činnosti státu, které lze měřit jako výkon, jenž je financován z veřejného rozpočtu neboli úkol ve prospěch veřejného zájmu. Podle Hendrycha (2014, s. 14) je VS „*v materiálním pojetí činností státních nebo jiných orgánů veřejné moci nebo subjektů, kterým byl výkon veřejné správy propůjčen za účelem vykonávání určitých úkolů neboli úkolů veřejných.*“ Materiální pojetí VS je možno dále rozdělit na pozitivní a negativní (Hendrych, 2014, s. 14). Pozitivní vymezení je chápáno v souvislosti s veřejnými úkoly, které VS zabezpečuje. Proto není podstatné, jestli tyto úkoly budou plnit státní úřady a jiná státní zařízení, nebo orgány samosprávné či subjekty soukromoprávní. Důležitý je stanovený poměr působnosti mezi těmito orgány vzhledem k míře centralizace a decentralizace veřejné moci ve státě (Hendrych, 2014, s. 14). Negativní vymezení VS je výsledkem nepřesvědčivých pokusů o definování VS v pozitivním smyslu. Hendrych (2014, s. 15) popisuje vymezení následovně „*veřejná správa je souhrnem činností, které nelze kvalifikovat ani jako zákonodárné, ani jako soudní.*“ Avšak ani toto vymezení není perfektní (Hendrych, 2014, s. 15). Formální pojetí VS klade důraz spíše na organizace než na činnost. Těmto organizacím jsou svěřeny kompetence řešit veřejné úkoly. V případě, že jim svěřeny nejsou, tyto kompetence mají pak zastupitelské sbory či soudy. Jde tak o soustavu jednotlivých správních úřadů či orgánů, které VS vykonává v materiálním smyslu

(Hendrych, 2014, s. 15). Podle Pomahače (2013, s. 11) je formální pojetí funkční dělba moci zákonodárné, výkonné a soudní při poskytování veřejných služeb.

1.2 Struktura veřejné správy ČR

VS České republiky má své ústavní základy v ústavních zákonech, které jsou tvořeny Ústavou České republiky (dále jen „Ústava“), ústavními zákony a Listinou základních práv a svobod (dále jen „LPS“). Těmito zákony je tvořen ústavní pořádek (Hendrych, 2014, s. 131).

Hendrych (2014, s. 132–133) shrnuje několik důležitých kritérií pro organizační uspořádání. Kterými jsou:

- subjekt – nositelem VS je stát, obec a kraj, jiné samosprávné celky, ostatní subjekty veřejného či soukromého práva v případě, že tak stanoví zákon,
- působnost určuje vykonavatele (úřad, orgán) VS územně a věcně. Územně je VS vykonávána centrálně nebo regionálně neboli na části území státu. Věcné hledisko člení vykonavatele, kterým je působnost přikázána všeobecně (např. vláda, rada kraje) nebo dílčím způsobem (např.: ministerstvo, úřad práce),
- pravomoc je kritériem, zda má nebo nemá vykonavatel VS oprávnění vydávat právní akty nebo činit jiné vrchnostenské úkony,
- postavení vykonavatelů v konkrétní organizační soustavě VS umožňuje určit jejich vzájemné vztahy, které mohou být subordinační, koordinační nebo subsidiární (Hendrych, 2014, s. 132–133).

1.2.1 Státní správa

Mezi vykonavatele přímé státní správy lze zařadit: ministerstva, jiné správní úřady a veřejné sbory (Hendrych, 2014, s. 138). Nepřímými vykonavateli státní správy jsou pak právní subjekty jiné než stát, na které byl přenesen, v mezích zákona, výkon státní správy. Lze sem zařadit např. orgány obcí a krajů (územních samosprávných celků). Přenesenou působnost v obvodech obcí a krajů vykonávají obecní úřady nebo jiné orgány obce. Dále pak krajské úřady (Hendrych, 2014, s. 141–142). Cíl státní správy podle Káni (2019, s. 21) je spatřen v zabezpečení a chodu činnosti státního systému a soustavě orgánů vykonávajících státní moc či správu. Jako hlavní činnost státní správy uvádí orientaci k fyzickým (dále jen „FO“) a právnickým osobám (dále jen „PO“) ve prospěch společenského zřízení (Káňa, 2019, s. 21).

1.2.2 Samospráva

Samosprávu vykonávají jiné právní subjekty než státu v případě, že je na ně zákonem výkon správy přenesen a svěřen do jejich samostatné odpovědnosti. Samosprávu lze rozdělit na územní a zájmovou (Hendrych, 2014, s. 143).

Územní samospráva má ukotveny právní základy v Ústavě. Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava uvádí, že: „Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.“ Obce jsou samostatně spravovány zastupitelstvem, stejně tak jsou spravovány i vyšší územní samosprávné celky. Územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou vlastnit majetek a hospodařit dle vlastního rozpočtu. V případě, kdy je vyžadována ochrana zákona může stát zasahovat do činnosti územních samosprávných celků, ale pouze způsobem, který stanoví zákon (Zákon č. 1/1993 Sb.). V zájmové samosprávě jsou vykonavateli subjekty z oblasti profesní či jiné samosprávy v rozsahu stanoveným zákonem. Těmito subjekty jsou například stavovské komory s obligatorním členstvím, ostatní stavovské komory s dobrovolným členstvím a veřejné vysoké školy (Hendrych, 2014, s. 150).

1.3 Obec

Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) je obec „základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.“ Obec je veřejnoprávní korporace, která disponuje vlastním majetkem, vystupuje v právních vztazích pod svým jménem a nese odpovědnost vyplývající z těchto vztahů. Stará se o všestranný rozvoj svého území a potřeby svých občanů a také chrání veřejný zájem při plnění svých úkolů (Zákon č. 128/2000 Sb.). Káňa (2019, s. 49) rozumí obcí samostatný ekonomický subjekt, který hospodaří se svými i svěřenými finančními prostředky. Obec může zřizovat obecní policii, podniky a neziskové organizace. Spravuje vlastní movitý i nemovitý majetek a je správcem obecních a veřejných záležitostí. Obec je oprávněna vydávat závazné právní normy v podobě obecních vyhlášek.

1.3.1 Působnost obce

Průcha (2018, s. 84) formuluje působnost obce jako „právně vymezený okruh společenských vztahů, předmět, obsah a rozsah činností, v nichž obec realizuje svoji pravomoc.“ Souhrn oprávnění a právních povinností, které jsou obci uloženy, pro potřeby plnění úkolů jsou pravomocemi obce. Působnost dvojího druhu přichází v úvahu podle platné právní úpravy u obcí s tzv. samostatnou či přenesenou působností (Průcha, 2018, s. 84).

Své záležitosti může obec spravovat samostatně (dále jen „samostatná působnost“). Do samostatné působnosti mohou zasahovat státní orgány a orgány krajů v případě, že to vyžaduje ochrana zákona a pouze způsobem, který stanoví zákon. Přenesenou působnost vykonává ta obec, které byl výkon státní správy zákonem svěřen orgánu obce (Zákon č. 128/2000 Sb.). V samostatné působnosti může obec ukládat povinnosti obecně závaznou vyhláškou k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku. Stanoví, které činnosti by mohly narušit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdravím a majetkem. To je možno vykonat pouze v určeném čase nebo na vymezených veřejných prostranstvích obce uvedených v obecně závazné vyhlášce. Pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, vč. tanečních zábav a diskoték, stanovit obligatorní podmínky v nezbytném rozsahu pro zajištění veřejného pořádku. Obstarat údržbu čistoty ulic a jiných veřejných prostranství k ochraně životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně, která slouží potřebám veřejnosti. Obecně závaznou vyhlášku možno použít i v případě, stanoví-li to zvláštní zákon. V případě, je-li obec zákonem zmocněna a jedná v mezích své působnosti, může vydávat nařízení (Zákon č. 128/2000 Sb.). Při vydávání nařízení se musí obec řídit zákony a podzákonnými právními předpisy v případě, že jsou vydány v mezích zákonů a k jejich provedení. Obcím je nadřazen v přenesené státní správě stát i kraj, proto by mělo být nařízení obce v souladu s podzákonnými předpisy státu a kraje, nejen při jejich vydávání, ale po celou dobu platnosti v případě, že zákon nestanovil jinak. Například nařízení kraje lze upravit u nařízení v obci odlišně (Koudelka a kol., 2019, s. 75).

1.4 Systém krizového řízení

Proces krizového řízení lze rozdělit do dvou fází – přípravnou a realizační.



Obrázek 1: Proces krizového řízení

Zdroj: Vilášek, 2004, s. 81

Přípravná fáze se skládá z krizového plánování, které zahrnuje plánování obrany a civilní nouzové plánování. Zajištění připravenosti spočívá ve výcviku osob a pro zajištění nezbytných materiálních potřeb a služeb. V realizační fázi probíhá řešení krizové situace prováděním činností s cílem potlačit, překonat nebo zmírnit následky situace (Vilášek, 2004, s. 81). Podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení se systémem krizového řízení „rozumí souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s

1. přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo

2. ochranou kritické infrastruktury.“ (Zákon č. 240/2000 Sb.)

1.4.1 Orgány krizového řízení

V rámci systému krizového řízení provádějí řídicí činnost následující orgány:



Obrázek 2: Orgány krizového řízení

Zdroj: Vilášek, 2004, s. 83

Na obrázku 2 je možno vidět, že Vláda České republiky (dále jen „Vláda“) je hlavním orgánem v oblasti krizového řízení.

Vláda připravuje Českou republiku (dále jen „ČR“) na krizové situace, jejich řešení či ochranu kritické infrastruktury přidělováním úkolů ostatním orgánům krizového řízení, řídí a kontroluje jejich činnost. Řídí Ústřední krizový štáb jako svůj pracovní orgán k řešení krizových situací. Stanovuje průřezová a odvětvová kritéria pro určení prvků kritické infrastruktury. Na základě seznamu předloženého Ministerstvem vnitra ČR rozhoduje o prvcích kritické infrastruktury a evropské kritické infrastruktury. Při přípravě a řešení krizových situací musí Vláda projednat opatření s Českou národní bankou, které vyplývají z její působnosti (Zákon č. 240/2000 Sb.).

Vláda má podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení v průběhu vyhlášení nouzového stavu nebo stavu ohrožení státu jisté pravomoci. Může omezit na nezbytně nutnou dobu a v nezbytně nutném rozsahu některá práva vyplývající z LPS. Například:

- svoboda pohybu a pobytu na určitém území ohroženého nebo postiženého krizovou situací,
- pokojně se shromažďovat na území ohroženého nebo postiženého krizovou situací,
- provoz podnikatelské činnosti, která by ohrožovala, narušovala nebo znemožňovala provádění krizových opatření či jejich provádění,
- stávkou, pokud by záchranné a likvidační práce byly narušovány nebo znemožňovány stávkou (Zákon č. 240/2000 Sb.).

Vláda je také oprávněna v době trvání nouzového stavu nařídit:

- opatření k ochraně státních hranic, k pobytu cizinců nebo osob bez státní příslušnosti, v oblasti nebezpečných chemických látek a přípravků, jaderných zařízení a zdrojů ionizujícího záření,
- přemístění osob ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody do jiné věznice případně zákaz volného pohybu mimo věznici,
- nasazení vojáků v činné službě a jednotek požární ochrany při konání krizových opatření,
- vykonávání péče o děti a mládež v případě, že rodiče nebo zákonný zástupce nejsou schopni zajistit tuto péči v době krizové situace,
- přednostní zásobování dětských, zdravotnických nebo sociálních zařízení, ozbrojených sil, bezpečnostních sborů a složek IZS¹, podílejí-li se na plnění krizových opatření. Zajištění zásobování prvků kritické infrastruktury v nezbytném rozsahu (Zákon č. 240/2000 Sb.).

Ministerstva a ústřední správní úřady zajišťují připravenost na řešení krizových situací ve své působnosti. Zřizují pracoviště krizového řízení, krizový štáb jako pracovní orgán k přípravě na krizové situace. Ministr nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu zajistí složení a určí úkoly a věcné, organizační a administrativní podmínky pro jeho činnost. Zpracovávají plán, ve kterém je obsažen souhrn krizových opatření a postupů při řešení krizových situací. Tento plán schvaluje ministr nebo vedoucí jiného správního úřadu. Na požádání poskytují podklady ministerstvům, krajským úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností (Zákon č. 240/2000 Sb.). Krizový zákon se dále zabývá kompetencemi v době krizových situací, Ministerstvem vnitra, Ministerstvem zdravotnictví, Ministerstvem dopravy a Ministerstvem průmyslu a obchodu (Zákon č. 240/2000 Sb.).

¹ složky integrovaného záchranného systému

Česká národní banka zřizuje krizový štáb, spravuje přehled možných zdrojů rizik, provádí analýzy a v rámci prevence podle zvláštních právních předpisů odstraňuje nedostatky, ze kterých by mohla vyplynout krizová situace. Jejím úkolem je vytvářet podmínky komunikace ve vztahu s jinými správními úřady, kraji, obcemi, PO a FO (Zákon č. 240/2000 Sb.).

Připravenost orgánů kraje zajišťuje především hejtman. Ostatní orgány se na této připravenosti podílejí. Hejtman řídí a kontroluje přípravná opatření, činnosti k řešení krizových situací a ke zmírnění jejich následků prováděných územními správními úřady s působností na území kraje, orgánů obcí s rozšířenou působností, orgánů obcí nebo PO a FO. Zá tímto účelem zřizuje a řídí bezpečnostní radu a krizový štáb kraje. Po projednání schvaluje v bezpečnostní radě kraje krizový plán kraje (Zákon č. 240/2000 Sb.).

Připravenost orgánů obce bude detailněji rozebrána v podkapitole 2.2 Orgány krizového řízení obce.

1.4.2 Krizová situace

Krizová situace je definována v krizovém zákoně. Jedná se o mimořádnou událost podle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při kterém je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu (Zákon č. 240/2000 Sb.).

Stav nebezpečí je možno nutně vyhlásit, jsou-li ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí. Stav nebezpečí se použije v případě, že nedosahuje intenzita značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek IZS nebo subjektů kritické infrastruktury. Tento stav je vyhlášen na nezbytně nutnou dobu, nejdéle však 30 dní, poté lze prodloužit pouze se souhlasem vlády. Stav vyhláší hejtman kraje pro území kraje nebo jeho část a končí uplynutím doby, na kterou byl vyhlášen. Pokud hejtman nebo vláda nerozhodnou o jeho zrušení před uplynutím této doby. Vláda stav nebezpečí zruší též, pokud nejsou splněny podmínky pro jeho vyhlášení (Zákon č. 240/2000 Sb.). Nouzový stav je na rozdíl od stavu nebezpečí definován v ústavním zákoně o bezpečnosti ČR. Stav je vyhlášen vládou buď v případě živelných pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které značně ohrožuje životy, zdraví nebo majetkové hodnoty, anebo vnitřní pořádek a bezpečnost. Pokud hrozí nebezpečí z prodlení může vyhlásit nouzový stav předseda vlády. Jeho rozhodnutí může vláda do 24 hodin od vyhlášení schválit nebo zrušit. Vláda o vyhlášení

neprodleně informuje Poslaneckou sněmovnu ČR (dále jen „PS“), které přísluší vyhlášení zrušit. Nouzový stav lze vyhlásit pouze s uvedením důvodů na určitou dobu a území. Při vyhlášení nouzového stavu je nutné, aby vláda vymezila, která práva stanovená ve zvláštním zákoně a rozsahu, v souladu s LPS se omezují a které povinnosti se ukládají. Nouzový stav lze vyhlásit nejdéle na dobu 30 dnů. Tuto dobu je možno prodloužit jen na základě předchozího souhlasu PS. Stav je ukončen uplynutím doby, na kterou byl vyhlášen, pokud vláda nebo PS nerozhodnou o jeho zrušení před uplynutím této doby (Zákon č. 110/1998 Sb.). Stav ohrožení státu je společně s nouzovým stavem formulován v ústavním zákoně o bezpečnosti ČR. Na návrh vlády Parlament ČR (dále jen „Parlament“) ve své působnosti vyhláší stav ohrožení státu při bezprostředním ohrožení svrchovanosti nebo územní celistvosti státu nebo demokratických základech. Přijetí usnesení o vyhlášení stavu ohrožení státu je podmíněno souhlasem nadpoloviční většiny všech poslanců a nadpoloviční většiny všech senátorů (Zákon č. 110/1998 Sb.). Stav ohrožení státu je vyhlášován neomezeně na celý stát nebo jeho část (Hasičský záchranný sbor, ©2023a). Poslední stav, který možno vyhlásit, je válečný stav. Parlament podle zákona č. 1/1993 Sb., Ústava rozhoduje o vyhlášení stavu v případě napadení ČR nebo plnění mezinárodních smluvních závazků o společné obraně proti napadení. Stav je vyhlášován pro celé území a na neomezeně dlouhou dobu (Hasičský záchranný sbor, ©2023a).

Z dat Hasičského záchranného sboru (dále jen „HZS“) ČR za posledních 20 let je z výše uvedených stavů na území ČR nejčastěji vyhlášován stav nebezpečí z důvodů povodní, sesuvů půdy nebo skalního masivu. Poslední stav nebezpečí, jenž byl vyhlášen v roce 2017 z důvodu Afrického moru prasat, platil pro Zlínský kraj. Nouzové stavy byly vyhlášovány z důvodů povodní, Orkánu Kyrill a v současné době kvůli koronaviru SARS-CoV-2 (Hasičský záchranný sbor, ©2023b).

1.5 Koronavirus SARS-CoV-2

Vláda oznámila, že se jednalo o nový typ koronaviru SARS-CoV-2, který se poprvé objevil na začátku prosince 2019 v čínské provincii Chu-pej, ve městě Wu-chan. Onemocnění způsobující koronavirus dostalo označení Covid-19. Toto onemocnění způsobuje hlavně dušnost či pocit ztíženého dýchání bez kašle, horečku trvající déle než dva dny a suchý kašel. Mezi nejohroženější skupiny patří hlavně senioři, chronicky nemocní a osoby s oslabenou imunitou. Prevenci můžeme zajistit:

- vyhýbáním se viditelně nemocným,

- dodržováním základních hygienických pravidel,
- používání dezinfekce po kontaktu s lidmi, kteří trpí respiračními potížemi,
- vyhýbat se místům s vyšší koncentrací lidí,
- při respiračním onemocnění dodržovat pravidla respirační hygieny – při kýchání a kašlání užívat nejlépe jednorázové kapesníky, zakrývat si ústa paží/rukávem, nikoli rukou (Vláda, ©2009–2023a).

2 OBCE V SYSTÉMU BOJE PROTI SARS-CoV-2

Kapitola je zaměřena na obce v systému boje proti SARS-CoV-2. Nejprve se zabývá rozčleněním působností obcí a dále orgány krizového řízení obcí a obcí s rozšířenou působností.

2.1 Obce s přenesenou působností

Přenesenou působnost lze vysvětlit jako činnost státní správy, která byla přenesena na obce, rozsah určují vždy zákony. Důvod přenesené působnosti je přiblížit výkon státní správy blíže k občanům. Do přenesené působnosti lze zařadit např. evidenci obyvatel, obecní úřad se stavebním vydává stavební povolení nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností je oprávněn vydávat občanské průkazy (Koudelka, 2019, s. 245–246). Výkon státní správy zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) rozlišuje několik typů rozsahu přenesené působnosti. Prvním typem je obec I. stupně, která disponuje základním rozsahem státní správy. Obec II. stupně je obcí s pověřeným obecním úřadem (Koudelka, 2019, s. 246). Obecní úřad vykonává státní správu v mezích zákona a ve svém obvodu obce. Větší obce pak tuto státní správu vykonávají pro menší obce (Koudelka, 2019, s. 263). Posledním typem je obec III. stupně, která je obcí s rozšířenou působností (dále jen „ORP“), jedná se o větší města s velkým správním obvodem (Koudelka, 2019, s. 246). Obecní úřad ORP vykonává přenesenou působnost jednak na svém území obce v „užším“ i „širším“ rozměru, tak i pro další obce, ale pouze v „širším“ rozměru v daném obvodu (Koudelka, 2019, s. 269).

2.2 Orgány krizového řízení obce

2.2.1 Starosta obce

Podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení mezi kompetence starosty obce patří zajistit připravenost na krizové situace a ostatní orgány se podílejí na připravenosti. Může zřídit krizový štáb. Za krizové situace zajišťuje aplikaci stanovených opatření ve správním obvodu obce. Správní úřady na území obce, PO a podnikající FO musejí stanovená opatření splnit. Starosta dále plní úkoly stanovené starostou ORP a orgány krizového řízení při přípravě na krizové situace a jejich řešení, úkoly a opatření uvedené v krizovém plánu ORP. Zabezpečuje varování, informování a evakuaci osob z ohroženého území obce. Starosta využívá informační a komunikační prostředky a pomůcky krizového řízení stanovených Ministerstvem vnitra ČR. Dále starosta v případě ohrožení území obce organizuje činnost v podmínkách nouzového přežití obyvatelstva a zajistí organizaci dalších opatření, která jsou nezbytná pro řešení krizových situací. V případě, že starosta v době krizového stavu neplní

zákonem stanovené úkoly, hejtman kraje převede jejich výkon na předem stanovenou dobu na zmocněnce, kterého jmenuje a o této skutečnosti hejtman neprodleně informuje obec a ministra vnitra, ten toto rozhodnutí však může zrušit (Zákon č. 240/2000 Sb.).

Starosta ORP podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení zajišťuje připravenost správního obvodu ORP na řešení krizových situací a ostatní orgány se na připravenosti podílejí. Starosta ORP řídí a kontroluje přípravná opatření, činnosti k řešení krizových situací a ke zmírnění jejich následků prováděných územními správními úřady s působností ve správním obvodu ORP, orgánů obcí, PO a FO v tomto správním obvodu. Dále mu náleží kompetence:

- zřizovat a řídit bezpečnostní radu ORP pro území správního obvodu,
- organizovat přípravu správního obvodu ORP na krizové situace a podílet se na řešeních,
- po projednání schválit v bezpečnostní radě ORP krizový plán obce ORP,
- vyžádat od HZS kraje údaje podle § 15 odst. 3² (Zákon č. 240/2000 Sb.).

Starosta dále zřizuje a řídí krizový štáb ORP pro území správního obvodu obce. Za krizové situace provádí stanovená krizová opatření v podmínkách správního obvodu ORP. Správní úřady, PO a podnikající FO jsou povinny stanovená krizová opatření splnit. Starosta plní úkoly stanovené hejtmanem a orgány krizového řízení při přípravě na krizové situace a jejich řešení. Dále odpovídá za využití informačních a komunikačních prostředků a pomůcek krizového řízení stanovených Ministerstvem vnitra ČR (Zákon č. 240/2000 Sb.).

2.2.2 Obecní úřad obce

Krizový zákon (Zákon č. 240/2000 Sb.) uvádí, že obecní úřad za účelem zajištění připravenosti obce na řešení krizových situací organizuje přípravu, poskytuje obecnímu úřadu ORP podklady a informace ke zpracování krizového plánu ORP. Je kompetentní k vedení evidence o údajích přechodných změn pobytu osob. Shromážděné údaje předává obecnímu úřadu ORP ve správním obvodu, ve kterém se nachází. Též vede evidenci o přechodných změnách osob za stavu nebezpečí a shromážděné údaje předává obecnímu úřadu ORP ve svém správním obvodu. Podílí se na zajištění veřejného pořádku, plní úkoly stanovené krizovým plánem ORP při přípravě a řešení na krizové situace. Obecní úřad seznamuje PO

² HZS kraje seznamuje obce a PO nebo FO na jejich žádost s charakterem možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení, vytváří podmínky pro činnost krizový štáb kraje a krizový štáb ORP, vede evidenci osob o přechodných změnách pobytu osob a předává údaje v ní vedené Ministerstvu vnitra, tuto evidenci vede také za stavu nebezpečí (Krizový zákon, 2000, § 15).

a FO s charakterem možného ohrožení, připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich aplikace (Zákon č. 240/2000 Sb.).

Obecní úřad ORP za účelem zajištění připravenosti správního obvodu ORP poskytuje při krizových situacích součinnost HZS kraje při zpracování krizového plánu kraje a ORP. Plní úkoly krizového plánu ORP a stejně jako obecní úřad obce je kompetentní k vedení evidence o údajích přechodných změn pobytu osob, totéž eviduje i za stavu nebezpečí. V obou případech jsou údaje předávány HZS kraje. Obecní úřad vede přehled o možných zdrojích rizik a v rámci prevence podle zvláštních předpisů odstraňuje nedostatky, ze kterých by mohla vzniknout krizová situace (Zákon č. 240/2000 Sb.).

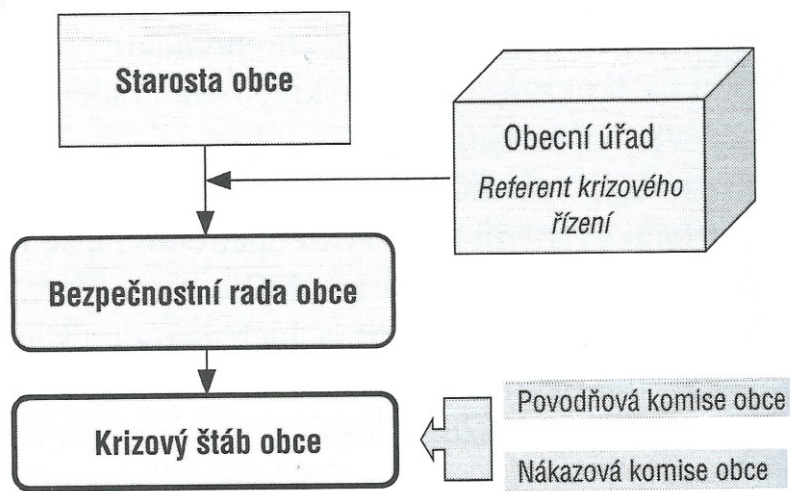
2.2.3 Bezpečnostní rada

Bezpečnostní rada (dále jen „BR“) kraje společně s BR ORP jsou poradními orgány zřizovatele pro přípravu na krizové situace. Předsedou BR ORP je starosta obce, který disponuje kompetencí jmenovat členy do BR ORP. Na jednáních BR kraje a ORP se projednává a posuzuje stav zabezpečení a připravenosti na krizové situace na území kraje nebo ve správním obvodu ORP. K jednání mohou být přizvány další osoby, pokud je jejich účast nezbytná k posouzení stavu zabezpečení a připravenosti na krizové situace (Zákon č. 240/2000 Sb.).

2.2.4 Krizový štáb

Krizový štáb kraje a ORP jsou pracovním orgánem zřizovatele pro řešení krizových situací. Předsedou krizového štábu ORP je starosta ORP, který má kompetence k jmenování členů krizového štábu ORP (Zákon č. 240/2000 Sb.).

Obrázek 3 znázorňuje hierarchii orgánů krizového řízení ORP. Jak z obrázku vyplývá, krizový štáb ORP může zřizovat povodňovou a nálezovou komisi. Tyto komise jsou podřízeny krizovému štábu ORP. Komise se účastní zasedání v případě aktivace krizové situace, na kterou je specializovaná. Komise mohou být zřizovány na různé druhy krizových situací, které se v dané oblasti mohou vyskytnout.



Obrázek 3: Systém krizového řízení – ORP

Zdroj: Antušák, 2009, s. 254

3 VÝZKUM KOMPETENCÍ A OPATŘENÍ VYKONÁVANÝCH OBCÍ

Kapitola obsahuje popis metody výzkumu a stanovení kompetencí. Dále vymezuje jednotlivé vlny pandemie v ČR, definuje celostátní opatření a doporučení v letech 2020 a 2021. Následně kapitola obsahuje celostátní opatření a doporučení, která byla určena přímo obcím v letech 2020 a 2021. V závěru se kapitola zabývá vybranou obcí a opatřeními, která zavedla.

3.1 Metody výzkumu

Pro tuto část práce byla využita kvalitativní metoda ve formě polostrukturovaného rozhovoru. Podle Novotné (2019, s. 260) v kvalitativním výzkumu *„chceme rozumět jednání aktérů i sociálním strukturám, v nichž se dané jednání uskutečňuje.“* V kvalitativním výzkumu studujeme činnost, porozumění a prožití lidí. Jak prostředí, sociální struktura, příroda a lidské výtvořiny ovlivňují význam a praxi vnímání a utvářejí toto prostředí (Novotná, 2019, s. 260). Podle Zandalové (2019, s. 322) je výhodou velký prostor jak pro vlastní vyjádření a formulace účastníků, tak tazatele, který disponuje volností pro improvizaci a rychlé reagování na konkrétní situace, zajímavá či nová témata, která mohou z průběhu rozhovoru vyplynout.

Rozhovor byl veden se starostou ORP Litovel Viktorem Kohoutem (dále jen „starosta Litovle“) (Kohout, 2023). Otázky byly směřovány k dílčímu porovnání opatření na základě prostudovaných dokumentů. Následně byla diskutována opatření, která starosta Litovle při rozhovoru zmínil a vysvětlil jejich fungování v praxi. Odpovědi na otázky byly se souhlasem pana starosty zaznamenávány na mobilní telefon s pomocí aplikace záznamu zvuku. Pro případ špatné kvality záznamu bylo využito i druhé zařízení a to notebook, na kterém bylo zaznamenáváno prostřednictvím aplikace hlasového záznamu. Příloha A1 obsahuje kladené otázky vč. přepsaných odpovědí. Současně pro zajištění dat byla využita analýza veřejných dokumentů. Tato analýza byla provedena prostudováním vládních usnesení na internetové stránce Odok.cz (Úřad vlády, ©2023a; Úřad vlády, ©2023b). Jedná se o portál informačního systému ODok Úřadu vlády ČR. Analýza se týkala usnesení z roku 2020 od č. 194 po usnesení č. 1382 a roku 2021 od usnesení č. 1 po č. 1212. Zkoumaná byla hlavně krizová a mimořádná opatřeními, která byla vydána Vládou a Ministerstvem zdravotnictví České republiky (dále jen „Ministerstvo zdravotnictví“). Z těchto vydaných opatření byl následně vytvořen přehled, který je uveden v přílohách C1–G1. Opatření byla rozdělena na základě

zavádění v jednotlivých vlnách pandemie. Tyto vlny byly rozčleněny dle grafu denního nárůstu a poklesu pozitivních případů v ČR, který je v příloze B1. Dále na základě článků vydaných Ministerstvem zdravotnictví o rozvolňování.

3.2 Vymezení jednotlivých vln Covidu-19 v ČR

Jednotlivé vlny pandemie jsou vymezeny na základě dat z internetové stránky „Onemocnění aktuálně“ od Ministerstva zdravotnictví, která jsou graficky znázorněna v příloze B1. Vymezení vln je přibližně podle rostoucích a klesajících křivek v grafu (Komenda a kol., 2020).

Počátek 1. vlny pandemie nastal prvním potvrzeným případem v ČR, tedy 1. 3. 2020. Tato vlna dosáhla vrcholu 11. 4. 2020 s počtem 4 631 nakažených osob. Rozvolňování podle článku Ministerstva zdravotnictví při této vlně nastalo zhruba začátkem května 2020 (Ministerstvo zdravotnictví, 2020a). Koncem srpna 2020 nastala 2. vlna pandemie, která dosáhla vrcholu 28. 10. 2020 s počtem 124 361 aktivních případů. Ke zmírnění opatření došlo přibližně koncem listopadu 2020 (Vláda, ©2009–2023b), avšak úplné rozvolnění nenastalo z důvodu dalšího nárůstu nakažených, tedy 3. vlny pandemie. Tato 3. vlna dosáhla nejvyššího bodu 13. 1. 2021 s aktivními případy 124 355 osob.

Stejně jako v předchozím případě, kdy se 2. vlna přelila do 3. vlny pandemie, tak se ze 3. vlny stala 4. V tomto případě byl nejvyšší počet aktivních případů 14. 3. 2021 se 169 347 osob. Rozvolňování v této vlně dle Ministerstva zdravotnictví nastalo přibližně od poloviny května 2021 (Ministerstvo zdravotnictví, 2021b). Další gradace pandemie byla na přelomu srpna a září roku 2021, kdy vrcholný bod nakažených dosáhl počtu 256 107 osob dne 1. 12. 2021. Rozvolňování opatření již v roce 2021 nenastalo, naopak Vláda vyhlásila další nouzový stav, s tímto stavem upravila i některá opatření (Škoda, 2021). Pro lepší přehled jsou údaje shrnuty do tabulky 1.

Tabulka 1: Přehled jednotlivých vln Covidu-19 a rozvolnění

Vlna	Začátek vlny	Nejvyšší bod	Dosažení bodu	Rozvolnění
1.	1. 3. 2020	4 631	11. 4. 2020	1. polovina května 2020
2.	srpen/září 2020	124 361	28. 10. 2020	konec listopadu 2020
3.	listopad/prosinec 2020	124 355	13. 1. 2021	X
4.	leden/únor 2021	169 347	14. 3. 2021	1. polovina května 2021
5.	srpen/září 2021	256 107	1. 12. 2021	X

Zdroj: vlastní zpravování na základě zdrojů podle (Ministerstvo zdravotnictví, ©2020a; Ministerstvo zdravotnictví, ©2021b; Vláda, ©2009–2023b; Škoda, 2021)

3.3 Kompetence obce

Pro tuto práci jsou především důležité kompetence starosty ORP k řízení a kontrole přípravných opatření, k činnosti řešení krizových situací a zmírnění jejich následků, zřízení a řízení BR a krizového štábu. Zajišťování provádění stanovených opatření a využití určených informačních a komunikačních prostředků Ministerstvem vnitra ČR (Zákon č. 240/2000 Sb.). Opatření by měla být aplikována v mezích zákona a ve svěřené působnosti obce. Podstatná je převážně vhodná komunikace použitá ve správný čas a na správném místě, aby následky byly minimální (Ministerstvo vnitra, 2014, s. 12). Zajistit, aby opatření byla dodržována na nejvyšší možné úrovni. Starosta obce by tak měl informovat a varovat obyvatele obce (Zákon č. 240/2000 Sb.). Podstatné tedy je, aby informace o opatřeních a varováních byly formulovány srozumitelně a osoby, které zavazuje neměli nejasnosti či propadali panice. Následně kompetence starosty v BR jmenovat členy, na jednáních projednat a posoudit stav zabezpečení a připravenost obce (Zákon č. 240/2000 Sb.). Tyto kompetence jsou důležité při zvládnutí pandemie v případě, že by osoby jmenované do BR nebyli dostatečně kompetentní, tak by se situaci nemuselo podařit zvládnout. Proto je důležitý správný výběr kompetentních osob.

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví poskytuje obci kompetenci při ochraně veřejného zdraví nařídit obecně závaznou vyhláškou pro území obce nebo části speciální ochranné dezinfekce a deratizace před vznikem a šířením infekčních onemocnění. (Zákon č. 258/2000 Sb.) Krajská hygienická stanice (dále jen „KHS“) pak poskytne obci na

její žádost součinnost při hodnocení naplnění podmínek. (Zákon č. 258/2000 Sb.) Díky této kompetenci obec zajišťuje např. dezinfekci a deratizaci veřejných míst, zdravotnických a sociálních zařízení, kde dochází ke kumulaci většího počtu lidí, a tím snížit riziko přenosu onemocnění.

3.4 Povinná celostátní opatření v letech 2020 a 2021

V ČR 1. vlnu pandemie odstartovaly tři případy Covidu-19, které byly potvrzeny dne 1. 3. 2020. Gradace a pokles aktivních případů v průběhu let 2020 a 2021 je uveden pod přílohou A1.

1. vlna pandemie

Vláda dne 12. 3. 2020 vydala usnesení č. 194, kterým vyhlásila nouzový stav na dobu 30 dnů. Dále začala přijímat opatření, jež měla zabránit dalšímu šíření koronaviru v republice. Mezi tato opatření patřil například zákaz vstupu na území ČR a volného pohybu, povolení vstoupit bylo uděleno pouze výjimečně např. při negativním výsledku testu na Covid-19. Dále byl zákaz pořádat kulturní, sportovní a další akce s účastí nad 30 osob, školní docházky na základních, středních a vysokých školách. Byl zaveden zákaz návštěv ve vazebních věznicích, věznicích, detenčních ústavech, zdravotnických a sociálních zařízeních. Osobám starším 70 let se nedoporučovalo vycházet z místa bydliště, a z tohoto důvodu bylo vydáno nařízení starostům zajistit základní potřeby pro tyto osoby. Dále se omezil maloobchodní prodej zejména na základní potraviny, drogistické zboží a další výjimky, kterými byl např. prodej zahrádkářských potřeb vč. osiva a sadby nebo krmiva pro zvířata a pokladního prodeje jízdenek. Jednalo se o služby, které byly nezbytné při zajištění základních potřeb. Byla vymezena prodejní doba pro prodejny potravin a drogistického zboží s plochou větší než 500 m² mezi 8–10 hodinou. Výjimku měly osoby starší 65 let vč. doprovodu, držitelé průkazu ZTP/P starších 50 let vč. doprovodu nebo zaměstnanců poskytujících pečovatelskou službu, majitelů a zaměstnanců prodejny. Hejtmanům krajů a primátorovi hlavního města (dále jen „hl. m.“) Prahy bylo nařízeno zajistit školy pro nezbytnou péči o děti ve věku 3–10 let zaměstnanců bezpečnostních sborů, zdravotnických služeb, vojáků a dalších. Další opatření zavedená v této vlně jsou uvedena v příloze C1 (Úřad vlády, ©2023a).

2. vlna pandemie

V této vlně byl vyhlášen nouzový stav usnesením Vlády č. 957 s účinností od 5. 10. 2020. Proběhlo i jeho prodloužení, a to rovnou 3krát. První prodloužení proběhlo usnesením č. 1108 s účinností od 30. 10. 2020, druhé pod č. 1195 dne 20. 11. 2020 a třetí usnesením

č. 1294 dne 10. 12. 2020. Příloha C2 obsahuje opatření, která byla zaváděna při 2. vlně pandemie. Mezi tato opatření patří omezení vstupu na území ČR pouze za určitých výjimek. Byl zakázán pohyb bez ochranných prostředků dýchacích cest ať už se jedná o šál, ústenku, roušku, respirátor a další. Omezil se maloobchodní prodej, který byl rozšířen o další nezbytné služby jako prodej textilního materiálu a textilní galanterie. Zahrnut byl i prodej brýlí, kontaktních čoček a souvisejícího zboží, provoz prádelen, čistíren a dalších. Rozdíl oproti 1. vlně byl v přijetí krizového opatření o pracovní povinnosti studentů zdravotnických a sociálních oborů, kteří pomáhali v nemocnicích nebo pečovatelských domech pro seniory při nedostatku lékařů, pracovníků sociálních služeb atd. V této vlně nebylo zavedeno opatření, které zakazuje veřejnosti přítomnost na tržištích. Dále nebylo aplikováno opatření, které nařizuje zastupitelstvům zasedat online (Úřad vlády, ©2023a).

Ministerstvo zdravotnictví připravilo nový epidemiologický systém PES (protiepidemický systém). Tento systém měl za úkol mapovat procento rizika v republice. Každý kraj byl zařazen do pěti úrovní, od kterých se odvíjela příslušná protiepidemická opatření. Tyto kategorie a opatření jsou uvedeny v příloze D1–D3 (Ministerstvo zdravotnictví, 2020b).

3. vlna pandemie

V období třetí vlny byl nouzový stav prodloužen 2krát a to dne 23. 12. 2020 usnesením č. 1373 a 22. 1. 2021 pod č. 55. Odlišnost od přechozí vln byla spatřena například v pravidelném testování žáků a zaměstnanců ve školách. Také bylo zakázáno létat ze spojeného království Velké Británie a Severního Irska a byla stanovena pravidla vycházek pro uživatele domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem mimo objekt nebo areál zařízení. Podrobnější přehled zavedených opatření při této vlně je uveden v příloze C3 (Úřad vlády, ©2023a; Úřad vlády, ©2023b).

4. vlna pandemie

Ve 4. vlně musela zažádat Asociace krajů ČR o vyhlášení nouzového stavu. PS nechtěla podpořit další prodloužení, ale podle hejtmanů byl tento krok důležitý pro zvládnutí této vlny pandemie. Vyhlášení vyšlo pod č. 125 dne 15. 2. 2021, tento stav byl zaveden pouze na 14 dní (Ministerstvo zdravotnictví, 2021a). V této vlně došlo i k 2. vyhlášení nouzového stavu dne 27. 2. 2021 usnesením č. 196. Prodloužení proběhlo 26. 3. 2021 pod č. 314. V tomto období byla opatření odlišná od předchozích vln například tím, že byl omezen volný pohyb osob při vstupu na území Chebu, Sokolova a Trutnova pouze za určitých podmínek.

Byla změněna pravidla pro nařizování karantény a izolace a začalo se s testováním žáků před přijímacími zkouškami. Rozsáhlejší přehled opatření je v příloze C4 (Úřad vlády, ©2023b).

5. vlna pandemie

Vyhlášení nouzového stavu v 5. vlně proběhlo pouze jednou a to dne 26. 11. 2021 usnesením č. 1065. Další prodloužení a vyhlášení tohoto stavu již nenastalo. Mezi rozdílná opatření v této vlně, oproti předchozím, vlnám patří například stanovení povinnosti operátorů zasílat tzv. „welcome SMS“, kdy adresátovi přijde SMS zpráva, která obsahovala informaci o povinnosti vyplnit při příjezdu tzv. příjezdový formulář. Dále probíhalo screeningové testování ve školách a zaměstnáních, aby se zamezilo importu nové varianty koronaviru na území ČR z regionu jižní Afriky. Další opatření zaváděná v této vlně jsou v příloze C5 (Úřad vlády, ©2023b).

3.5 Doporučená celostátní opatření v letech 2020 a 2021

Vláda vydala během pandemie několik doporučení, která mohla být aplikována nad rámec povinných opatření. Tato opatření měla sloužit ke zvýšení prevence před nakažením či šířením koronaviru.

1. vlna pandemie

Při 1. vlně se jednalo o doporučení při setkání s ostatními osobami ve veřejných prostorách dodržovat odstup nejméně 2 metry. Při nákupu upřednostnit platbu platebními kartami nebo pomocí aplikace v telefonu. Zaměstnavatelům bylo doporučeno využívat nejvyšší možnou měrou práci na dálku, pokud to bylo u zaměstnanců možné. Zaměstnavatelé dále měli podporovat dovolené a placená volna. Bylo doporučeno i omezit výkon práce, která nebyla nutná k zajištění činnosti zaměstnavatele. Provozovatelé veřejných služeb mohli na doporučení vytvořit podmínky pro dodržení odstupu 2 metrů a zajistit hygienické prostředky např. dezinfekce, jednorázové rukavice apod. Podrobný přehled je uveden v příloze E1 (Úřad vlády, ©2023a).

2. vlna pandemie

Nebylo zde zavedeno doporučení pro provozovatele, aby vytvořili podmínky pro dodržování rozestupů a zajištění dezinfekce a dalších hygienických prostředků. Také nebylo zavedeno doporučení pro osoby starší 70 let, aby nevycházel ze svých domovů. Druhá vlna se lišila doporučením pro zaměstnavatele, aby zařídili pravidelné testování svých zaměstnanců na přítomnost viru SARS-CoV-2. Ostatní opatření byla shodná s 1. vlnou pandemie. Všechna doporučení jsou v příloze E2 (Úřad vlády, ©2023a).

3. vlna pandemie

Opatření se shodovala s 2. vlnou pandemie. Odlišením oproti předchozím vlnám bylo pouze doporučení zdržovat se v místě bydliště pouze se členy vlastní domácnosti a osobami, o které se člen domácnosti stará a při styku s jinými osobami používat respirátory třídy FFP2 nebo KN95. Doporučení při této vlně jsou uvedena v příloze E3 (Úřad vlády, ©2023a; Úřad vlády, ©2023b).

4. vlna pandemie

V této vlně nebylo použito doporučení pro zaměstnavatele, aby u zaměstnanců, u kterých je to možné, využili práci z domu a aby bylo zajištěno pravidelné testování zaměstnanců, kteří jsou přítomni v zaměstnání. Naopak se v této vlně zavedla doporučení na všech pracovištích a místech výkonu povolání nebo služeb na území daného okresu, kde nebylo možné zajistit minimální vzdálenost 2 metry mezi pracovními místy a kde byla zvýšená kumulace zaměstnanců a dalších osob v prostorách, aby byla zavedena režimová a organizační opatření. Dále byl omezen přístup osob, které v daném místě nepracují. Také bylo doporučeno zajistit, aby se pracovníci a zaměstnanci testovali antigenními testy alespoň jednou za 3 dny. Přehled doporučení je uveden v příloze E4 (Úřad vlády, ©2023b).

5. vlna pandemie

Opatření z předchozích vln již nebyla doporučena. Pátá vlna obsahovala pouze jedno doporučení. Občanům ČR a cizincům, kteří mají bydliště na území ČR se nedoporučovalo cestovat na území Jihoafrické republiky, Namibie, Lesotha, Svazijska, Zimbabwe, Botswany, Zambie a Mosambiku (Úřad vlády, ©2023b).

3.6 Obcemi povinně vykonávaná celostátní opatření v letech 2020 a 2021

Obce musely v průběhu pandemie vykonávat opatření, která vydávala Vláda. Při páté vlně Vláda nevydala v tomto ohledu usnesení.

1. vlna pandemie

Mezi nejzásadnější opatření nařízená obcím patří například omezení orgánů veřejné moci a správních orgánů, aby v rámci všech svých pracovišť zahájily omezený provoz vyplývající z nouzového stavu. Orgány veřejné moci mohly vykonávat pouze nezbytné agendy. Byl omezen osobní kontakt mezi zaměstnanci a adresáty VS. Dále se jednalo o omezení rozsahu úředních hodin orgánů, a to na pondělí a středu maximálně na 3 hodiny v daném dni. Chod orgánu byl zajišťován s minimálně možným počtem zaměstnanců tak, aby se mezi sebou zaměstnanci potkávali minimálně a případné uvalení zaměstnance do karantény

nehrozilo akceschopnost orgánu. Po dobu trvání nouzového stavu byla pozastavena platnost nařízení, kterým obec vymezuje oblasti, ve kterých lze na místních komunikacích nebo jejich určených úsecích používat za sjednanou cenu v souladu s cenovými předpisy. Zasedání zastupitelstev měla být uskutečněna pouze v případech nezbytně nutných k přijetí opatření souvisejících s řešením nouzového stavu, ke schválení právních jednání nezbytných k dodržení termínů nebo zabránění bezprostředně hrozícím škodám, a to prostředky komunikace na dálku. Vhodným způsobem zabezpečit, aby byla zachována možnost veřejnosti uplatňovat zákonná práva spojená s účastí na jednáních zastupitelstva územních samosprávných celků. Detailněji rozepsaná opatření se nacházejí v příloze F1 (Úřad vlády, ©2023a).

2. vlna pandemie

Pro obce nebylo zavedeno opatření, při kterém by se musela konat jednání zastupitelstev pouze v nezbytných případech. Také již nebylo nařízeno starostům, aby zajišťovali starším osobám pomoc při obstarání základních potřeb. Rozdílná opatření oproti první vlně byla například zákaz pohybu a pobytu bez ochranných prostředků dýchacích cest za použití respirátoru, roušky, ústenka apod. na všech veřejně přístupných místech v zastavěném území obce, kde dochází na stejném místě a ve stejný čas k přítomnosti 2 osob vzdálených od sebe méně než 2 metry, pokud nejsou členy stejné domácnosti. Dále měl být omezen kontakt státních zaměstnanců, zaměstnanců a dalších úředních osob s adresáty VS a dalšími externími osobami. Pomoci mělo upřednostnění písemného kontaktu, přijímání veškerých dokumentů od klientů/veřejnosti prostřednictvím podatelny a zvýšením hygienických opatření v případě kontaktu mezi zaměstnanci jiných orgánů a institucí. Při této vlně se také rozšířil rozsah úředních hodin ze 3 na 5 hodin v daném dni dostupných pro veřejnost. Všechna opatření pro obce v této vlně jsou uvedena v příloze F2 (Úřad vlády, ©2023a).

3. vlna pandemie

Opatření, která byla zavedena v této vlně, byla shodná s druhou vlnou. Jednalo se o nošení respirátorů, roušek a jiných prostředků, které brání šíření kapének. Dále omezení provozu orgánů veřejné moci a správních orgánů. Omezení osobního kontaktu zaměstnanců s adresáty VS a rozsah úředních hodin orgánů byl omezen na 2 dny v týdnu na 5 hodin. Zajištění činnosti s minimálním počtem zaměstnanců a zajištění činnosti orgánů, aby případné karanténní opatření neohrozilo akceschopnost podniku. Detailnější popis těchto opatření je uveden v příloze F3 (Úřad vlády, ©2023a; Úřad vlády, ©2023b).

4. vlna pandemie

Oproti předchozím vlnám v této vlně nebylo zavedeno opatření, kterým se omezoval rozsah úředních hodin na dva dny v týdnu. Odlišným opatřením od předchozích vln bylo například omezení konání voleb orgánů PO a zasedání PO s výjimkou územních samosprávných celků v případě, že se účastní na jednom místě více než 10 osob. ORP a zřizovatelům určených škol a školských zařízení bylo nařízeno poskytovat veškerou součinnost hejtmanům a primátorovi hl. m. Prahy při zajištění vykonávání péče o děti ve věku 2–10 let. V předchozích vlnách se jednalo o děti ve věku 3–10 let. Provoz byl krematoriím nařízen v maximálním možném rozsahu bez ohledu k omezujícím limitům provozu stanovených obcí. Zbylá opatření, která byla aplikovaná v této vlně, jsou v příloze F4 (Úřad vlády, ©2023b).

3.7 Obcím doporučená celostátní opatření v letech 2020 a 2021

Obce mohly aplikovat nad rámec povinných opatření také doporučení od Vlády, která byla směřována územním samosprávným celkům. Vláda tato doporučení vydávala v rámci usnesení během první a čtvrté vlny.

1. vlna pandemie

Během první vlny pandemie byla vydávána doporučení ohledně průběhu zasedání zastupitelstev. Jednalo se o to, aby nejvyšší možnou měrou byl veřejnosti zajištěn přístup k informacím probíraných na jednáních zastupitelstva. Přinejmenším pořízením a zveřejněním záznamu zvuku např. na webových stránkách obce. Mohla být využita např. forma videokonference nebo telekonference. V případě osobní účasti členů zastupitelstev a ostatních osob vč. veřejnosti na jednáních oddělit členy zastupitelstev od veřejnosti vhodnými prostředky například oddělenými místnostmi nebo konáním zasedání v otevřeném prostoru. Detailnější znění těchto usnesení je uvedeno v příloze G1 (Úřad vlády, ©2023a).

4. vlna pandemie

Ve čtvrté vlně se jednalo pouze o doporučení, aby provozovatelé dětských hřišť, vč. obcí, uzavřeli tyto prostory. Další nepovinná opatření pro obce v této vlně již nebyla doporučena (Úřad vlády, ©2023b).

3.8 ORP Litovel

Město Litovel leží v nadmořské výšce 233 m. n. m. v Hornomoravském úvalu na kraji Mohelnické brázdy, v údolí řeky Moravy. Litovel je ORP.

Litovel se nachází v Olomouckém kraji a do jeho místních částí spadá: Březová, Chořelice, Chudobín, Myslechovice, Nová Ves, Rozvadovice, Savín, Tři Dvory, Unčovice a Víska. Včetně místních částí činí počet obyvatel přibližně 9 500. V samotné Litovli žije zhruba 7 000 obyvatel. ORP díky svému umístění v oblasti úrodné Hané má ve městě a okolí rozvinuto zemědělství a s ním související potravinářský průmysl (pivovar, cukrovar, sladovna, konzervářský podnik, výroba těstovin, sýrů). Dále je ve městě zastoupen lehký průmysl (výroba hygienických potřeb, výroba sportovních doplňků), dřevozpracující průmysl nebo těžký strojírenský průmysl (výroba papírenských strojů) (Město Litovel, ©2000–2023a).



Obrázek 4: Hranice ORP Litovel

Zdroj: Mapy.cz, 2023

ORP Litovel se stala v roce 2020 unikátem. V době, kdy propukla pandemie v ČR a objevil se zde první případ byla nejvíce zasaženou oblastí právě Litovel. „*Byl tady jeden případ a za týden nějakých 21 případů. Těch 21 případů bylo v naší obci Litovli*“ (Kohout, 2023). V ORP Litovel došlo i k uzavření obvodního oddělení policie z důvodu nakaženého policisty. Do karantény tak muselo dalších pětasedesát lidí. V ulicích též vyvěsili plakáty s návodem, jak dodržovat přísnější hygienické normy a bylo doporučeno nosit roušky (Kubal a Gibiš, 2020, s. 331–332). „*Nikdo nesmí ven, nikdo nesmí dovnitř. Vrátit se domů může jen ten, kdo tu bydlí*“ (Kubal a Gibiš, 2020, s. 334). V uzavřené oblasti se lidé nesměli pohybovat po okolí, ale pouze na zahradách před svými domy. V případě, že měl zahradu někdo jinde, tak na ni nemohl. Obyvatelé mohli opustit svůj domov jen v naléhavých případech. Jednalo se o zajištění základních potřeb (jídlo/pítí), návštěva lékaře a obstarání zvířat (Kubal a Gibiš, 2020, s. 334).

Hygienici časně ráno uzavřeli Uničov, Litovel a Červenku vč. všech místních částí, aby tím zabránili dalšímu šíření koronaviru (Hosenseidlová a Vrlák, 2021). „Uzavřelo nás 146 vojáků na všech výjezdních silnicích, takže tady byl takzvaně koridor, kde společně s Uničovem a Červenkou bylo toto pásmo uzavřeno hermeticky“ (Kohout, 2023).

Veřejnou vyhláškou č. KHSOC/09068/2020 bylo nařízeno obyvatelům uzavřené oblasti tuto oblast do odvolání, minimálně však na 14 dní, neopouštět. Výjimky opuštění této oblasti byly například z důvodu obstarání základních životních potřeb, návštěvy lékaře, vyřízení neodkladných úředních záležitostí a dále k výkonu povolání nebo činnosti sloužící k zajištění bezpečnosti vnitřního pořádku a řešení krizové situace, zajištění ochrany, zdraví, poskytování zdravotní nebo sociální péče vč. dobrovolnické činnosti (Veřejná vyhláška, 2020). Další výčet výjimek vč. celého znění vyhlášky je uveden v příloze H1–H3.



Obrázek 5: Uzavřené obce v Olomouckém kraji

Zdroj: Hosenseidlová a Vrlák, 2021

3.9 Povinná celostátní opatření vykonávaná ORP Litovel v letech 2020 a 2021

Když KHS Olomouckého kraje uzavřela oblast Litovel, tak bylo zavedeno opatření v podobě omezení volného pobytu a pohybu osob na území obce jen za určitých podmínek. Toto období bylo pro všechny obyvatele obce obtížné. „Nejít ani na zahradu, maximálně, když jsem u baráku, tak můžu jít na svou zahrádku. Ale lidi, co mají zahrádky a bydleli v paneláku, tak tam nesměli jít, nesměli ani na ryby“ (Kohout, 2023). Pandemický plán ČR doporučuje uzavření území ve fázi pandemické pohotovosti. Tato fáze je označena jako

4. fáze. V této fázi hrozí střední až vysoké procento vzniku pandemie (Ministerstvo zdravotnictví, 2020, s. 16). Starosta Litovle považuje toto rozhodnutí, uzavřít obec, za správné. „*Asi určitě to pomohlo. Samozřejmě, protože lidi se spolu nekontaktovali a nesměli se shlukovat*“ (Kohout, 2023). Avšak shledává zde i body, které nemusely být zavedeny. „*Proč by nemohli v té době jít do přírody, to si myslím, že nemuseli tak dělat. Chápu shlukování*“ (Kohout, 2023).

ORP Litovel aplikovala ve své obci opatření a nařízení, která vydávala Vláda a Ministerstvo zdravotnictví. „*My jsme museli respektovat nařízení Vlády*“ (Kohout, 2023). Jednalo se např. o omezení maloobchodního prodeje, nošení prostředků určených k ochraně dýchacích cest (roušky, respirátory atd.). Byl omezen volný pohyb a pobyt, uzavřeny školy s výjimkou provozu mateřských školek pro zaměstnance bezpečnostní infrastruktury, zdravotnických zařízení a dalších zaměstnanců nezbytných k výkonu fungování obce. Dále bylo zavedeno omezení provozu úřadů na nezbytně nutnou míru a omezení hromadných akcí (Úřad vlády, ©2023a; Úřad vlády, ©2023b). V červenci roku 2021 Vláda deklarovala povinnost pořadatelům hromadných akcí s účastí větší než 1 000 osob akci ohlásit na příslušnou KHS. „*Většina pořadatelů zrušila tyto akce, protože se konaly ještě v červenci a srpnu, ale my jsme nechali jen jednu akci a ta byla 2020 i 2021*“ (Kohout, 2023). Jednalo se o akci Litovelské slavnosti. ORP hygienická opatření na této akci řešila tak, že „*dovezli jak kdyby takový 2 nebo 3 koridory – sektor A, B, C, aby lidi byli trochu odděleně*“ (Kohout, 2023). V jednom tomto koridoru mohlo být zhruba 1 000 lidí. Praxe dohlížení na dodržování těchto opatření byla však obtížnější. „*v praxi to dělat je stejně jen na oko, protože se na záchodech stejně pomíchají*“ (Kohout, 2023). Z technických důvodů to tedy nebylo proveditelné. Nebylo možné zajistit pro každý koridor záchod a oddělené občerstvení, takové řešení by bylo příliš nákladné. „*To byste musela mít ke každému koridoru jeden záchod. Pak tam máte občerstvení, ty lidi stejně přijdou ke kiosku na pivo a pomíchají se*“ (Kohout, 2023).

Zavedení PES (příloha D1–D3) podle starosty Litovle pomohlo ke zvládnutí situace s pandemií. Shledal v tomto systému ale jisté nevýhody. „*V té době to asi mělo význam, ale ne to noční vycházení, protože jsou stejně lidi doma a chrápou*“ (Kohout, 2023). Dle jeho názoru by tato opatření měla smysl například v Praze, Brně či v Ostravě na Stodolní, kde se lidé potkávají v barech. Praxe po zavedení vládního opatření o povinnosti testovat zaměstnance ve firmách, školách, úřadech a dalších vypadala v ORP Litovel následovně: „*my jsme měli firmu, která přijela ve dvou lidech, dodali jsme seznamy zaměstnanců s tím, že se to rozdělilo na oddělení*“ (Kohout, 2023). Firma pak otestovala jednotlivá oddělení a zhruba po

hodině byl otestován celý úřad. Zaměstnanci po otestování čekali na chodbě na výsledek (Kohout, 2023).

3.10 Doporučená celostátní opatření vykonávaná ORP Litovel v letech 2020 a 2021

V době, kdy byla Litovel uzavřena přijala ORP doporučení o omezení provozní doby maloobchodního prodeje pro seniory nad 65 let. *„My jsme doplnili to uzavření tak, že byl zákaz vycházení. To byl velký rozdíl od jiných měst, tzn. že tady nemohla ani mamina jít s kočárkem ven a 14 dní se nesmělo jít do parku, lesa, na ryby, i když bylo krásně“* (Kohout, 2023). Pro výkon tohoto opatření byla důležitá Charita Litovel. Zastoupení města se s Charitou Litovel domluvilo na řešení situace a distribuci určitých věcí. V rámci doporučení pro starší obyvatele, aby nevycházel ze svých domovů byla s charitou sjednána služba tzv. nákupy pro starší osoby, které byly v karanténě. Ti, kteří měli zájem o tuto službu, zavolali na krizovou linku. *„Město šlo do toho rizika, že jim nakoupíme nákup a posléze, co to skončí, tak zaplatí ten nákup“* (Kohout, 2023). Dobrovolníci nakoupili zboží např. pro staré občany nebo osoby v karanténě, kteří zavolali na krizovou linku a suroviny, které potřebovali jim dovezli. Město obchodům platilo nákupy na faktury a po ukončení karantény občané uhradili městu své nákupy. Charita byla pro město důležitá i v případě distribuce dezinfekcí, roušek a respirátorů a věcí, které lidé posílali ze solidarity na pomoc ORP Litovel (Kohout, 2023).

3.11 Povinná celostátní opatření pro obce vykonávaná ORP Litovel v letech 2020 a 2021

ORP Litovel zavedla z vlastní iniciativy tzv. nákupy pro starší obyvatele a pro ty, kteří byli v karanténě (Kohout, 2023). Toto opatření následně ORP vykonávala v souvislosti s nařízením Vlády, které nařizovalo, aby starostové zajistili základní potřeby pro starší osoby, kterým bylo doporučeno nevycházet ze svých domovů (Úřad vlády, ©2023a). Další opatření, které starosta Litovle zmiňuje je nařízení, kterým se omezovala účast veřejnosti na zasedáních zastupitelstva. V tomto nařízení bylo doporučeno využít prostředků, které umožňují komunikaci na dálku, a tím pádem by byla veřejnost vyloučena z těchto zasedání. Starosta ORP tuto situaci vyřešil tak, že *„my jsme to řešili na velkém sále Záložny s tím, že aby nám to vyšlo, tak hosté byli v malém sále. My jsme tam prodloužili aparaturu, takže tím vlastně všechno slyšeli, a kdyby přišlo ještě víc lidí, tak jsme měli prodloužený kabely i ven před hotel Záložna“* (Kohout, 2023). Díky rozšířené aparatuře v sále hotelu Záložna se mohla veřejnost účastnit zasedání, a tím pádem nebyl nikdo krácen na svých právech. Nařízení, aby konání

zastupitelstev probíhalo prostřednictvím komunikace na dálku bylo zajištěno následovně. Komunikace s krizovým štábem Olomouckého kraje po celou dobu pandemie probíhala každý týden formou videokonference, kterou svolával hejtman a krizový štáb Olomouckého kraje. „*Co týden se konaly tyto videokonference, kde si starostové vyříkali mezi sebou, a hlavně prostřednictvím kraje, všechny důležité věci. Taký jsme tam dostali důležité informace atd.*“ (Kohout, 2023).

3.12 Obcím doporučená celostátní opatření vykonávaná ORP Litovel v letech 2020 a 2021

Mezi doporučená opatření, která ORP Litovel vykonala bylo zajištění přístupu veřejnosti k průběhu zasedání zastupitelstva. V případě, že zasedání proběhla, bylo nutné zajistit jejich průběh formou videokonference či za zvýšených hygienických podmínek např. oddělení zastupitelů a veřejnosti pomocí vhodných prostředků (Úřad vlády, ©2023a). Jak již bylo zmíněno v podkapitole 3.11 zasedání zastupitelstva probíhalo ve velkém sále hotelu Záložna. Aby veřejnost měla přístup k zasedání, tak byla vyvedena aparatura do malého sálu, aby veřejnost celý průběh slyšela. Další doporučení aplikovaná ORP Litovel byla, aby provozovatelé vě. obcí, uzavřeli prostory dětských hřišť. Toto zavedla Litovel již z počátku pandemie z vlastní iniciativy (Kohout, 2023).

3.13 Opatření iniciovaná ORP Litovel proti Covid-19 v letech 2020 a 2021

Když se ve světě a okolních státech začala šířit pandemie koronaviru ORP Litovel podnikla preventivní kroky. „*Pondělí 9. března jsme svolali okamžitě rozšířenou krizovou skupinu, to nebyl ještě krizový štáb to byla krizová skupina a tam jsme se dohodli a začali jsme podnikat kroky, které byly ještě v té době nestandardní*“ (Kohout, 2023). Jednalo se o instalaci hygienických zařízení do polikliniky, kterou zajišťovala deratizační firma. Byli osloveni majitelé supermarketů a obchodů, aby dezinfikovali košíky, madla a pásy a také aby balili rohlíky. Dále ORP uzavřela mateřské školky a sportoviště, tzn. sportovní halu, bazén, saunu apod. „*Pár dní na to už to stejně udělala republika, resp. stát*“ (Kohout, 2023). ORP Litovel tyto kroky zavedla dříve, aby zabránila šíření koronaviru v obci. Následně v podobě krizových a mimořádných opatření stejné kroky podnikla Vláda a Ministerstvo zdravotnictví aplikací těchto opatření na celou ČR. Vláda doporučila majitelům obchodů zvýšit hygienická opatření v podobě dezinfekce košíků, madel vozíku atd. Bylo doporučeno uzavřít mateřské školky a školská zařízení (Úřad vlády, ©2023a). Ostatní opatření, která byla zavedena Vládou

a Ministerstvem zdravotnictví ORP Litovel respektovala a dodržovala, jak již bylo zmíněno v podkapitole 3.9. Opatření, která zavedla ORP Litovel v době první vlny pandemie jsou shrnuta v tabulce 2.

1. vlna pandemie

Tabulka 2: Opatření zavedená z iniciativy ORP Litovel při 1. vlně pandemie

<ul style="list-style-type: none"> • uzavření tělocvičen, kluboven, hřišť a sportovišť, které jsou součástí škol
<ul style="list-style-type: none"> • pozastavení městem organizovaných veřejných akcí po dobu trvání opatření
<ul style="list-style-type: none"> • uzavření sportovních a kulturních zařízení zřízených městem
<ul style="list-style-type: none"> • omezení provozu MěÚ pro veřejnost jen na úřední dny (pondělí a středa), úterý a čtvrtky úřad k dispozici prostřednictvím rezervačního systému a neodkladných předem sjednaných schůzek, v pátek uzavřen
<ul style="list-style-type: none"> • pozastavení činnosti a aktivity Seniorklubu
<ul style="list-style-type: none"> • uzavření všech mateřských škol v Litovli a místních částech (Gemerská, Kollárova, Frištenského, Čihadlo, Unčovice, Nosobůrky, Svatojánek). Uzavření MŠ bylo schváleno také na mimořádné schůzi Rady města Litovel.
<ul style="list-style-type: none"> • uzavření muzea a knihovny Litovel
<ul style="list-style-type: none"> • veřejné schůze ve Vísce, Rozvadovicích, Nové Vsi a Litovli se ruší

Zdroj: Město Litovel, ©2000–2023b

Bezpečnostní rada ORP Litovel vydávala doporučení, kterými se obyvatelé mohli řídit, aby zvýšili prevenci proti šíření koronaviru v Litovli. Tato doporučení jsou uvedena v tabulce 3.

Tabulka 3: Doporučená opatření bezpečnostní radou ORP Litovel při 1. vlně pandemie

<ul style="list-style-type: none">• omezení fyzické návštěvy MěÚ a upřednostnění telefonického kontaktu
<ul style="list-style-type: none">• hrazení místních poplatku bezhotovostně, případně využít pozdější termínu
<ul style="list-style-type: none">• výzva pro ředitelku ŠJ, aby zakázala konzumaci obědů v prostorách ŠJ Litovel
<ul style="list-style-type: none">• výzva pro PO a FO, aby dodržovaly nařízení Ministerstva zdravotnictví a pokyny orgánů veřejného zdraví
<ul style="list-style-type: none">• výzva občanům, aby v případě, že se nejedená o závažné případy, omezili fyzické návštěvy lékařů a preferovali telefonický kontakt
<ul style="list-style-type: none">• v případě příznaků COVID-19, volat linku 112 a nenavštěvovat zdravotnický personál

Zdroj: Město Litovel, ©2000–2023b

V dalších vlnách ORP Litovel již nezaváděla další opatření z vlastní iniciativy a řídila se opatřeními a nařízeními, která byla zavedená Vládou a Ministerstvem zdravotnictví. Po skončení pandemie v krizových dokumentech neproběhla radikální aktualizace toho, jak postupovat v případě krizových situací. „*Ten styl nějaký zásadní úpravy neprodělal. Jeli jsme pořád podle nějakých stanov, který jsou daný, tzn. tajemník svolává krizovej štáb, dělají se zápisy, rozdají se úkoly a jede se, kolikrát se improvizuje*“ (Kohout, 2023). Jedinou změnou bylo navýšení rozpočtu krizového štábu. Před pandemií byl rozpočet krizového štábu na rok 250 000 Kč. V roce 2020 celkový rozpočet civilní připravenosti na krizové stavy byl 838 000 Kč. V roce 2021 rozpočet na civilní připravenost vzrostl na 1 408 000 Kč (Město Litovel. ©2000–2023).

4 VÝSLEDKY, JEJICH DISKUSE A FORMULACE ZÁVĚRŮ

ORP Litovel byla uzavřena na základě veřejné vyhlášky (příloha H1–H3) KHS Olomouckého kraje. Pandemický plán ČR přistupuje při nadměrném výskytu nemoci k uzavření určitého území, které je zasaženo. Uzavřít území je doporučeno ve 4. fázi výskytu nemoci (Ministerstvo zdravotnictví, 2020, s. 16). V této práci byly mimo jiné zkoumány kompetence, kterými starosta Litovle disponuje dle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. Z rozhovoru se starostou Litovle vyplývá, že věděl, jak v této situaci postupovat, ale bylo se třeba přizpůsobit místním podmínkám. V těchto situacích je postup následující. Starosta zřídí bezpečnostní radu ORP, řídí a kontroluje přípravná opatření ke zmírnění krizových situací a dopadů. Dále zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví poskytuje starostovi možnost obecně závaznou vyhláškou nařídit pro území obce nebo část speciální ochranné dezinfekce a deratizace. Při porovnávání krizových a mimořádných opatření vydávaných v rámci celé ČR a dílčích opatření, která byla rozebrána při rozhovoru se starostou Litovle, byla zjištěna následující fakta.

Tabulka 4: Hodnocení povinných opatření starostou ORP Litovel

Opatření	Klady	Zápory
<ul style="list-style-type: none">uzávěra ORP Litovel	<ul style="list-style-type: none">zvládnutí pandemie v obci	<ul style="list-style-type: none">plošné šíření v republicezákaz chození na zahrádky a do přírody
<ul style="list-style-type: none">zákaz volného pohybu	<ul style="list-style-type: none">minimalizace shlukování	<ul style="list-style-type: none">zákaz chození do přírody
<ul style="list-style-type: none">omezení pohybu a pobytu bez ochranných prostředků dýchacích cest	<ul style="list-style-type: none">roušky na veřejných místech	<ul style="list-style-type: none">roušky ve školách a přírodě

Opatření	Klady	Zápory
<ul style="list-style-type: none"> • zajistit základní potřeby pro osoby starší 65 let (nařízení pro starosty) 	<ul style="list-style-type: none"> • distribuce potravin přes Charitu Litovel • efektivní činnost dobrovolníků 	<ul style="list-style-type: none"> • žádné
<ul style="list-style-type: none"> • povinnost pořadatelů oznámit hromadnou akci KHS s účastí větší než 1 000 osob 	<ul style="list-style-type: none"> • psychická vzpruha občanů 	<ul style="list-style-type: none"> • komplikované dohlížení na dodržování hygienických opatření
<ul style="list-style-type: none"> • zasedání zastupitelstev formou videokonference nebo osobně za zvýšených hygienických podmínek a zpřístupnění průběhu zasedání veřejnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • předány důležité informace mezi územními samosprávnými celky 	<ul style="list-style-type: none"> • komplikované zprostředkování průběhu zasedání veřejnosti
<ul style="list-style-type: none"> • opatření obsažená v PES 	<ul style="list-style-type: none"> • otevřena výdejní okénka restaurací • kompenzace pro podnikatele • omezeno setkávání a shlukování • roušky na veřejných místech 	<ul style="list-style-type: none"> • brzda pro podnikatele • některá opatření vhodná pro větší obce/města • roušky ve školách

Zdroj: zpracováno na základě zdrojů podle (Úřad vlády, ©2023a; Úřad vlády, 2023b; Kohout, 2023)

Starosta Litovle hodnotil opatření uzávěry za účinné, ale v té době nevěděl, jak se pandemie bude šířit a že nastanou další vlny pandemie. Kdyby toto věděl k zavedení uzávěry ORP by se osobně již nepřikláněl (Kohout, 2023). Také starostovi Litovle přišlo nesmyslné,

že lidé nesměli ani na vlastní zahrádky, když bydleli v panelových domech, do přírody a ani na ryby. Zavedení opatření, kterým byl omezen volný pohyb starosta Litovle hodnotí kladně minimalizaci shlukování. Naopak negativní stránku spařil v tom, že lidé nesměli do přírody stejně jako při uzavření obce. Výhody zavedení opatření, kterým byl omezen pohyb bez ochranných prostředků dýchacích cest, starosta Litovle shledal v nošení těchto prostředků na veřejných místech, kde docházelo k větší kumulaci lidí, a tím pádem většímu riziku přenosu nákazy. Jako nevýhodu uvádí chození v ochranných prostředcích v přírodě, kde není tak velká koncentrace lidí a ve školách, kde je potřeba k soustředění okysličení mozku. Tím pádem se studenti nemohli plně soustředit na učivo. Když bylo nařízeno starostům, aby zajistili základní potřeby pro osoby starší 65 let, starosta Litovle vyzdvihl Charitu Litovel, která mu byla nápomocna při distribuci základních potravin pro obyvatele a dalších věcí. Tuto distribuci prováděli dobrovolníci právě prostřednictvím Charity Litovel, proto jako další výhodu uvedl efektivní činnost dobrovolníků. Naopak nevýhody neuvádí žádné.

V období, kdy vláda deklarovala povinnost pořadatelům hromadných akcí s účastí větší než 1 000 osob akci předem ohlásit příslušné KHS, starosta Litovle popsal v rozhovoru (příloha A1) praxi zajišťování tohoto opatření. Výhodou pořádání této akce byla hlavně psychická vzpruha obyvatel. Naopak nevýhoda byla v komplikovanosti zajištění dodržování hygienických opatření. Na akci bylo sice možné zajistit oddělení osob za pomoci koridorů, avšak problém nastal, když se lidé pohybovali mimo koridor, ve kterém měli své místo. V případech, kdy si hosté chtěli dojit pro občerstvení nebo potřebovali na záchod museli využít prostory společně s ostatními koridory. V těchto případech nebylo možné plně zajistit dodržování odstupů hostů. Kdyby ke každému koridoru byl přidělen vlastní záchod či zaopatřeno občerstvení, tak by akce byla velmi finančně náročná a nevyplatilo by se ji pořádat. Výhodou konání zasedání zastupitelstev formou videokonference spatřuje starosta Litovle v předávání důležitých informací mezi územními samosprávnými celky, které byly nápomocné při zvládnutí pandemie. Naopak při zasedání zastupitelstev obce, která probíhala ve velkém sále Záložny byla veřejnost oddělena od členů zastupitelstva. Do sálu, kde byla veřejnost musela být natažena aparatura, aby měl každý možnost sledovat průběh těchto zasedání osobně. Zavedení PES, který obsahoval stupně rozvolnění, které byly vytvořeny na základě míry nakažených v kraji, starosta Litovle vnímal spíše pozitivně. Avšak zmínil, že některá omezení v něm uvedená neměla smysl pro malé obce. Jednalo se například o omezení nočního vycházení. V malých obcích totiž nedochází k takové kumulaci lidí ve stejném čase a místě. Toto opatření by doporučil spíše pro velká města jako Prahu, Brno, či v Ostravě na

Stodolní, kde se lidé kumulují ve větších počtech a míra rizika nakažení byla mnohem vyšší. Také zmínil, že některá opatření uvedená v PES byla brzdou pro podnikatele a stále viděl nevýhodu v rouškách ve školách. Naopak výhodu viděl v možnosti, kdy restaurace mohly zavést výdejní okénka a lidé si tak mohli dojít alespoň pro jídlo. Restaurace tedy měly možnost vytvářet zisk. Podniky, které byly uzavřeny, mohly zažádat o kompenzace. Další výhodu viděl v menším shlukování lidí, tím bylo zmírněno šíření koronaviru. Na místech, kde se scházelo více lidí jako např. ve zdravotnických zařízeních, vyzdvihl povinné roušky.

Specifickou kategorií je komunikace. Příručka pro obce popisuje, jakou roli hraje právě komunikace při mimořádných a krizových situacích. Cílem komunikace by mělo být předání správných, včasných, hodnotných, důvěryhodných, přesvědčivých informací řečených ve správný čas a místě. Tedy, aby se redukovala nejistota a panika a nedošlo tak k poškození jména a důvěryhodnosti dotyčného subjektu (Ministerstvo vnitra ČR, 2014, s. 12). „*V praxi to prostě je tak, že po chvílce začnou lidi využívat různéjch těch hoaxů, a to byl případ i v našem městě*“ (Kohout, 2023). Starosta Litovle se musel potýkat s dezinformátory různého druhu. Na facebookové stránky tito dezinformátoři sdíleli příspěvky, které ohrožovali dodržování opatření. „*Museli jsme okamžitě reagovat, v hlášení na našich komunikačních kanálech jsme se bránili a vysvětlovali, aby si lidé dávali pozor na tyhle věci, které se týkají dezinformací*“ (Kohout, 2023). Opatření, která musela být dodržována v rámci celé republiky, se také snažila rozbourat i senátorka a právnička Hamplová. „*Pro nás, pro obec, bylo důležitý nařízení vlády, a ne nějaký názor právničky*“ (Kohout, 2023). Pro obec bylo důležité, aby opatření byla dodržována, a tím tak došlo k zamezení šíření Covidu-19.

Z provedeného výzkumu vyplývá, že opatření, která byla zavedena, starosta Litovle vnímá převážně pozitivně a také přispěla ke zvládnutí pandemie, i přes obtížnost tohoto období, které bylo pro jednotlivé aktéry nové. Některá opatření mohla být důkladněji promyšlena a lépe aplikována, aby nedocházelo k nadmíře omezení základních práv a svobod obyvatel v případech, kdy to není nutné. V případě další hrozící pandemie by bylo přínosné zapracovat na lepší komunikaci Vlády směrem k občanům, aby dezinformátoři neměli prostor využít neefektivní komunikaci k pobouzení občanů, aby nedodržovali nařízená opatření. Starosta Litovle byl z tohoto důvodu nucen uklidňovat a vysvětlovat občanům, která opatření platí pro uzavřenou obec a která pro celou republiku. Tato opatření byla v té době odlišná. Starosta tedy vydal informační článek na webových stránkách Litovle, aby si lidé na tyto dezinformátory dali pozor a aby si ověřovali informace.

ZÁVĚR

Teoretický podklad práce byl vymezen základními pojmy VS se zaměřením na obec a systém krizového řízení. Pojem obec byl dále rozšířen o působnost a krizové orgány obce. Cílem práce bylo zkoumat kompetence a opatření vykonávané zvolenou obcí v boji proti SARS-CoV-2. Pro tuto práci byla zvolena ORP Litovel. Po výběru obce následoval polostrukturovaný rozhovor se starostou Litovle. V práci byla zkoumána dílčí opatření, která zavedla ORP Litovel s opatřeními, která byla nařízena vládou a Ministerstvem zdravotnictví v podobě krizových a mimořádných opatření, doporučeně či povinně, pro obce. Analýza těchto opatření byla provedena a prostudována na základě vládních usnesení z internetového portálu Odok (Úřad vlády, ©2023a; Úřad vlády, ©2023b). Opatření byla následně rozčleněna do jednotlivých vln pandemie v letech 2020 a 2021. Dle poskytnutých informací, které vyplynuly z rozhovoru byla porovnána dílčí opatření a jejich funkčnosti v praxi.

Na základě rozhovoru lze konstatovat, že zavedená opatření v ORP Litovel přispěla k zvládnutí pandemie SARS-CoV-2 i přes nepříjemnost překážek, které se v průběhu pandemie vyskytly. Starosta vždy situaci uklidnil či objasnil, a tím pádem nedošlo k porušení nařízených opatření. Komunikace je tedy důležitou součástí při zvládnutí pandemií. V případě špatné komunikace by pandemie nemusela být zvládnuta a mohlo by dojít k závažným dopadům. Z provedeného výzkumu vyplývá, že starosta považuje většinu opatření za adekvátní. Při případném vzniku další pandemie by již neaplikoval neúměrně omezující opatření, která měla minimální vliv na šíření pandemie SARS-CoV-2.

POUŽITÁ LITERATURA

ANTUŠÁK, Emil, 2009. *Krizový management. Hrozby, krize, příležitosti*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7357-488-8.

Hasičský záchranný sbor České republiky, ©2023a. *Krizové stavy* [online]. nedatováno [cit. 2023-03-31]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-rizeni-a-cnp-krizove-stavy-krizove-stavy.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>.

Hasičský záchranný sbor České republiky, ©2023b. *Vyhlášené krizové stavy* [online]. nedatováno [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-rizeni-a-cnp-krizove-stavy-krizove-stavy.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>.

HENDRYCH, Dušan. a kol., 2014. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4. aktualizované vyd. Praha: Wolters Kluwer, a. s. ISBN 978-80-7478-561-0.

HOSENSEIDLOVÁ, Petra a Marek VRLÁK, 2021. *Hygienici kvůli koronaviru uzavřeli Litovel, Uničov i Červenku na Olomoucku* [online]. 16. 3. 2020 [cit. 2023-03-28]. In: Česká televize. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3062958-hygienici-kvuli-koronaviru-uzavreli-litovel-unicov-i-cervenku-na-olomoucku-oblast>.

KÁŇA, Pavel a Petra KALOUSKOVÁ, 2019. *Základy veřejné správy: vybrané kapitoly veřejné správy pro studium na středních a vyšších odborných školách*. 5. aktualizované vyd. Ostrava: Montanex, a. s. ISBN 978-80-7225-465-1.

KOHOUT, Viktor, 2023. Rozhovor se starostou ORP Litovel [ústní sdělení]. Olomouc, 21. 2. 2023.

KOMENDA M. a kol., 2020. *COVID-19: Přehled aktuální situace v ČR* [online]. 31. 12. 2021 [cit. 2023-03-04]. In: Ministerstvo zdravotnictví ČR. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>.

KOUDELKA, Zdeněk, 2019. *Zákon o obcích (obecní zřízení): komentář*. Praha: Leges. ISBN 978-80-7502-335-3.

KUBAL, Michal a Vojtěch GIBIŠ, 2020. *Pandemie*. 1. vyd. Praha: Kniha Zlín. ISBN 978-80-7662-047-6.

Město Litovel, ©2000-2023. *Rozpočet města Litovel na rok 2020* [online]. 23. 4. 2020 [cit. 2023-03-31]. In: Město Litovel. Dostupné z: <https://www.litovel.eu/filemanager/files/442628.pdf>.

Město Litovel, ©2000-2023. *Rozpočet města Litovel na rok 2021* [online]. 2021 [cit. 2023-03-31]. In: Město Litovel. Dostupné z: <https://www.litovel.eu/filemanager/files/1126431.pdf>.

Město Litovel, ©2000-2023a. *Litovel ve faktech* [online]. nedatováno. [cit. 2023-01-12]. In: Město Litovel. Dostupné z: <https://www.litovel.eu/cs/mesto-11/>.

Město Litovel, ©2000-2023b. *Město Litovel přijímá mimořádná opatření v souvislosti s nařízeními vlády* [online]. 11. 3. 2020 [cit. 2023-03-17]. In: Město Litovel. Dostupné z: <https://www.litovel.eu/cs/urad/uredni-deska/aktualni-informace/covid-19-informace-pro-obcany/mesto-litovel-prijima-mimoradna-opatreni-v-souvislosti-s-narizenimi-vlady.html>.

Město Litovel, ©2000-2023c. *Prohlášení bezpečnostní rady Města Litovel* [online]. 13. 3. 2020 [cit. 2023-01-08]. In: Město Litovel. Dostupné z: <https://www.litovel.eu/cs/urad/uredni-deska/aktualni-informace/covid-19-informace-pro-obcany/prohlaseni-bezpecnostni-rady-mesta-litovel-13-3-2020.html>.

Ministerstvo vnitra České republiky, 2014. *Příručka pro obce* [online]. 2014 [cit. 2023-03-30]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/prirucka-pro-obce-final-pdf.aspx>.

Ministerstvo zdravotnictví České republiky, 2020. *Pandemický plán České republiky* [online]. 11. 7. 2020 [cit. 2023-03-31]. Dostupné z: https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/wepub/5520/14510/Pandemic%20Plan%20of%20the%20Czech%20Republic%20_2011_.pdf.

Ministerstvo zdravotnictví České republiky, 2020a. *Rozvolnění opatření v souvislosti s Covid-19 k 11. 5. 2020* [online]. 18. 5. 2020 [cit. 2023-03-04]. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/rozvolneni-opatreni-v-souvislosti-s-covid-19-k-11-5-2020/>.

Ministerstvo zdravotnictví České republiky, 2020b. *Epidemiologickou situaci bude nově znázorňovat systém hodnocení PES* [online]. 22. 11. 2020 [cit. 2023-03-04]. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/tiskove-centrum-mz/epidemiologickou-situaci-bude-nove-znazornovat-system-hodnoceni-pes/>.

Ministerstvo zdravotnictví České republiky, 2020c. *Do třetího stupně PES přejde Česko ve čtvrtek, rozhodla vláda* [online]. 29. 11. 2020 [cit. 2023-03-04]. Dostupné z:

<https://www.mzcr.cz/tiskove-centrum-mz/do-tretiho-stupne-pes-prejde-cesko-ve-ctvrtek-rozhodla-vlada/>.

Ministerstvo zdravotnictví České republiky, 2021a *Vláda na žádost hejtmanů vyhlásila nouzový stav na 14 dnů* [online]. 14. 2. 2021 [cit. 2023-01-19]. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/tiskove-centrum-mz/vlada-na-zadost-hejtmanu-vyhlasila-nouzovy-stav-na-14-dnu/>.

Ministerstvo zdravotnictví České republiky, 2021b. *Vláda projednala návrh na další fázi rozvolnění protiepidemických opatření od 10. května* [online]. 6. 5. 2021 [cit. 2023-03-04]. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/tiskove-centrum-mz/vlada-projednala-navrh-na-dalsi-fazi-rozvolneni-protiepidemickyh-opatreni-od-10-kvetna/>.

NOVOTNÁ, Hedvika, Ondřej ŠPAČEK a Magdaléna ŠTOVÍČKOVÁ, 2019. *Metody výzkumu ve společenských vědách*. Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy. ISBN 978-80-7571-025-3.

POMAHAČ, Richard a kol., 2013. *Veřejná správa*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-447-6.

PRŮCHA, Petr, 2014. *Veřejná správa a správní právo*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva. ISBN 978-80-86775-29-6.

REKTOŘÍK, Jaroslav. a kol., 2004. *Krizový management ve veřejné správě: teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Ekopress, s. r. o. ISBN 80-86119-83-1.

Mapy.cz, 2023. Litovel, město v okrese Olomouc. *Mapy.cz* [online]. 2023 [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?source=muni&id=20&x=17.0622095&y=49.6898177&z=13>.

ŠKODA, Jan, 2021. *Vláda vyhlásila nouzový stav, omezila hromadné akce či otevírací dobu restaurací* [online]. 25. 11. 2021 [cit. 2023-04-13]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3405162-vlada-se-mimoradne-sejde-kvuli-problemum-nemocnic-podle-babise-je-pripravena-vyhlasit>.

Úřad vlády České republiky, ©2023a. Odok: zVlády jednání. *Jednání vlády v roce 2020* [online]. 12. 3. 2020 – 23. 12. 2020 [cit. 2023-02-25]. Praha: Úřad vlády České republiky. Dostupné z: <https://odok.cz/portal/zvlady/jednani/2020/>.

Úřad vlády České republiky, ©2023b. Odok: zVlády jednání. *Jednání vlády v roce 2021* [online]. 4. 1. 2021 – 29. 12. 2021 [cit. 2023-02-28]. Praha: Úřad vlády České republiky. Dostupné z: <https://odok.cz/portal/zvlady/jednani/2021/>.

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.

Veřejná vyhláška, 2020. *KHSOC/09068/2020/RED* [online]. 16. 3. 2020 [cit. 2023-01-10]. In: Krajský úřad Olomouckého kraje. Dostupné z: <https://www.olkraj.cz/download.html?id=73524>.

Vláda České republiky, ©2009-2023a. *Informace ke koronaviru a nemoci covid-19* [online]. 18. 9. 2020 [cit. 2023-01-19]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/aktualni-informace-ke-koronaviru-sars-cov-2-puvodne-2019-ncov-179250/>.

Vláda České republiky, ©2009-2023b. *Vláda rozhodla o prodloužení nouzového stavu do 12. prosince, od pondělí dojde k dílčímu zmírnění některých opatření* [online]. 20. 11. 2020 [cit. 2023-03-04]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-rozhodla-o-prodlouzeni-nouzoveho-stavu-do-12--prosince--od-pondeli-dojde-k-dilcimu-zmirneni-nekterych-opatreni-184975/>.

Vláda České republiky, ©2009-2023c. *Vládní usnesení související s bojem proti epidemii – rok 2020* [online]. 30. 12. 2020 [cit. 2023-01-09]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru---rok-2020-186999/>.

Vláda České republiky, ©2009-2023d. *Vládní usnesení související s bojem proti epidemii – rok 2021* [online]. 29. 12. 2021 [cit. 2023-01-10]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/>.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů.

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů (krizový zákon).

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a změně některých souvisejících zákonů.

PŘÍLOHY

Příloha A1 – <i>Rozhovor se starostou, Viktorem Kohoutem, ORP Litovel</i>	53
Příloha B1 – <i>Vývoj epidemie koronaviru SARS-CoV-2 v ČR v letech 2020–2021</i>	71
Příloha C1 – <i>Celostátní opatření proti Covidu-19 při 1. vlně pandemie (2020)</i>	72
Příloha C2 – <i>Celostátní opatření proti Covid-19 při 2. vlně pandemie (2020)</i>	74
Příloha C3 – <i>Celostátní opatření proti Covid-19 při 3. vlně pandemie (2021)</i>	75
Příloha C4 – <i>Celostátní opatření proti Covid-19 při 4. vlně pandemie (2021)</i>	76
Příloha C5 – <i>Celostátní opatření proti Covid-19 při 5. vlně pandemie (2021)</i>	78
Příloha D1 – <i>PES zpracovaný Ministerstvem zdravotnictví ČR – 1. část</i>	79
Příloha D2 – <i>PES zpracovaný Ministerstvem zdravotnictví ČR – 2. část</i>	80
Příloha D3 – <i>PES zpracovaný Ministerstvem zdravotnictví ČR – 3. část</i>	81
Příloha E1 – <i>Doporučená celostátní opatření proti Covid-19 při 1. vlně pandemie (2020)</i>	82
Příloha E2 – <i>Doporučená celostátní opatření proti Covid-19 při 2. vlně pandemie (2020)</i>	84
Příloha E3 – <i>Doporučená celostátní opatření proti Covid-19 při 3. vlně pandemie (2021)</i>	85
Příloha E4 – <i>Doporučená celostátní opatření proti Covid-19 při 4. vlně pandemie (2021)</i>	87
Příloha F1 – <i>Obcemi povinně vykonávaná celostátní opatření proti Covid-19 při 1. vlně pandemie (2020)</i>	89
Příloha F2 – <i>Obcemi povinně vykonávaná celostátní opatření proti Covid-19 při 2. vlně pandemie (2020)</i>	90
Příloha F3 – <i>Obcemi povinně vykonávaná celostátní opatření proti Covid-19 při 3. vlně pandemie (2021)</i>	91
Příloha F4 – <i>Obcemi povinně vykonávaná celostátní opatření proti Covid-19 při 4. vlně pandemie (2021)</i>	92
Příloha G1 – <i>Obcím doporučená celostátní opatření proti Covid-19 při 1. vlně pandemie (2020)</i>	94
Příloha H1 – <i>Veřejná vyhláška KHS Olomouckého kraje (KHSOC/09068/2020/RED) – 1. část</i>	95

Příloha H2 – <i>Veřejná vyhláška KHS Olomouckého kraje (KHSOC/09068/2020/RED) – 2.</i>	
<i>část</i>	96
Příloha H3 – <i>Veřejná vyhláška KHS Olomouckého kraje (KHSOC/09068/2020/RED) – 3.</i>	
<i>část</i>	97

Příloha A1 – Rozhovor se starostou, Viktorem Kohoutem, ORP Litovel

1. Jaké komunikační prostředky máte k dispozici pro varování obyvatelstva v případě krizových situací?

„V případě krizových situací máme několik prostředků. Jako jeden z věcí je místní rozhlas. My jsme obec, která má skoro 10tis. obyvatel a samotné město má zhruba 6,5tis., zbytek máme na dalších 11 obcích, které patří pod naše město Litovel. Všechny ulice jsou vlastně propojené městským rozhlasem, který je využíván právě i z důvodu těchto krizových situací a mimořádných hlášení. Mimo toho používáme i třeba menší pozvánky na nějaké důležité akce a podobně. V tomto případě ten rozhlas, když je třeba 3. povodňový stupeň anebo zrovna ta pandemie, nebo něco takového, tak je využíván. Další, to je klasika, webový stránky města plus facebookový stránky města. Já teda využívám i svůj vlastní messenger a vlastní facebookový stránky, to je další věc. No a potom, to je to poslední. My v každé obci máme ještě osadní výbory a zde mailovou podobou jim podáváme informace, aby je vyvěsili na nástěnkách města, a to je asi to nejdůležitější, prostě klasika“ (Kohout, 2023).

2. Jak Vaše obec řešila problém nedostatku hygienických prostředků (např. roušky a respirátory, dezinfekce, ochranné obleky a další) v době, kdy jich byl nedostatek?

„Já bych začal asi tím, že naše město bylo unikát v roce 2020, kdy začala pandemie a z Číny to přišlo do naší republiky. Byl tady jeden případ a za týden nějakých 21 případů. Těch 21 případů bylo přímo v naší obci Litovli. Tím pádem to byl poplach pro celou republiku. A to byla éra, a doba, kdy se toho lidi ještě báli. Jasný, že ten covid bylo něco nového. Byl z toho strach a obavy. Dneska už se tomu tak na půl smějeme, ale v té době to bylo prostě něco hodně závažného. Viděli jsme v té době, že v Číně, a všude možně, stavěli polní nemocnice a jak tam umírali lidi, jasně, že to ovlivnilo tu Evropu. V republice nám to prakticky, bohužel, donesli tenkrát lidi, co lyžovali v Itálii a rozneslo se to docela rychle. Takže my jsme tady v tomhle případě museli hned reagovat, jakmile nás zavřeli.

Uzavřelo nás 146 vojáků na všech výjezdních silnicích, takže tady byl takzvaně koridor, kde společně s Uničovem a Červenkou bylo toto pásmo uzavřeno hermeticky. Takže to bylo něco nového. S tím, že já jsem se to dozvěděl stejně jako občané ve 3 ráno, respektive jsme byli v kontaktu s krizových štábem Olomouckého kraje, to už bylo takový jako dusno. My jsme si sami uvalili do karantény školky, aniž by to stát vyžadoval. Oslovili jsme vlastně supermarkety, aby více dbaly na hygienu košíků atd. Obava byla, aby se to tady nerozneslo. Nikoho by však nenapadlo, že by nás takhle zavřeli. Nakonec se tak stalo, a potom začalo

právě to „B“, a to je to, že vlastně byla mírná panika, protože tady prakticky dostávali, jen na výjimky, povolení odjet a i přijet, tzn. např. zaměstnanci kritické infrastruktury. Bylo spoustu neznámých věcí, které vyvstaly. My jsme vlastně neměli nějaký roušky atd., to v té době bylo nedostatkový zboží a opravdu si lidi museli pomoci hodně sami. My jsme s tím pomáhali jako krizový štáb, vyzývali jsme lidi v rozhlase, kdo má látky. Takže jsme si pomáhali ze začátku sami. Kdo měl ruce/nohy, tak vlastně si šli roušky, abysme měli prostě tady tuhle ochranu úst, která v té době byla jako jediná. Nebylo očkování ani nic. Tak vlastně toto bylo to nejdůležitější na jedné straně. Potom byla problém dezinfekce, ale ta taky nebyla k dostání. Takže my jsme vlastně v té době, díky tomu, že Litovel byla hodně v médiích, to mi bylo sice někdy vyčítáno, proč jsme nevolali po tom „pojdte nás natočit“, na druhé straně nám to neskutečně pomohlo, protože v té době se semkl národ a oni nám posílali prostě různé firmy apod. S dezinfekcí přijel kamion, my jsme to rozdali i Uničovu i nám. Naši dobrovolní hasiči to rozdávali do PET lahví, ale to jsou takový ty detaily. My tady máme potravinářský podnik Veseta, která nám udělala PET lahve přímo na míru, takže jsme to do toho mohli rozlít. Jenže k tomu potřebujete ihned natisknout etikety, aby se nestalo, že někdo vás napadne, že to vypil. Takže se tiskly, v noci se to tady přelívalo a rozdávalo se to lidem do paneláků. Spojovali jsme se vlastně s předsedy těch bytových družstev, společenství vlastníků, nebo respektive ty co mají pod sebou ty obyvatele. Takže se rozdávala dezinfekce, aby si lidé nutně pomohli dezinfikováním zábradlí, výtahů apod., aby se to tady zbytečně nešířilo.

Bohužel ta doba byla docela agresivní. Problém byl, že se sem k nám báli některé služby jezdit. Takže nebudu říkat, že ty potraviny apod. byly 100 %. Když si představím, že oni tady pustili přes hranice dodavatele, přijelo auto, a ten chlap měl filtr, jak kdyby byla atomová válka, jak kdybychom měli lepru. To byla prostě katastrofa. Báł se vyjít z auta a prodavačky si to z toho auta samy vydělávaly, protože se nás báli. Druhej problém byla infrastruktura. My tady máme spoustu lidí, jako je třeba družstvo, a tam zoo technik jezdí z jiného města, takže měl problém se sem dostat, aby ho pustili. Byla spousta různých výjimek, než se vyřídila, tak nám prasata mohli pochcípát. To jsou takový detaily, kterým se dneska smějeme, ale v té době to byla hrůza. Bála se k nám, teďka budu přehánět, ale byla to pravda, i pohřební služba, je to externí firma, a dokud neměli ty respirátory, tak at' si tady klidně ta mrtvola leží i 14 dní. Takže našťestí se povedlo jim ty respirátory, té pohřební službě, dodat a po dvou dnech tady toho nebožtíka odvezli. Ten ani neumřel na covid, umřel na něco jinýho. Ale lidi se bojí, i ta pohřební služba měla bez respirátorů strach. Je pravda, že v té době jsme mysleli, že ty respirátory nás od všeho zachrání, což tak úplně pravda nebyla, ale

psychicky to pomohlo neskutečně. Byla to záležitost, že nám dobrovolníci tady v tomto případě taky pomáhali i zaměstnanci úřadu.

Měli jsme nonstop linku i přes noc, tzn. na náměstí se vyřizovali ty výjimky a tak podobně, ale ty výjimky se nechtěli moc dávat, což je to logický. Byla tu situace, kdy přijela na hranici nějaká pomoc, ta hranice byla kolem katastrálního území. Takže my jsme přijeli na ty hranice, tam byli ti policajti a oni nám dovezli třeba bednu roušek a my jsme ani nesměli vylézt z toho auta. To znamená, že se položila ta bedna a buď nám řekli, ať si pro to přijdeme, anebo když byla přísná hlídka, tak nám to dala přímo do toho auta a řekli: „zavřete si okýnko“, protože se báli, že to přes okénko chytí, takže to bylo hrozný. Je pravda, že se tenkrát neskutečně zvedla vlna solidarity. Národ nám pomáhal, a řekl bych, že v jednu chvíli víc jak stát. Takže toto bylo bezva. Na druhé straně byla důležitá pro ty lidi, a to řeknu narovinu, to se asi ani nikde nepíše, ani v žádných brožurách, ani knihách, jakási psychická podpora. Jak ty lidi jsou zavřený takhle dlouho, tak začnou depkařit. Rodiče mají doma malé děti, někteří manželé nejsou schopni být spolu dohromady, protože byli zvyklý si každé žít svoje a najednou byli uzavřený jak v králikárně, to bylo na budku. První 2–3 dny dobrý, pak to začala být taková ta ponorková nemoc. Takže vymýšleli různý soutěže a kvízy přes Facebook. Posílali jsme do rozhlasu písničky pro děcka i dospělý. Já mám komediantský sklony a kolega Vincour je zas hudebník z Uničova, takže my jsme se snažili podpořit ty lidi, dělali jsme různý konvoje naděje, že prostě ty pošťáci, zdravotníci a hasiči, tak jsme dělali jakoby mobilizaci a jeli jsme večer si zatroubit do těch sídlišť. Lidi byli na balkonech a navzájem jsme si tleskali, byla to psychická podpora. Dneska kdybych to udělal, tak to bude trapárna prvního kalibru, ale v té době i ten trubač co troubil na sídlišťích „Země vzdálená“. To mělo takovou úlohu, že si lidi vždycky zatleskali. Byla to neskutečná zkouška pro město a opravdu tu pandemii jako takovou město nakonec ustálo. Já sem jezdil na sídliště, řval jsem: „to dáme“ a ty lidi to vraceli. Bylo to krásný období na jedné straně. Lidi v sobě měli pokoru, viděli, že se pro ně něco dělá, že se snažíme to řešit a ta pokora byla taková, že to už asi v životě nezažiju. Kdy člověk přijede domů v jedenáct hodin večer, prakticky po maratonu. Není to o jednom člověku vždycky je potřeba tým a jako v každý situaci poznáte v nouzi přítele. Tady opravdu poznáte, kdo s kým umře a ať je na té krizovce člověk, kterej je tak loajální a jede a ne, že zaleze do králikárny doma a nebere telefon. A takhle se to stalo. Spousta lidí takhle nepomohla. Až bylo po všem, tak jak se říká „po bitvě je každé generál“. Já nezapomínám to, když jsem přijel domu, tady v té situaci, a kolem baráku na plotu řízky,

koláče, obrázky od dětí a taková podpora. Je pravda, že jsem za 14 dní zhubl asi 13 kg. To je ta psychika a stresy dokážou s tím tělem udělat svoje.

Musím říct, že pokora, to byla bomba, to už se dneska nevidí. Já jsem si říkal, jak dlouho to těm lidem vydrží, mělo to něco do sebe, mělo to svý klady. Lidi najednou zjistili, co je to hygiena. To už jsme zase všichni zapomněli. Kdo si dneska opláchne ruku v té dezinfekci v obchodě. Možná jeden z deseti. To se tak lidi otřepou a jedou dál. Je pravda, že bylo i veřejný lynčování, ze začátku. Když přijela sanitka, ještě nebyly testy a testovací místa. První dny se čekalo třeba 2 dny, než přijela sanitka a z toho vystoupili dva zdravotníci, kteří byli jako kosmonauti – obalení, s filtrem a se vším. Brali lidem ten vzorek z nosu. A to bylo něco hroznýho, když to ten panelák viděl, tak celej panelák se chtěl odstěhovat někam jinam. Panika. Někteří začali i lynčovat nadávali: „kdo to sem donesl“, „proč tady ten a onen“, „hajzli“, „ukamenovat“, „oběsit je“. Já jsem musel tyhle situace uklidňovat. Z pozice starosty jsem využil toho, aby se tady veřejně nelynčovalo, protože nikdo nic neví. Pak se stalo, že za půl roku se to rozjelo v celé republice a už to bylo úplně běžný. Je pravda, že potom hodně uklidnilo situaci to, že kraj společně s vojenskou nemocnicí po 4 dnech, tady vedle na Nových zámkách, to je kousek od nás, tři kilometry, zřídili odběrové místo. Lidi, co na sobě cítili problém na dálku dostali žádanku podle příznaků, potom už někteří doktoři začali pracovat, tak dostali tu žádanku do mailu nebo do smsky, tzv. žádanka „K“ tuším. S tou žádankou mohli přijet na hranice. Na Nových zámkách to byla jak kdyby polní ambulance a zároveň tam byla polní pohotovost, když ty doktoři nefungovali, ale ta teda nebyla tolik využitá. Odběrové místo bylo hned vedle toho, a to využitý bylo, tam lidi pak jezdili a bylo to všechno rychlejší. A řekl bych, že to uklidnilo situaci. V tomto světě, kterej u nás zrovna byl. Je pravda, že tady bylo nějakých 200 nemocných lidí. Já jsem sám řešil problém, protože můj táta, kterej nebydlí se mnou, ale bydlí mimo, tak zrovna po 5 dnech to chytil taky. Musel furt chodit do obchodu, tak to prostě chytl. Měl teda neskutečnej průběh, 39,7 °C horečky skoro 14 dní. A máma vedle něho to měla taky. Ta skákala teda na gymnastickým balónu a pila víno. Ta necítila vůbec nic. To byly takový extrémy, že někdo fakt umíral. Táta zhubl 15 kg a takových případů bylo v Litovli víc. Nakonec musím říct, že se to zvládlo a asi bych to nechtěl opakovat, ale mělo to svoje pozitiva, že se ta Litovel a město neskutečně semklo.

Jak to skončilo, tak měla ještě ta uzávěra další pokračování, protože to tady ještě pořád bylo. Potom se vlastně otevřeli hranice. Na oplátku se těm našim občanům, co pracují mimo tenhle katastr, tak se jich báli. To znamená, že ze začátku fandili: „jo, vydrzte to“, „držíme vám palce, držte se“. No a jak nás pustili, tak byly situace, když někdo dělal

v Mohelnici nebo Olomouci, tak ty kolektivy měly z těch lidí z Litovle strach. To stigma jsme tu měli nějakou dobu. Turistická zóna květen–červen byla v Litovli úplně mrtvá. Lidí se do Litovle báli jezdit.

Asi v té době, ta uzávěra měla svůj smysl, ale to nikdo netušil, že v srpnu–září se to bude opakovat a bude to už tak plošné, že by museli uzavřít celej národ. Což se tak vlastně stalo. Uzavřeli se hranice vůči EU a ostatním státům až na výjimky. Takže to byla věc, ale my jsme byli takový předkolo té pandemie. Ale řekl bych, že pro nás jako město to byla velká zkouška“ (Kohout, 2023).

3. Když se ve světě a v okolních státech začala šířit pandemie, podnikala Vaše obec nějaké preventivní kroky, aby zamezila zavlečení Covidu-19 do obce? Pokud ano, jaké?

„Ano, já už jsem to částečně zodpověděl. Když u nás byli první dva případy, tak jsme byli nohama na zemi. Shodou okolností já jsem dělal ještě ples, a na tom plese byl taky ten jeden člověk, kterej byl nakažený, ale v té době jsme to nebrali jako chřipku, ale jako koronavirus, prostě jednoduše jak se to zjistilo, to bylo tuším pondělí 9. března, tak jsme svolali okamžitě rozšířenou krizovou skupinu, to nebyl ještě krizový štáb to byla krizová skupina a tam jsme se dohodli a začali jsme podnikat kroky, které byly ještě v té době nestandardní. Na klíčová místa jsme okamžitě instalovali hygienická zařízení například do polikliniky. Oslovili jsme deratizační firmu, která nám vždycky večer tu polikliniku vystříkala dezinfekcí. Takže tam, kde se spíše kumulují nemocní lidé, to je první věc. Za další jsme oslovili všechny majitele supermarketů a obchodů. My jich tady zas tolik nemáme. Jen 4 plus další drobné podnikatele. A je jsme oslovili, aby opravdu dezinfikovali košíky, ty madla a pásy a potom, aby balili rohlíky, aby se v nich lidi nepřehrabovali. A musím říct, že opravdu všichni to dělali, ty supermarkety. My jsme se, ale samozřejmě revanšovali. Když nás zavřeli, tak byli první, kteří dostali respirátory apod. Nám nešlo o to, aby měli byznys, ale aby lidi měli co jíst a oni to nezavřeli. Protože ty prodavačky měly taky strach chodit do práce. Ony měly stejnej zásah jako doktoři, kteří shodou okolností nebyli, teda byli, ale málo. Byli dva, což je jich tady nějakých 60. Odborní lékaři, ty se vysrali na všechno. Vidíte, že jsem zase vzteklej, jen když si na to vzpomenu. A nemůžete to říct nahlas a potopit je, že to jsou debilové, protože by přišli o konces. Ale neříkám, že všichni. Někteří byli opravdu v karanténě. Dětský lékaři pak začali taky fungovat. Ti, co fungovali, tak byli samozřejmě zavalení a někteří to teda chytli. Dál jsme pak zavřeli mateřský školky, my jsme jako město zřizovatelé, takže to můžeme udělat. Zavřeli jsme je z preventivních důvodů, protože tenkrát se říkalo, že malinký děti to přenáší hodně

a není to na nich vidět. Protože se na nich ten covid nerozjel, ale ten bacil se dal na rodiče. Zavřeli jsme veškerá sportoviště, tzn. sportovní halu, bazén, saunu a tyhle věci jsme všechny na dočasnou dobu uzavřeli. Ale pár dní na to už to stejně udělala republika, resp. stát. My jsme byli týden dopředu. To jsme si nařídili sami, nechtěla to po nás ani hygiena. Možná nám to doporučila, to je všechno.

Spolupráce s krajskou hygienou byla velice důležitá. Nejenom hygiena, ale i epidemiologové s krizovým štábem kraje, ti nás tady tak nějak řídili po té stránce těch opatření. Zároveň měli za úkol, aby nebyla ochromena dodávka benzínu a těchhle věcí, i když lidé v té době ten benzín moc nepotřebovali. My jsme tyhle opatření dělali dopředu. Celý krizový štáb povinně chodil prakticky s rouškou už od začátku. Já jsem dokonce byl tak zblblej, když bylo natáčení televize pro Forbes České televize, Nova, Prima, to bylo pořád dokola a já jsem měl tu roušku furt na hubě, přestože jsem byl v té místnosti sám. Dneska se směju tomu, proč jsem ji měl, když jsem ji mohl sundat. A mám pocit, že jsem byl na obrazovce, když se mnou Rey Koranteng mluvil, asi první, kdo ji měl takhle nasazenou. My jsme tady byli tak naučení, že jsme to radši nechtěli pokoušet a měli jsme je i v uzavřených místnostech. Potom už to muselo být i venku. Bylo to důležitý, protože my, kdybychom odpadli jako krizovka, tak nevím, jak by se to město koordinovalo a řídilo. Takže to bylo velmi důležitý, aby z toho krizovýho štábu, který byl spojený s ředitelem technických služeb, některých klíčových vedoucích odborů i ten na školství, kulturu nebo životní prostředí, nikdo neodpadl. Takhle utvořená skupina je ze zákona. Máme to schválený to znamená já, místostarosta, tajemník krizového štábu, to je zaměstnanec, tajemník městského úřadu a potom vlastně někteří představitelé našich odborů plus někteří zaměstnanci. Ten krizový štáb měl zhruba stálých 10 lidí a pak se zde střídaly zapisovatelky. Už předtím jsme zřídili krizovou linku. Krizové číslo, aby lidé věděli, kam mají zavolat. Aby nevolali po celým úřadě, kde byla ochromená činnost a nikdo to nebral. Měli na to dvě krizové linky, které jsme měli pořád při sobě. Já jsem měl bohužel tři telefony – jeden pracovní, jeden soukromej a jeden na firmu, kterou mám jako spolumajitel. Takže mně ty lidi volali defacto na všechny tři telefony a já jsem měl za ten první den zhruba 500 hovorů, které jsem nebyl ani schopen obsloužit. Já jsem měl Messenger a byl jsem aktivní na Facebooku a všechno, co byly informace pro lidi jsem dával na facebookový stránky těch největších skupin, které jsou v Litovli. Během chvílky měly 9,5tis. členů. Když začal covid, tak měla nějakých 4–5tis. a za to zavření měla skoro 9,5tis. Je pravda, že se do skupiny dostalo hodně zvědavců z republiky. Já jsem hodně odpovídal i na Messengeru, ale nedalo se to všechno obsloužit. Co se týká ještě té negativní

věci, když to řeknu na ten mediální dosah, jak jsem říkal, že nám to pomohlo. Díky tomu, že se rozproudily ledy, tak dokud to nebylo v televizi, tak ta pomoc tady byla jako „zavřeme vás a pomozte si sami“. My jsme sledovali v televizi, jak fungují letecký mosty z Číny, jak jsem vozí roušky a všechno a kde to bylo? U nás ne. Nás zavřou a ty lidi si to neměli kde koupit, potom už jsme žádali, dokonce jsme v té době měli na drátě i Babiše, tehdejšího předsedu vlády a řešilo se to. Potom už to pomohlo, ale to trvalo 5–7 dní, které jsme museli přečkat.

Jak sem říkal, pro děcka a dospělý se dělali různý soutěže a taková ta ponorka se řešila i psychologickou pomocí. Kraj nám dal kontakt na psychologa hasičů, kterej byl s námi v kontaktu a radil nám jakým způsobem jednat s těmi lidmi. My jsme jim dávali rady psychologů na webový stránky a podobně. Potom začaly okénka v restauracích, v té době se to u nás dělo poprvé. Lidi si alespoň přijeli pro to jídlo. Negativum, které bylo té mediální kampaně, že nechápete, kolik je v republice úchylů. Opravdu, já jsem říkal, že to není ani normální. Narovinu, když člověk měl 8–10 vstupů v televizi, tak jste chvílku mediální hvězda. To někomu může dělat dobře. Já jsem si to v tu dobu neuvědomoval, ale najednou vám začnou do mailu a do Messengeru chodit různé výhrůžné dopisy, proč jste řekl tohle a ne tohle, že jsem pokrytec, a takový věci. Že si z toho dělám srandu a já nevím co. Ty babičky se úplně zblbly. Mě začaly osočovat, že na mě podají trestní oznámení. Takže byla tu i negativa. Ale taky do toho chodily i návrhy na seznámení, hodně zajímavý, ale bohužel i od chlapa. Ale tak ted'ka už se tomu směju. Ted' to vidím, že jako nějaká hvězda, která je v televizi, tak to musí mít hodně těžký. Nejlépe zůstat tady s těma „kanálama“ v anonymitě. Obdivuju teda Leoše Mareše, že má na „instáči“ tolik milionů lidí. To musí určitě nějak filtrovat nebo se mu o to musí někdo starat. Já jsem si to vyzkoušel měsíc a půl nebo jak, a to mi stačilo. Protože fakt jsou lidi i úchylní. Jako spousta lidí vám fandí, jako městu, to je podporující. Lucie Bílá atd. k nám posílaly různý pozdravy. Ty celebrity se snažily, to bylo pěkný, ale na druhou stranu ti negativci a úchyláci se taky projevovali. Což byl náznak toho, jak ta společnost po skončení tady té vlny se začne rozdělovat a taky že jo. Pak to začalo. Roušky/neroušky, ve školách ano/ne, pak očkování/neočkování, Ukrajina/neukrajina. Prezident – ten je dobrej, ten je na hovno. Takže společnost se hodně touhle pandemií začala tříštit díky názorům. Je vidět, že prostě to úplně nemáme srovnaný, když si vezmu Poláky. V tomto případě jsou celkem za jedno bych řekl, tak Česko a Slovensko jsme v tomto magoři. Pořád se takhle na sebe nasírat. Můj mladej jezdí do Kambodže a do Vietnamu a všude tam ty lidi měli taky covid a žijou ze dne na den a jsou šťastný a užívají si každýho dne a my se tady hroutíme ze všeho. Hodně lidí je takovejch divnejch. Takže toto jsou ty negativa téhle pandemie.

Na druhé straně se napsala knížka. Se mnou dělal rozhovor nějaký chlap. Já jsem pořád nevěděl, kdo to je, mně už to bylo jedno. Večer se mnou vždycky půl hodinu nebo hodinu, asi tak 5x, dělal rozhovor. Netušil jsem, že půl roku na to vyšla taková tlustá kniha. Jmenuje se Pandemie. A já to najednou čtu a já se tam dívám. Už jsem pochopil, proč pan Kubal, to je ten moderátor z České televize, a to byl on. A mně to vůbec nedošlo, kdo volá. Já jsem si ho uložil a on mi ani neřekl za jakým účelem to dělá. Což je asi dobře, protože využil té mé upřímnosti v té době, což se mu asi hodilo. Ale já jsem vůbec nevěděl. Myslel jsem, že z toho chce dělat někdy nějakou reportáž. A takhle z toho byla knížka, tak jsem čuměl, jak tam mám ten nos a jak tam mám tu roušku s tím šaškem nebo co to bylo.

Tak jsme se snažili uklidnit tu situaci psychicky. Potom jak skončilo to uzavření, tak tady dělali epidemiologové takovej výzkum. Udělali tady tenkrát stany, my jsme jim jako město s tím pomáhali a dělali se tady testy na protilátky. O to byl obrovský zájem. Dělali se rezervace. Tenkrát to nebylo běžný, to testování, a kdo se chtěl sólo otestovat, tak to stálo 2 000 Kč. Já, když jsem chtěl jet služebně na Slovensko, tak jsem zaplatil 2 000 Kč a musel jsem se do 2 dnů vrátit. A tady se dělaly i ty protilátky, kde si tím prošlo poměrně hodně lidí, snad skoro 1 000, kteří se stahovali nejenom z uzavřené lokality, ale i třeba z Moravské Třebové, Brna apod. Lidi si chtěli vyzkoušet, jestli to mají nebo jestli to měli. Paradox bylo, že u mě to taky našli, že to tam někdy bylo, že protilátky mám a vir ve mně někdy byl, ale já jsem to vůbec nepoznal. V té době prakticky, když to někdo měl, tak musel jít na test, a to dopadlo většinou dobře, a to tady probíhalo“ (Kohout, 2023).

4. V adaptační strategii města Litovel na změnu klimatu jsou navrženy aktivity pro případ epidemie. Jedná se o zajištění odpovídajících náhradních prostorů pro provádění nutných prací (např. plochy pro provádění dekontaminace, plochy pro skladování materiálu, plochy pro vybudování technického zázemí záchranných složek apod.) nebo sestavení plánu postupu pro případ epidemie či zavlečení nových druhů a zajištění jeho distribuce mezi občany. Byly podle těchto návrhů zajištěny prostory pro provádění nutných prací a sestaven plán, jak postupovat v případě epidemie? Jak jste distribuovali tento plán mezi občany?

„V té době nic takového nebylo, jak postupovat jsme zhruba věděli. Svolá se krizový štáb a stanoví se pravidla podle situace. My jsme krizovej štáb svolávali jen při přírodních katastrofách, tzn. my jsme svolali krizový štáb v době, kdy byl 3. povodňový stupeň. My jsme tady na Moravě a máme tady 6 ramen řeky Moravy, přímo v Litovli. Když bylo tání sněhu na

horách a na Třebůvce nad Bouzovem a bylo hodně sněhu a do toho zapršelo, tak tady město zažilo dvě obrovské povodně. Je pravda, že v roce 2020 jsme měli 3. povodňový stupeň a co nám ještě chybělo, tak byla kalamita komárů. Takže my jsme si to ten rok docela vyžrali, už mě to sralo. Pardon, že mluvím sprostě. My jsme taky potřebovali pracovat, budovat a řešit investice. A nejen řešit tady takový sračky, když budu hnusnej. Ale jo, potom už to šlo.

Tady nebylo vypracovanýho nic takovýho. My jsme věděli, že máme zázemí pro krizovej štáb, tzn. máme prostory, který jsou na uskladnění písku. Máme areál technických služeb, kde můžeme umístit dezinfekce a materiální pomoci. Máme k tomu k dispozici zaměstnance technických služeb, kteří mimo jiné, když už se povolili ty hranice a už jsme byli osvobozeni, tak stříkali různá veřejná místa, nejen polikliniku. Zaměstnanci technických služeb řešili také stříkání herních prvků na venkovních hřištích, kde by děti mohli něco chytit, to je jedna věc. Ještě jsem vám zapomněl říct jednu věc, že v té době byl problém s odpadama. Těch našich odpadků se báli dotříd'ovačky, tzn. že lidi roztřídí něco a dají to do popelnice. Je jasný, že to je asi nekontaminovaný. V té době se to dávalo všechno dohromady, i když to bylo vytríděný, takže se to všechno dalo na skládku a do spalovny. Když se vědělo, že ty naše odpady jedou z Litovle, tak to nechtěli přijímat. Byly tam velký problémy, potom se to už uklidnilo, což bylo až groteskní. Vidíte, jak se ty lidi bojí, tak to má až takový dosah, že se tady můžeme utopit v odpadcích.

My máme k dispozici naše příspěvkové organizace, které mají zázemí jakožto školy, tzn. že kdyby byl nějaký větší problém, tak máme sportovní halu, kterou můžeme využít na uskladnění nějakých věcí nebo na přespaní. Máme sokolovnu a k tomu samozřejmě sociální zázemí a tady v tomto případě by se daly využít tyto prostory za tímto účelem“ (Kohout, 2023).

5. V Pandemickém plánu ČR je doporučeno zavedení omezení/zákaz pobytu a pohybu na vymezeném místě nebo území v období pandemické pohotovosti neboli 4. fázi výskytu nemoci, kdy je střední až vysoká pravděpodobnost vzniku pandemie. Toto opatření má za cíl udržet nový virus v omezených ohniscích, pozastavit šíření a získání času pro provedení potřebných opatření. Pomohlo podle Vás úplné uzavření obce Litovel ve splnění cílů tohoto opatření? Do jaké míry hodnotíte toto opatření za účinné?

„Samozřejmě ti, co to nařídili, tzn. krizový štáb Olomouckého kraje v té době. Složený z těch odborníků, policie a hasičů apod. Složený vlastně i v rámci hygieniků apod. se tenkrát tak prostě domluvili. Cítily, že to bude to nejlepší, co můžou udělat. Já jim to neberu.

Nicméně, jak říkám. Těžko srovnávat s dnešní dobou nebo dobou, která byla potom. Protože, kdybych to srovnával, tak víme, že to bylo k ničemu. Kdybych to, ale nesrovnával, tak v té době, kdyby měl člověk křišťálovou kouli a věděl jak to za půl roku–rok bude vypadat v republice a ve světě, tak by to asi neřešil uzávěrou. Ale to nikdo nevěděl. Bylo to něco nového i pro ten krizovej štáb Olomouce a i město, které je součástí Olomouckého kraje.

Asi určitě to pomohlo. Samozřejmě, protože lidi se spolu nekontaktovali a nesměli se shlukovat. Byla situace, kdy lidi v paneláku, když tam dvě babičky kecaly na chodbě, tak třetí babička, co to viděla z kukátka, tak je nabonzovala. My jsme to neřešili, ale prostě lidi se toho báli, ale to už se zase opakuju. Ale asi to ten význam mělo, nelíbilo se nám to, nebudu říkat, že to byla bomba. Určitě se nám to nelíbilo. Byla to na 14 dní bych řekl velká/obrovská ztráta svobody, protože ty lidi fakt nemohli pořádně dýchat. Mohli jít jenom na balkón. Zaplat' pán bůh dneska za internet a za filmy, který jsou v televizi. Ale můžu říct, nejít ani na zahradu, maximálně, když jsem u baráku, tak můžu jít na svou zahrádku. Ale lidi, co mají zahrádky a bydleli v paneláku, tak tam nesměli jít, nesměli ani na ryby. No mezi náma, to už bylo uškrcený. Já to chápu, že to je precedentní, ale proč by nemohli v té době jít do přírody, to si myslím, že nemuseli tak dělat. Chápu shlukování“ (Kohout, 2023).

6. Obce mohly vykonávat opatření o omezení provozní doby maloobchodního prodeje pro seniory nad 65 let, týkalo se to i Vaší obce? Ano/Ne? Případně jak bylo na toto opatření dohlíženo a jak byly zajišťovány základní potřeby pro tyto občany?

„Byl to problém u starých lidí. Zaprvé se ani nedoporučovalo, aby chodili do obchodů a my jsme doplnili to uzavření tak, že byl zákaz vycházení. To byl velkej rozdíl od jiných měst, tzn. že tady nemohla ani mamina jít s kočárkem ven a 14 dní se nesmělo jít do parku, lesa, na ryby, i když bylo krásně. Takže tady v tomto případě mohli jít jen na nezbytně nutnou potřebu k doktorovi. Jenže doktoři se na nás vykašlali, prostě Hippokratova přísaha, tady v tomto případě úplně tak nefungovala. Spousta doktorů byla buď v karanténě anebo nebrala telefon. Tady v tomto případě jsme byli docela v prdeli. Nám tady fungovali tak 1–2 doktoři na 10tis. lidí, to byl docela problém. Samozřejmě zákon schválnosti byli zubaři, taky ti byli první na ráně, takže tady se čekalo na ochranné pomůcky, které nám zajistil Olomoucký kraj, a to bylo až tak po 4–5 dnech. Postupně docházeli i nějaké roušky a respirátory a ty jsme potom rozdávali jako první lidem, kteří byli: pošťačky, pokladní, no prostě lidi, co dělali v kontaktu s lidmi, tzn. lékárny ani ty neměly. Ona je sice povinnost zajistit to jako provozovatel nebo majitel firmy, ale když to neměli, tak co měli dělat. Tak zavřeli obchod a lidi tady co budou

jíst? Takže to, co jsme dostali od kraje jsme rozdávali hlavně tady téhle infrastruktuře od potravinových podniků až po klíčové zaměstnance, kteří dělali v odpadech např. popeláři, aby měli prostě ty respirátory, který byly nejprve FFP2 a asi tak po týdnů přišly FFP3, ale rozhodně to nebylo na to, abychom vybavili celé město. Za 9 dní přišly i roušky a další respirátory, a to bylo dobré, protože jsme tím pádem mohli vybavit i lidi, kteří vlastně mají nějaký respirační problémy. Rozhodně to nedostával každý.

Velkou měrou pro nás byla důležitá Charita Litovel. Hned první den jsme se s nima spojili a domluvili, jak to budeme řešit, jak budeme distribuovat a případně které věci. Semklo se plno dobrovolníků. Naštěstí v té době, když byla Litovel uzavřená, tak většina lidí nechodila do práce, tím pádem ta dobrovolnická činnost byla fakt efektivní. Bylo spousta mladých lidí, kteří nemuseli chodit do práce/školy, takže my jsme měli takové tři bojové jednotky, které byly napojeny jak na město, krizový štáb, tak byly napojeny na charitu. Okamžitě jsme sjednali tzv. nákupy pro starší lidi, kteří byli v karanténě. Když byl někdo nemocný, tak byl v karanténě, tehdy se lidi posílali do karantény jak na běžícím páse. To byl prostě jeden případ a kdo se s ním potkal za poslední týden, tak byl poslán do karantény. A jak si lidi mají dojít nakoupit? Takže oni zavolali na tu krizovou linku a zajistili se jim nákupy. Město šlo do toho rizika, že jim nakoupíme nákup a posléze, co to skončí, tak zaplatí ten nákup. Takže oni si řekli, co potřebují, samozřejmě se jednalo o takový ty základní věci, ne textil, to bylo stejně zavřený. Byly jenom otevřený potravinářský a drogistický podniky. Dobrovolníci to nakupovali s tím, že město to zaplatilo obchodům vždycky na fakturu a po skončení té jakési uzávěry se to těm lidem vyúčtovalo. A musím říct, že do koruny to všichni zaplatili, což jako je bomba, ale to byla opravdu hromada a hromada nákupů. Ta charita nám pomáhala i distribučně. Když jsme obstarali nebo dostali nějaký roušky, dezinfekci nebo dokonce jsme dostali i věci, který jsme ani nepotřebovali, jako třeba jídlo/pítí, to tady jakžtakž bylo. Přesto jsme to rozdávali těm lidem, kteří to potřebovali. Třeba přijel kamion, kterej dovezl krmivo pro kočky a psi, taky dobrý. Takže lidi si pro to chodili. Vždycky jsme našli někoho, kdo nám to distribuoval a všichni měli tu možnost toho využít“ (Kohout, 2023).

[7] V příručce pro obce je vysvětleno, jak důležitá je komunikace při mimořádných a krizových situacích. Komunikace by měla zajišťovat šíření správných, včasných, hodnotných, důvěryhodných a přesvědčivých informací řečených ve správný čas a na správném místě, aby se zabránilo panice, nejistotě a věci se uvedli na pravou míru v případě tzv. hoaxů a dezinformací. Snažila se

Vaše obec zlepšovat informovanost občanů, aby nedocházelo k šíření paniky a dezinformacím? Jak toto obec případně zajišťovala?

„Ano, to byl přesně ten příklad. Vy to máte napsáno obšírně. V praxi to prostě je tak, že po chvílce začnou lidi využívat různých těch hoaxů, a to byl případ i v našem městě. Například byl problém nařízení krajské hygieny, které se týkalo tenkrát uzavření naší oblasti. V rámci té pandemie někteří volali přímo na hygienu Litovle a ověřovali si, jestli to tak je. Stávalo se, že ta operátorka, která na té hygieně měla službu, tak když se ten člověk nepředstavil, že je z Litovle, tak mu podávala informace, které se týkaly celého kraje a ty byly rozdílné, protože celý kraj měl, že můžou lidi chodit třeba ven a do přírody, ale naše uzavřená oblast ne. On si to nahrál, normálně jak vy si to teď nahráváte na záznam a pustil to na facebookové stránky města, respektive velké skupiny města. To znamená, že rázem mohl celou akci a všechny ty opatření rozbourat a oni by z nás ještě udělali lidi, kteří manipulují a chtějí stavět lidi do nějakých dresur. Museli jsme okamžitě reagovat. V hlášení a na našich komunikačních kanálech jsme se bránili a vysvětlovali, aby si lidi dávali pozor na tyhle věci, které se týkají dezinformátorů.

Dneska je to senátorka paní Hamplová, ta patří mezi tyhle dezinformátory typu okamurovci, kteří prostě neustále vyhledávají, že to je jinak. A paní Hamplová se chlubila, to byla tenkrát právnička z Mohelnice, to bylo ohledně nošení respirátorů ve školách. V té druhé vlně, kdy tady ta právnička nabádala lidi, že opravdu to je nesmysl, že je to protizákonný. Pro nás pro obec, bylo důležitý nařízení vlády, a ne nějaký názor právničky. Ale v té citlivé době lidi na toto docela tíhly a začali nám tady vyhrožovat, že nás dají k soudu a podají trestní oznámení. Dokonce řekla: „obraťte se na mě“. Začala šířit, tyhle dezinformace, to se okamžitě začalo dávat do skupiny i do té naší to někdo předsílel. Vlastně nás to stálo to, že „starosta selhal, nebrání naše děti“ a hraní na city. Přitom my jsme museli respektovat nařízení vlády a nemůžu říct: „právnička má pravdu, můj názor je jinej.“ Vzpomínám si, že my jsme tenkrát museli podat velký článek na webových stránkách a tam jsme vlastně tuhle dezinformaci a jmenovali jsme i tuhle právničku, že to je její názor, její věc, ale my budeme respektovat svoje. A zase jsme museli ukázat tu svoji pravdu. Nakonec bylo dobře, že jsme to tak udělali, protože by se nám to celý rozbouralo“ (Kohout, 2023).

[8] Při 3. vlně pandemie, došlo k situaci, kdy Poslanecká sněmovna neodsouhlasila další prodloužení nouzového stavu, v situaci, kdy byl stále potřeba a šíření koronaviru nebylo plně pod kontrolou. Byl podle Vás správný krok

hejtmanů požádat vládu o znovuzavedení nouzového stavu bez souhlasu poslanecké sněmovny? Přispěl podle Vás tento krok ke zvládnutí 3. vlny pandemie?

„Těžko říct, přiznám se, že ona ta další vlna, tak ty lidi byli unavení a otrávení. Bylo to prodloužení něčeho, ale nemyslím si, že ten stav, jestli byla nebo nebyla nouzová situace, jestli to nějakým způsobem nás tak úplně ovlivňovalo. Stejně pořád byli nějaký nařízení, pořád se dělali nějaký preventivní opatření, pořád se nosily v nemocnicích roušky a jako ten nouzovej stav měl spíše daleko větší vliv ne tak jako pro nás samosprávy a krizové štáby, jakožto měl daleko větší vliv pro Vládu a nakupování těch nejrůznějších ochranných prostředků bez nějakého většího výběrového řízení. To znamená, aby to bylo rychlejší, protože dneska, když půjdete nakupovat něco za miliony třeba z Číny, nějaký ochranný pomůcky, tak musíte, když máte veřejnou zakázku, všechno zveřejňovat. V nouzovém stavu jsou tam určité, nevím to úplně přesně, ale je to jednodušší. Tím pádem oni tohle nemusí řešit a je to rychlejší. Oni si to zdůvodní a já jsem pod tu pokličku neviděl, ale měl jsem pocit, že ten nouzovej stav, sice zní pro nás jako občany hrozně, že to je jak válka, ohrožení, ale větší význam měl podle mě právě tenkrát pro tu Vládu, která mohla mít nesvázané ruce, aby mohli nakupovat. A taky víme, že to bylo potom napadený. Měli různé problémy to obhájit, jestli se tam někdo obohatil nebo ne, ale to už je věcí úřadů a policie, aby to prozkoumala. Myslím si, že ten nouzovej stav, že hejtmani zažádali, tak prodloužili něco, co nás jako samosprávu zas tak extra neovlivňovalo“ (Kohout, 2023).

9. Využila Vaše obec některé z kompetencí, které doporučila Vláda ČR? Např. uzavření dětských hřišť, zajištění účasti členů zastupitelstev a veřejnosti na jednání formou videokonference nebo telekonference. V případě osobní účasti na jednáních zastupitelstva oddělení veřejnosti od členů zastupitelstva za užití vhodných prostředků – oddělené místnosti nebo konání zasedání v otevřeném prostoru, zpřístupnění průběhu zasedání zastupitelstva veřejnosti pomocí prostředku komunikace na dálku, přinejmenším pořízení zvukového záznamu. Proč ano/ne?

„My jsme zastupitelstvo řešili v tomto období, kdy to bylo nejpřísnější. Nedělali jsme to v otevřeném prostoru, ale tenkrát bylo nařízení, že musí být odděleny ty osoby 1.5 m od sebe. Bylo to na prostory m² kolik tam může být lidí atd. Jenže zastupitelstvo, bavíme se o městě i s veřejností. Pořád byla situace, že musí zastupitelstvo zasedat jednou za 3 měsíce a přesto, že byla pandemie, tak se nemohl zastavit rozvoj města a chod. U té pandemie jsme

zároveň museli řešit investice a další věci. My jsme museli dál pokračovat i tady v tom běžném provozu a bez zastupitelstva to není tak úplně možné. Takže my jsme svolali první zastupitelstvo, to bylo po té pandemii nějak v květnu, tenkrát 2020 a dělali jsme to v prostorách velkého sálu Záložny. Nemohli jsme to dělat klasicky v zasedací místnosti, tam by nám to nevyšlo podle těch nařízení a přemýšleli jsme i tenkrát, že to uděláme na tribuně fotbalového stadionu, venku, ze srandy. Ale to už bysme byli v té televizi hodně často. Vím ale, že jedno zastupitelstvo v republice to udělalo. My jsme to řešili na velkém sále Záložny s tím, že aby nám to vyšlo, tak hosté byli v malém sále. My jsme tam prodloužili aparaturu, takže tím vlastně všechno slyšeli, a kdyby přišlo ještě víc lidí, tak jsme měli prodloužený kabely i ven před hotel Záložna, kde to zastupitelstvo bylo. Takže ten proces měli možnost úplně všichni sledovat. V té době jsme neměli ještě YouTube jako přímý přenos, takže ta veřejnost, kdo chtěl, tak byl venku a další podle počtu. To se počítalo. Byli v malém sále, to bylo součástí velkého sálu, kde bylo to zastupitelstvo a kde se vlezli opravdu jen ti zastupitelé a vedoucí odborů. To je všeho všudy 30 lidí, to mohlo být maximálně na ten prostor a zbytek co přišli třeba předsedové, osadní výbor, tak ti už byli v malém sále, popř. veřejnost. Ale vzhledem k tomu, že té veřejnosti moc na zastupitelstvo nechodí, tak jsme s tím zásadní problém neměli.

Co se týče komunikace s krizovým štábem Olomouckého kraje, tak po celou dobu té pandemie byla každý týden videokonference, kterou svolával hejtman Olomouckého kraje a krizový štáb Olomouckého kraje, tzn. že tam byl ředitel fakultní nemocnice, šéf krajské policie a hasičů. Co týden se konaly tyto videokonference, kde si starostové vyříkali mezi sebou, a hlavně prostřednictvím kraje, všechny důležité věci. Taky jsme tam dostali důležité informace atd. Mimo jiné tato záležitost fungovala i na začátku krize na Ukrajině“ (Kohout, 2023).

10. V červenci roku 2021 Vláda ČR deklarovala povinnost pořadatelům hromadných akcí s účastí větší než 1 000 osob akci ohlásit předem místně příslušné krajské hygienické stanici, probíhaly ve Vaší obci takové akce? Jak bylo dohlíženo na dodržování hygienických opatření, aby nedošlo k dalšímu šíření epidemie?

„My tady máme takové celoměstské akce, nemáme jich tady tolik, máme tady tak 3–4. Většina pořadatelů zrušila tyto akce, protože se konaly ještě v červenci a srpnu, ale my jsme nechali jen jednu akci a ta byla 2020 i 2021. Byla to akce Litovelské slavnosti. Měli jsme koridory, kde mohlo být 1 000 lidí v jednom koridoru. Dělali jsme vlastně akci Litovelské slavnosti na začátku září, to jsme ještě stihli a pak už to zase nemohlo být. Tenkrát se dovezli,

jak kdyby takový 2 nebo 3 koridory – sektor A, B, C, aby byli lidi trochu odděleně. Narovinu řeknu, že v praxi to dělat je stejně jen na oko, protože se na záchodech stejně pomíchají. To byste musela mít ke každému koridoru jeden záchod. Pak tam máte občerstvení. Ty lidi stejně přijdou ke kiosku na pivo a pomíchají se, takže svým způsobem to bylo takový opatření, aby se vlk nažral a koza zůstala celá. Anebo to nedělejte. My jsme to riskli na celou městskou akci a žádná pandemie se pak dál nekonala, že by po litovelských slavnostech byl nárůst. Bylo to celkem v pohodě. Byla to jedna jediná akce a jinak můžu říct, že všechny ty velké akce se vesměs skoro všechny zrušily. Pořadatelé neměli náladu respektovat nějaký takový nařízení a radši se na to vykašlali. Trošku problémy jsme měli v divadle. Divadla byly s rouškama, to se řešilo, a dokonce jsme udělali i ples jako jediní v kraji, ale akorát s rouškama. Co si budeme povídat, roušky byly na začátku“ (Kohout, 2023).

11. Když byla uvedena na trh první očkovací vakcína proti Covidu-19, snažila se obec rozšířit tuto informaci mezi občany? Probíhala v obci kampaň na podporu očkování z vlastní iniciativy obce?

„Bylo nám doporučeno to mezi lidi dostat. Já jsem už natáčel včera, že jistě, že v té době byla společnost rozdělena na podpůrce a odpůrce. Pro nás jako většinu to byla jedna z věcí, která může vyvést tu republiku z krize. Nikdo nevěděl, jestli to bude trvat dalších 5 let nebo měsíc a představa, že bysme se pořád ekonomicky, kulturně a jakýmkoliv způsobem omezovali, tak to očkování byla jakási věc, v kterou si myslím, že většina lidí věřila. My jsme to očkování zcela propagovali na našich kanálech města ale ne, že bysme to propagovali každý týden. Prostě jsme dali tu informaci, aby to lidi věděli. U nás se neočkovalo, očkovali jenom doktoři, někteří a jinak většinou to bylo v Olomouci. Prvotní informace o očkování proběhly a byli jsme rádi, že do toho lidi šli. To samý, že korespondujeme i s testováním.

Měli jsme problém, že u nás se dělaly antigenní testy, potom bylo vlastně povinné v zaměstnání i kolektivech, ale to si řešily zaměstnavatelé, ale pro lidi jako pro veřejnost to dělala charita. Jenže pro PCR testy neměla licenci, to už musí dělat specializovaná firma, a to se nám tady v Litovli, a byly velký požadavky, tak to se nám nepovedlo. My jsme tady měli několik zájemců, kteří to tady chtěli dělat, ale potřebujou splňovat hygienický podmínky – záchod o určitých metrech², lidé se nesmějí kumulovat a další. Takže ty PCR testy tady sice jednou byly, ale jen 3–4 dny na jednom místě plus v začátku, ale pak už ne. Lidi, co třeba cestovali nebo potřebovali jet na dovolenou, tak to bylo v roce 2021 museli jezdit do Olomouce nebo do Šternberka, tam jsou ty testovací místa. Bohužel to bylo nepříjemný.

Nepříjemný poté strážce bylo i to, že někdo měl antigenní test pozitivní a aby to potvrdil, tak musel jet autobusem a mohl nakazit další lidi. Takže to byla zase nevýhoda, že tady nebylo PCR testování.

Co se týče očkování, u nás to řešili jen někteří doktoři a zbytek jezdil do Olomouce, ale ten zájem byl obrovský tenkrát. Takže myslím, že většina lidí se naočkovala. A já říkám, že potom ten průběh té nemoci nebyl určitě takovej. Byly různé dotazy i na náš krizák jako jestli to je nebo není doporučený pro děti. Je pravda, že ty děcka neměli v žádném případě, takové příznaky jako dospělý lidi nebo lidi s respiračními problémy, cukrovkou. Ti samozřejmě prožívali tu nemoc jinak. Otázka zní, jestli při dnešní chřipce to neprožívají úplně stejně jako u covidu, to si tady můžeme hrát divadlo jaký chceme“ (Kohout, 2023).

12. Poté co vláda zavedla povinnost testování zaměstnanců ve firmách, školách a školských zařízeních, testování studentů a dalších. Komplikovalo toto opatření průběh a fungování chodu orgánů obce např. zasedání krizového štábu? Spatřoval jste zde nějaké ne/výhody, případně jaké?

„Ne, my jsme měli firmu, která přijela ve dvou lidech, dodali jsme seznamy zaměstnanců s tím, že se to rozdělilo na oddělení. Vždycky, které oddělení kde je, aby tam nepřišlo 120 lidí naráz a ti se tam prostřídali a chodili na určitý čas a během hodiny jsme měli otestovanou celou úřad. Prakticky počkali pak na chodbě, jestli byly dva dílky nebo ne. Ze začátku tam žádný problém snad nebyl. V jednu dobu jsme měli i nějaké případy, 3–4, nebyla to žádná hrůza. V té době ještě u té první, druhé vlny bylo velké omezení na úřad chodit, chodili lidi na objednávku. Úřad se zamykal, aby tam lidi nechodili po nějakých desítkách lidí“ (Kohout, 2023).

13. Tehdejší ministr zdravotnictví Jan Blatný zavedl Protiepidemický systém (PES), který měl za úkol mapovat epidemickou situaci v zemi a na jehož základě byla rozvolňována opatření. PES obsahoval 5 stupňů rozvolnění, kdy 5 znázorňovala kritický stav pandemie a 1 stav opatrnosti. Při 5. stupni byla omezení a zákazy velmi přísné, jednalo se například o nošení ochranných prostředků ve všech vnitřních prostorech a vybraných veřejně přístupných místech, omezení setkávání na 2 osoby, noční zákaz vycházení od 21-5 hod., provoz restaurací pouze přes výdejní okénko, a další. Pomohl podle Vás Protiepidemický systém zvládnout situaci s pandemií? Ano/Ne? Do jaké míry?

„Myslím si, že ano. Bylo to jako nepříjemný. Byla to neskutečná brzda pro podnikatele, kteří teda šáhli na nějaké ty kompenzace, ale jako celkem to lidi dodržovali. Na druhé straně, co si budeme vykládat, to je možná dobré pro nějaké to větší město, třeba ten zákaz vycházení. Takový jako na oko zákaz vycházení celkem koriguje, jak na tom celá republika je. Dobře Praha, Brno, Ostrava-Stodolní beru, aby lidi nechodili do barů, aby se to zbytečně neroznášelo. Ale v té době to asi mělo význam, ale ne to noční vycházení, protože jsou stejně lidi doma a chrápu. Co se týká nošení roušek, tak to bylo hlavně v těch zdravotnických zařízení hodně důležitý a ve školách. To byl ale průser. Ať se na mě nezlobí ty děcka v mateřských školách, jak měli nosit ty roušky a teďka už nevím, jaká to byla etapa, jak museli nosit ty děcka, malinký, roušky někde ve školce a první třída ve škole. Do toho máte topení zaplý, to je fakt na to okysličením mozku úplně na houby. My jsme se v tom tady dusili sami. Nevím jako, bral bych když jsou to kumulace, když tam ty děcka jsou nebo dospělý v práci. Ta představa, že děláte někde v uzavřeném prostoru s tou rouškou. Hodně lidí s tím mělo problém a stejně to nerespektovali, protože by se jinak udusili, ale asi to mělo nějaký význam, ale od toho jsou odborníci, aby určili, co je nejlepší nebo naopak co je jenom politika a co je jenom abychom ukázali, že něco děláme. Takže těžko určit, po bitvě je každé generál, jak by to dělal líp. Ale já jsem v tu dobu tomu prvnímu ministru zdravotnictví, Adamu Vojtěchovi, nezáviděl. Pro mě to bylo něco úplně nového. Místo toho, aby dělali investice, aby dělali zákony, prostě všechno, tak řešili tyhle sračky. Nespali. Samozřejmě sami, podle mě, nemohli vědět co je to správný. S čím se ta republika ještě nesetkala, jasně že český člověk má tendenci hledat viníka, kdo za to může, když já ztratím určité kus svobody, ale v tomto případě, ač nejsem příznivec ANO, musím říct, že jakákoliv vláda by měla úplně stejný problémy. Takový ti chytrolíni v té době, který kritizovali vládu za nějaký opatření a kde co, tak by mě zajímalo, jak by to dělali oni v tu samou dobu, kdy tady něco přijde. Já jsem to viděl sám, když nás tady zavřeli, tak jak to skončilo po dvou měsících, tak zastupitele, kteří byli zalezlí doma, jediný, co je zajímalo bylo, proč je tak dlouhá fronta na poště, tak prostě potom jsou najednou chytráci“ (Kohout, 2023).

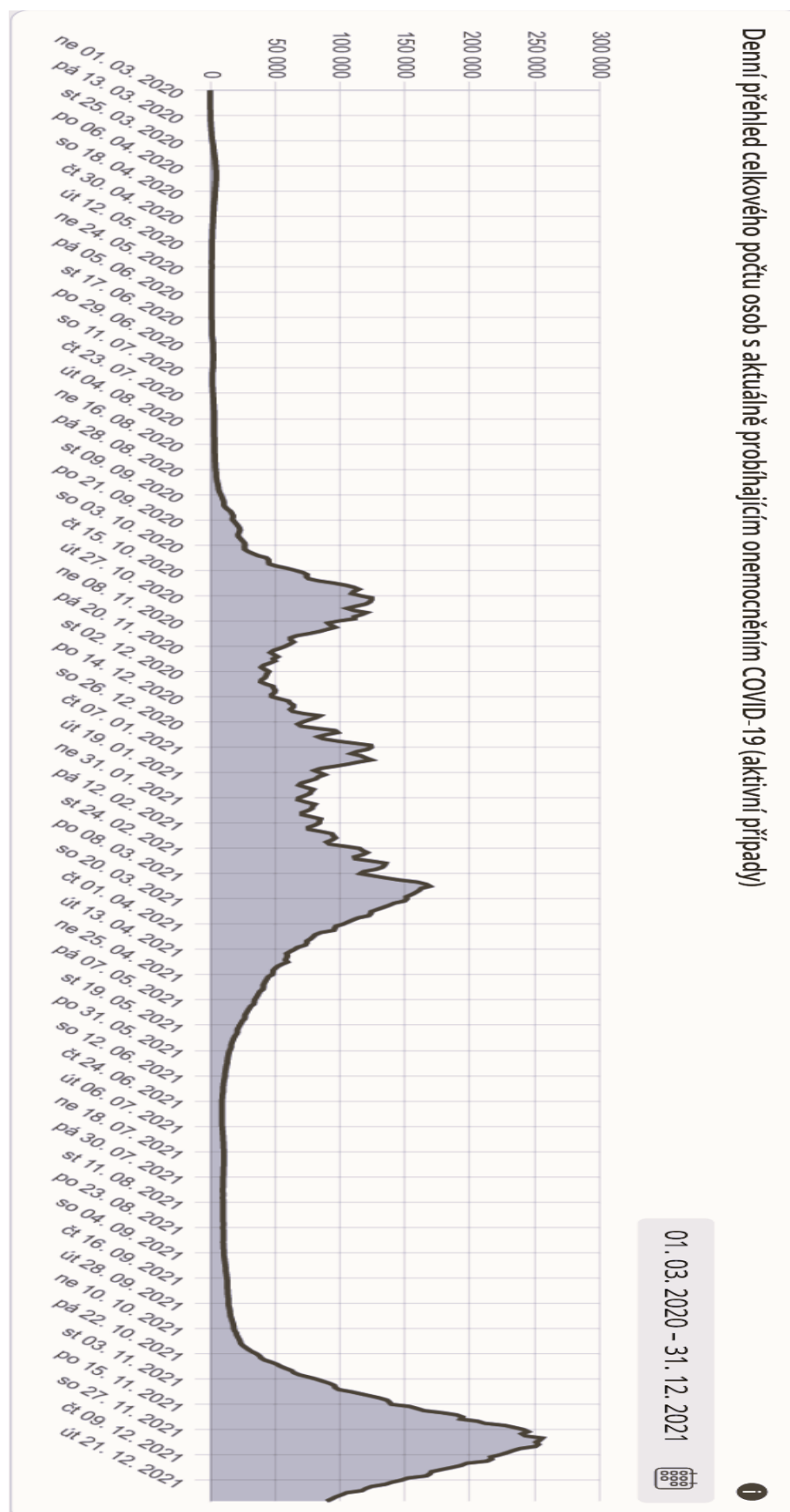
14. Proběhla aktualizace krizového plánu Vaší obce vzhledem k pandemii? Případně jaké úpravy byly provedeny?

„My jsme udělali hlavně úpravy v rozpočtu. Ten styl nějaký zásadní úpravy neprodělal. Jeli jsme pořád podle nějakých stanov, který jsou daný, tzn. tajemník svolává krizovej štáb s tím, že ten krizovej štáb v pohotovosti už není, ale v té době byl, dělají se zápisy, rozdají se úkoly a jede se, kolikrát se improvizuje.

V čem je zásadní změna je navýšení finančních prostředků právě ze zastupitelstva. Museli jsme navýšit rozpočet, protože jsme tam měli částku krizového štábu na rok 250 000 Kč a jak se nakupovaly nějaký věci, ochranný prostředky, to už jede potom do desetit tisíců. Tam potřebujete vyšplíchat polikliniku dezinfekcí. Ze začátku, když to začne, tak je spousta lidí, co to udělá zadarmo, ale ta pomoc vždycky pomine. Podívejte Ukrajina, první týden se tady za jeden večer vybralo 40 mil. Za 14 dnů už by nás všichni vypískali. Potom už to stojí peníze a tady jsme ovlivnili hlavně rozpočet. To znamená, změnil se rozpočet na krizový štáb. My už tam máme, i když se to třeba nevyčerpá, tak na rozpočet krizového štábu/oddělení dáváme větší částku jako rezervu pro případ jakéhokoli problému, třeba na povodeň nebo na cokoliv. Ovlivnilo to tedy spíš navýšení rozpočtu“ (Kohout, 2023).

Zdroj: zpracováno na základě rozhovoru se starostou ORP (Kohout, 2023)

**Příloha B1 – Vývoj epidemie koronaviru SARS-CoV-2 v ČR v letech
2020–2021**



Zdroj: Komenda a kol, 2020

Příloha C1 – Celostátní opatření proti Covidu-19 při 1. vlně pandemie (2020)

<ul style="list-style-type: none">• KO³ – zákaz pořádání kulturních, sportovních a dalších akcí s účastí nad 30 osob a stravovacích služeb
<ul style="list-style-type: none">• KO – zákaz docházky na základních, středních i vysokých školách, vzdělávacích a volnočasových aktivit ve školách
<ul style="list-style-type: none">• dočasně obnovená ochrana hranic ČR
<ul style="list-style-type: none">• KO – zákaz návštěv ve vazebních věznicích, věznicích a detenčních ústavech
<ul style="list-style-type: none">• KO – zákaz přítomnosti veřejnosti ve vybraných provozovnách a tržištích
<ul style="list-style-type: none">• KO – zákaz maloobchodního prodeje a služeb
<ul style="list-style-type: none">• nařízení vlády o povolání vojáků v činné službě a příslušníků Celní správy České republiky k plnění úkolů Policie ČR v souvislosti s epidemií viru SARS-CoV-2
<ul style="list-style-type: none">• zajištění poskytování péče v zařízeních soc. služeb po dobu trvání nouzového stavu
<ul style="list-style-type: none">• KO – zákaz volného pohybu osob
<ul style="list-style-type: none">• KO – zákaz dovolené pro lékařské a nelékařské zdravotnické povolání
<ul style="list-style-type: none">• KO – omezení provozu orgánů veřejné moci a správních orgánů
<ul style="list-style-type: none">• KO – doporučení osobám starších 70 let, aby nevycházeli ze svých domovů a nařizuje starostům, aby zajistili pro tyto občany pomoc
<ul style="list-style-type: none">• KO – nařízení hejtmanům a primátorovi hl. m. Prahy zajistit školské zařízení, pro nezbytnou péči o děti ve věku 3–10 let zaměstnanců bezpečnostních sborů, poskytovatelů zdravotních služeb, vojáků a dalších
<ul style="list-style-type: none">• MO⁴ Ministerstva zdravotnictví – zakazuje poskytovatelům zdravotních služeb lázeňské léčebné rehabilitační péče přijímat nové pacienty
<ul style="list-style-type: none">• KO – povinné zasedání zastupitelstev online po dobu trvání nouzového stavu

³ krizové opatření

⁴ mimořádné opatření

<ul style="list-style-type: none"> • KO – zajištění potřebné péče o děti ve věku 3–10 let zaměstnanců obcí a krajů zařazených k výkonu sociální péče a sociálních služeb
<ul style="list-style-type: none"> • MO Ministerstva zdravotnictví – nařizuje omezení návštěv ve zdravotnictví a zařízeních sociálních služeb
<ul style="list-style-type: none"> • MO Ministerstva zdravotnictví – zakazuje pohyb a pobyt na všech místech mimo bydliště bez prostředků ochraňujících dýchací cesty
<ul style="list-style-type: none"> • MO Ministerstva zdravotnictví – omezení konání hromadných akcí nad 500 osob
<ul style="list-style-type: none"> • MO Ministerstva zdravotnictví – omezení konání hromadných akcí nad 1 000 osob
<ul style="list-style-type: none"> • zákaz přítomnosti osob v maloobchodních prodejnách potravin, hygienického sortimentu, kosmetiky či jiného drogistického zboží s větší prodejní plochou než 500 m² v rozmezí 8–10 hod. s výjimkou: <ul style="list-style-type: none"> ➤ osob starších 65 let, vč. nutného doprovodu ➤ držitelů ZTP/P, starších 50 let, vč. nutného doprovodu ➤ zaměstnanců, osob v obdobném poměru zařízení poskytujících pečovatelskou službu ➤ majitelů, zaměstnanců nebo osob v obdobném poměru prodejny

Zdroj: vlastní zpracování na základě vládních usnesení podle (Úřad vlády, ©2023a)

Příloha C2 – Celostátní opatření proti Covid-19 při 2. vlně pandemie (2020)

<ul style="list-style-type: none">• MO a ochranné opatření Ministerstva zdravotnictví – omezuje překročení hranic ČR
<ul style="list-style-type: none">• KO – omezení hromadných akcí a vybraných služeb
<ul style="list-style-type: none">• KO – zákaz návštěv ve zdravotnictví a zařízeních sociálních služeb
<ul style="list-style-type: none">• KO – omezení provozu škol a školských zařízení
<ul style="list-style-type: none">• MO Ministerstva zdravotnictví – zakazuje pohyb a pobyt bez prostředků ochraňujících dýchací cesty
<ul style="list-style-type: none">• KO – pověření škol k zajištění péče o děti pracovníků IZS a dalších
<ul style="list-style-type: none">• KO – zákaz maloobchodního prodeje a služeb
<ul style="list-style-type: none">• KO – omezení činnosti orgánů veřejné moci a správních orgánů
<ul style="list-style-type: none">• KO – zákaz návštěv ve vazebních věznicích, věznicích a v ústavech pro výkon zabezpečovací detence
<ul style="list-style-type: none">• KO – upravuje pracovní povinnost studentů
<ul style="list-style-type: none">• MO Ministerstva zdravotnictví – stanovuje podmínky testování pedagogů

Zdroj: vlastní zpracování na základě vládních usnesení podle (Úřad vlády, ©2023a)

Příloha C3 – Celostátní opatření proti Covid-19 při 3. vlně pandemie (2021)

<ul style="list-style-type: none">• KO – omezení provozu maloobchodního prodeje a služeb
<ul style="list-style-type: none">• KO – omezení volného pohybu osob
<ul style="list-style-type: none">• OO⁵ – omezuje vstup na území ČR
<ul style="list-style-type: none">• MO Ministerstva zdravotnictví – zakazuje lety ze spojeného království Velké Británie a Severního Irsku
<ul style="list-style-type: none">• KO – omezení provozu škol a školských zařízení
<ul style="list-style-type: none">• KO – stanovení pravidel vycházek uživatelů domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem mimo objekt nebo areál zařízení
<ul style="list-style-type: none">• KO – omezení pracovní doby orgánů veřejné moci a správních orgánů
<ul style="list-style-type: none">• KO – pověření škol k zajištění péče o děti vybraných pracovníků ve věku 3–10 let
<ul style="list-style-type: none">• MO Ministerstva zdravotnictví – o antigenním testování osob
<ul style="list-style-type: none">• KO – v oblasti pohřebnictví
<ul style="list-style-type: none">• použití armády ČR k záchranným pracím při ochraně obyvatelstva a prevenci šíření koronaviru SARS-CoV-2 spočívající v součinnosti při vybudování Velkokapacitního očkovacího centra a jeho částečné obsluze
<ul style="list-style-type: none">• KO – omezení návštěv ve zdravotnictví a zařízeních sociálních služeb
<ul style="list-style-type: none">• plošné a pravidelné testování na COVID-19 ve školách

Zdroj: vlastní zpracování na základě vládních usnesení podle (Úřad vlády, ©2023a; Úřad vlády, ©2023b)

⁵ ochranné opatření

Příloha C4 – Celostátní opatření proti Covid-19 při 4. vlně pandemie (2021)

<ul style="list-style-type: none">• KO – zákaz pořádání kulturních, sportovních a dalších akcí s účastí nad 30 osob a stravovacích služeb
<ul style="list-style-type: none">• KO – zákaz docházky na základních, středních i vysokých školách, vzdělávacích a volnočasových aktivit ve školách
<ul style="list-style-type: none">• dočasně obnovená ochrana hranic ČR
<ul style="list-style-type: none">• KO – zákaz návštěv ve vazebních věznicích, věznicích a detenčních ústavech
<ul style="list-style-type: none">• KO – zákaz přítomnosti veřejnosti ve vybraných provozovnách a tržištích
<ul style="list-style-type: none">• KO – zákaz maloobchodního prodeje a služeb
<ul style="list-style-type: none">• nařízení vlády o povolání vojáků v činné službě a příslušníků Celní správy ČR k plnění úkolů Policie ČR v souvislosti s epidemií viru SARS-CoV-2
<ul style="list-style-type: none">• KO – zajištění poskytování péče v zařízeních sociálních služeb po dobu trvání nouzového stavu
<ul style="list-style-type: none">• KO – zákaz volného pohybu osob
<ul style="list-style-type: none">• KO – zákaz dovolené pro lékařské a nelékařské zdravotnické povolání
<ul style="list-style-type: none">• KO – omezení provozu orgánů veřejné moci a správních orgánů
<ul style="list-style-type: none">• KO – doporučení osobám starších 70 let, aby nevycházeli ze svých domovů a nařizuje starostům, aby zajistili pro tyto občany pomoc
<ul style="list-style-type: none">• KO – nařízení hejtmanům a primátorovi hl. m. zajistit školská zařízení, pro nezbytnou péči o děti ve věku 3–10 let zaměstnanců bezpečnostních sborů, poskytovatelů zdravotních služeb, vojáků a dalších
<ul style="list-style-type: none">• MO Ministerstva zdravotnictví – zakazuje poskytovatelům zdravotních služeb lázeňské léčebné rehabilitační péče přijímat nové pacienty
<ul style="list-style-type: none">• KO – povinné zasedání zastupitelstev online po dobu trvání nouzového stavu
<ul style="list-style-type: none">• KO – zajištění potřebné péče o děti ve věku 3–10 let zaměstnanců obcí a krajů zařazených k výkonu sociální péče a sociálních služeb

<ul style="list-style-type: none"> • MO Ministerstva zdravotnictví – nařizuje omezení návštěv ve zdravotnictví a v zařízeních sociálních služeb
<ul style="list-style-type: none"> • MO Ministerstva zdravotnictví – zakazuje pohyb a pobyt na všech místech mimo bydliště bez prostředků ochraňujících dýchací cesty
<ul style="list-style-type: none"> • MO Ministerstva zdravotnictví – omezuje konání hromadných akcí nad 500 osob
<ul style="list-style-type: none"> • MO Ministerstva zdravotnictví – omezuje konání hromadných akcí nad 1 000 osob
<ul style="list-style-type: none"> • zákaz přítomnosti osob v maloobchodních prodejnách potravin, hygienického sortimentu, kosmetiky či jiného drogistického zboží s větší prodejní plochou než 500 m² v rozmezí 8–10 hod. s výjimkou: <ul style="list-style-type: none"> ➤ osob starších 65 let, vč. nutného doprovodu ➤ držitelů ZTP/P, starších 50 let, vč. nutného doprovodu ➤ zaměstnanců, osob v obdobném poměru zařízení poskytujících pečovatelskou službu ➤ majitelů, zaměstnanců nebo osob v obdobném poměru prodejny









Zdroj: vlastní zpracování na základě vládních usnesení podle (Úřad vlády, ©2023b)

Příloha C5 – Celostátní opatření proti Covid-19 při 5. vlně pandemie (2021)

<ul style="list-style-type: none">• MO Ministerstva zdravotnictví – omezuje maloobchodní prodej zboží, služeb a jejich poskytování, provoz škol a VŠ
<ul style="list-style-type: none">• MO Ministerstva zdravotnictví – stanovuje pravidla pro konání škol v přírodě
<ul style="list-style-type: none">• MO Ministerstva zdravotnictví – testování obyvatel na výskyt nemoci SARS-CoV-2
<ul style="list-style-type: none">• MO Ministerstva zdravotnictví – zakazuje pohyb a pobyt bez prostředků ochraňujících dýchací cesty
<ul style="list-style-type: none">• MO Ministerstva zdravotnictví – stanovuje plán očkování osob, pro které je určeno
<ul style="list-style-type: none">• MO Ministerstva zdravotnictví – stanovuje podmínky návštěv ve zdravotnictví a v zařízeních sociálních služeb
<ul style="list-style-type: none">• MO Ministerstva zdravotnictví – stanovuje povinnost pořadatelům hromadných akcí s větší účastí než 1 000 osob, akci ohlásit předem místně příslušné KHS
<ul style="list-style-type: none">• MO Ministerstva zdravotnictví – stanovuje povinně operátorům mobilních sítí zasílat tzv. „welcome SMS“ adresátovi při návratu ze zahraničí
<ul style="list-style-type: none">• MO Ministerstva zdravotnictví – stanovuje podmínky osobní účasti dětí a žáků ve vzdělávání nebo poskytování školních služeb, výkonu práce zaměstnanců škol a zařízení ve školách, ubytování studentů vysokých škol v ubytovacích zařízeních VŠ
<ul style="list-style-type: none">• MO Ministerstva zdravotnictví – omezuje maloobchodního prodeje a služeb
<ul style="list-style-type: none">• MO Ministerstva zdravotnictví – testování klientů a uživatelů ubytovacích soc. služeb
<ul style="list-style-type: none">• MO Ministerstva zdravotnictví – stanovuje podmínky návštěv ve vazebních věznicích, věznicích, ústavech výkonu zabezpečovací detence a v zařízeních pro zajištění cizinců
<ul style="list-style-type: none">• KO – zamezení importu nové varianty B.1.1.529 koronaviru (SARS-CoV-2) na území ČR z jižní Afriky
<ul style="list-style-type: none">• MO Ministerstva zdravotnictví – stanovuje podmínky návštěv v azylových zařízeních










Zdroj: vlastní zpracování na základě vládních usnesení podle (Úřad vlády, ©2023b)

Příloha D1 – PES zpracovaný Ministerstvem zdravotnictví ČR – 1. část

OPATŘENÍ	1	2	3	4	5
	0-20	21-40	41-60	61-75	76-100
 Ochrana nosu a úst (roušky, respirátory apod.)	Ve vymezených vnitřních prostorech a ve veřejné dopravě	Ve všech vnitřních prostorech a ve vybraných veřejně přístupných místech	Ve všech vnitřních prostorech a ve vybraných veřejně přístupných místech	Ve všech vnitřních prostorech a ve vybraných veřejně přístupných místech	Ve všech vnitřních prostorech a ve vybraných veřejně přístupných místech
 Hromadné akce ve vnitřních a venkovních prostorech	500 osob venku, 100 uvnitř	100 osob venku, 50 osob uvnitř	50 osob venku, 10 osob uvnitř	6 osob	2 osoby
 Svatby, pohřby, bohoslužby	Maximálně 100 osob	Maximálně 50 osob	Maximálně 30 osob	Maximálně 20 osob	Maximálně 15 osob
 Návštěvy ve zdravotnických zařízeních a zařízeních sociálních služeb	Možné pouze s ochrannou maskou a úst (roušky, respirátory apod.)	Omezení návštěv v zařízeních sociálních služeb a LDN	Základ návštěv uvnitř zařízení sociálních služeb kromě výjimečných vyjmk, omezení návštěv ve zdravotnických zařízeních	Základ návštěv všude kromě výjimečných vyjmk	Základ návštěv všude kromě výjimečných vyjmk
 Omezení volného pohybu osob	Bez omezení	Bez omezení	Bez omezení	Noční zákaz vycházení v době od 23-5 hodin	Noční zákaz vycházení v době od 21-5 hodin
 Omezení provozu orgánů veřejné moci a správních úřadů	Bez omezení	Organizační a režimová opatření	Omezení úředních hodin. Organizační a režimová opatření.	Omezení úředních hodin. Organizační a režimová opatření.	Omezení úředních hodin pouze pro nezdvojnou agendu, práce z domova.
 Poskytování ubytovacích služeb	Bez omezení	Bez omezení	Bez omezení	Omezení ubytování	Omezení ubytování
 Školství	Prezenční výuka – MŠ, ZŠ, SŠ, VOŠ, VŠ Organizační a režimová opatření. Distanční výuka univerzit 3. věku.	Prezenční výuka – MŠ, ZŠ, SŠ, VOŠ, VŠ Organizační a režimová opatření. Distanční výuka univerzit 3. věku.	Prezenční výuka – MŠ, speciální školy a 1. stupeň ZŠ. Rotaci prezenční výuka (po týdnech) – 2. stupeň ZŠ, SŠ a VOŠ s výjimkami. Distanční výuka VŠ s výjimkami. 1. ročníky prezenční výuka	Prezenční výuka – MŠ, speciální školy a 1. stupeň ZŠ. Rotaci prezenční výuka (po týdnech) – 2. stupeň ZŠ s výjimkami. Distanční výuka – SŠ, VOŠ a VŠ s výjimkami.	Distanční výuka na všech stupních s výjimkou MŠ, speciálních škol a 1. a 2. ročníků ZŠ + speciálně příjady

Zdroj: Ministerstvo zdravotnictví, 2020b

Příloha D2 – PES zpracovaný Ministerstvem zdravotnictví ČR – 2. část

	Sportovní soutěže	<p><u>Celkem diváků: 1000 venku / 500 uvnitř</u> Venku: max. 500 diváků v sektoru, max. 2 sektory. Uvnitř: max. 250 diváků v sektoru, max. 2 sektory uvnitř.</p>	<p><u>Celkem diváků: 500 venku / 250 uvnitř</u> Venku: max. 250 diváků v sektoru, max. 2 sektory venku. Uvnitř: max. 125 diváků v sektoru, max. 2 sektory uvnitř.</p>	<p>Profesionální a amatérské soutěže bez přímohostů diváků</p>	<p>Profesionální soutěže bez diváků a ve specifickém režimu. Amatérské soutěže zakázány.</p>	<p>Profesionální soutěže bez diváků a ve specifickém režimu. Amatérské soutěže zakázány.</p>
	Rekreaci sporty	<p>Sportovci ze venku i uvnitř maximálně na jedné sportovní ploše. 2 hrací týmy. Organizaci a režimová opatření.</p>	<p>Sportovci ze venku i uvnitř maximálně na jedné sportovní ploše. 2 hrací týmy. Organizaci a režimová opatření.</p>	<p>Vnitřní sportoviště pouze pro individuální sporty do 10 osob. Sportovci ze venku, vždy pouze 2 hrací týmy/skupiny.</p>	<p>Vnitřní sportoviště uzavřena. Sportovci ze venku maximálně do 6 osob.</p>	<p>Vnitřní sportoviště uzavřena. Sportovci ze venku maximálně do 2 osob.</p>
	Bazény, wellness centra	<p>Stejná pravidla jako sromazřování pro jiné akce</p>	<p>Stejná pravidla jako sromazřování pro jiné akce</p>	<p>Stejná pravidla jako sromazřování pro jiné akce</p>	<p>Zavřeno, s výjimkou poskytovatelů zdravotních služeb</p>	<p>Zavřeno, s výjimkou poskytovatelů zdravotních služeb</p>
	Kultura	<p><u>Sedící divák (celkem venku/uvnitř: 2000/1000); max. 1000 diváků v sektoru, max. 2 sektory venku / max. 500 diváků v sektoru, max. 2 sektory uvnitř.</u> <u>Stojící divák (celkem venku/uvnitř: 1000/500); max. 500 diváků v sektoru, max. 2 sektory venku / max. 250 diváků v sektoru, max. 2 sektory uvnitř.</u> Při kombinaci sedících i stojících diváků max. 1000/500 osob.</p>	<p><u>Sedící divák (celkem venku/uvnitř: 1000/500); max. 500 diváků v sektoru, max. 2 sektory venku / max. 250 diváků v sektoru, max. 2 sektory uvnitř.</u> <u>Stojící divák (celkem venku/uvnitř: 500/250); max. 250 diváků v sektoru, max. 2 sektory venku / max. 125 diváků v sektoru, max. 2 sektory uvnitř.</u> Při kombinaci sedících i stojících diváků max. 500/250 osob.</p>	<p>Zákaz diváků. Organizaci a režimová opatření přímohostů osob na zkušeništích.</p>	<p>Zákaz diváků. Organizaci a režimová opatření přímohostů osob na zkušeništích.</p>	<p>Zákaz kulturních akcí. Profesionální umělci ve specifickém režimu.</p>
	Muzea, galerie	<p>Bez omezení</p>	<p>50 % kapacity</p>	<p>25 % kapacity</p>	<p>Zavřeno</p>	<p>Zavřeno</p>
	Hradly a zámky, památky	<p>Omezení počtu osob – skupiny max. 50 lidí</p>	<p>Omezení počtu osob – skupiny max. 30 lidí</p>	<p>Omezení počtu osob – skupiny max. 10 lidí</p>	<p>Zavřeno</p>	<p>Zavřeno</p>
	Knihovny	<p>Organizaci a režimová opatření</p>	<p>Omezení počtu osob (2 osoby na 15 m² provozní plochy); rozestupy 2 m mezi záklazky. Organizaci a režimová opatření.</p>	<p>Omezení počtu osob (1 osoba na 15 m² provozní plochy); rozestupy 2 m mezi záklazky. Organizaci a režimová opatření.</p>	<p>Pouze výdej předem objednaných výpůjček a jejich vrácení přes výdejní okénko</p>	<p>Pouze bezkontaktní výdej a vrácení výpůjček</p>
	Herní, kasina, sázkové kanceláře	<p>Uzavření provozu mezi 24. a 6. hodinou. Jen usazení hosté, max. 6 osob u stolu. Organizaci a režimová opatření.</p>	<p>Uzavření provozu mezi 22. a 6. hodinou. Jen usazení hosté, max. 6 osob u stolu. Organizaci a režimová opatření.</p>	<p>Uzavření provozu mezi 22. a 6. hodinou. Jen usazení hosté, max. 4 osoby u stolu a obsazenost max. 50 %. Organizaci a režimová opatření.</p>	<p>Zavřeno</p>	<p>Zavřeno</p>
	Provozovny stravovacích služeb	<p>Uzavření provozu mezi 24. a 6. hodinou. Jen usazení hosté. Organizaci a režimová opatření.</p>	<p>Uzavření provozu mezi 22. a 6. hodinou. Jen usazení hosté, max. 6 osob u stolu. Organizaci a režimová opatření.</p>	<p>Uzavření provozu mezi 22. a 6. hodinou. Jen usazení hosté, max. 4 osoby u stolu a obsazenost max. 50 % kapacity hostů. Organizaci a režimová opatření.</p>	<p>Restaurace pouze výdejní okénko v době mimo zákaz vycházení</p>	<p>Restaurace pouze výdejní okénko v době mimo zákaz vycházení</p>

Zdroj: Ministerstvo zdravotnictví, 2020b

Příloha D3 – PES zpracovaný Ministerstvem zdravotnictví ČR – 3. část

	Konsumace alkoholu na veřejně přístupných místech	Bez omezení	Bez omezení	Bez omezení	Základ konzumace	Základ konzumace
	Nákupní centra	Omezení počtu osob (4 osoby na 15 m ² prodejní plochy), rozestupy 2 m mezi zákazníky, Organizace a režimová opatření, Management front uvnitř a venku.	Omezení počtu osob (2 osoby na 15 m ² prodejní plochy), rozestupy 2 m mezi zákazníky, Organizace a režimová opatření, Management front uvnitř a venku, Omezení otevření doby jídelních a dětských koutků do 22 hodin.	Omezení počtu osob (1 osoba na 15 m ² prodejní plochy), rozestupy 2 m mezi zákazníky, Organizace a režimová opatření, Management front uvnitř i venku, Omezení jídelních koutků pouze na výdejní okna, uzavření dětských koutků.	Umožnění jen prodej základem potřeb a výdej/zdálkové objednání zboží 2 Omezení počtu osob (1 osoba na 15 m ² prodejní plochy), rozestupy 2 m mezi zákazníky, Organizace a režimová opatření, Management front uvnitř i venku, Ověřeno v době mimo záklazy vyřazení. V neděli a ve státní svátek zavřeno.	Umožnění jen prodej základem potřeb a výdej/zdálkové objednání zboží 2 Omezení počtu osob (1 osoba na 15 m ² prodejní plochy), rozestupy 2 m mezi zákazníky, Organizace a režimová opatření, Management front uvnitř i venku, Ověřeno v době mimo záklazy vyřazení. V neděli a ve státní svátek zavřeno.
	Malobchod	Omezení počtu osob (4 osoby na 15 m ² prodejní plochy), rozestupy 2 m mezi zákazníky, Organizace a režimová opatření, Management front uvnitř i venku.	Omezení počtu osob (2 osoby na 15 m ² prodejní plochy), rozestupy 2 m mezi zákazníky, Organizace a režimová opatření, Management front uvnitř i venku.	Omezení počtu osob – (1 osoba na 15 m ² prodejní plochy), rozestupy 2 m mezi zákazníky, Organizace a režimová opatření, Management front uvnitř i venku.	Umožnění jen prodej základem potřeb a výdej/zdálkové objednání zboží 2 Omezení počtu osob (1 osoba na 15 m ² prodejní plochy), rozestupy 2 m mezi zákazníky, Organizace a režimová opatření, Management front uvnitř i venku, Ověřeno v době mimo záklazy vyřazení. V neděli a ve státní svátek zavřeno.	Umožnění jen prodej základem potřeb a výdej/zdálkové objednání zboží 2 Omezení počtu osob (1 osoba na 15 m ² prodejní plochy), rozestupy 2 m mezi zákazníky, Organizace a režimová opatření, Management front uvnitř i venku, Ověřeno v době mimo záklazy vyřazení. V neděli a ve státní svátek zavřeno.
	Ostatní služby s provozovnou	Organizační a režimová opatření	Organizační a režimová opatření	Organizační a režimová opatření	Zavřeno	Zavřeno
	Podnikatelské subjekty – výrobní a skladové provozy	Organizační a režimová opatření	Organizační a režimová opatření	Organizační a režimová opatření, Doporučeno testování.	Organizační a režimová opatření, Doporučeno testování.	Organizační a režimová opatření, Doporučeno testování.
	Podnikatelské subjekty - kancelářské a ostatní provozy	Organizační a režimová opatření	Doporučení práce z domova	Doporučení práce z domova, Doporučeno testování.	Práce z domova v síde, kde je to možné, Doporučeno testování.	Práce z domova v síde, kde je to možné, Doporučeno testování.
	Lázně	Organizační a režimová opatření	Organizační a režimová opatření	Organizační a režimová opatření	Poskytování pouze zdravotních služeb, Omezení počtu pacientů na jednom pokoji.	Poskytování pouze zdravotních služeb, Omezení počtu pacientů na jednom pokoji.
	Vězení	Organizační a režimová opatření	Organizační a režimová opatření	Organizační opatření, Základní šifry	Základní šifry	Základní šifry
	Nezbytnost vyhlášení nouzového stavu	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
	Kontrola dodržování opatření	Policej/OPP	Policej/OPP	Policej/OPP	Policej/OPP	Policej/OPP

Zdroj: Ministerstvo zdravotnictví, 2020b

Příloha E1 – Doporučená celostátní opatření proti Covid-19 při 1. vlně pandemie (2020)

<ul style="list-style-type: none">• zaměstnavatelům se doporučuje:<ul style="list-style-type: none">➤ maximální využití práce na dálku v případě, že ji zaměstnanci mohou vykonávat v místě svého bydliště➤ podpořit dovolené, placené volno a obdobné nástroje uvedené v kolektivní smlouvě pro zaměstnance➤ minimalizovat výkon prací, které nejsou významné pro zachování činnosti zaměstnavatele
<ul style="list-style-type: none">• při kontaktu s ostatními osobami ve veřejných prostorách dodržovat odstup nejméně 2 metry (např. při nákupu)
<ul style="list-style-type: none">• využívat bezhotovostní platební styk z hygienických důvodů
<ul style="list-style-type: none">• provozovatelům veřejných služeb (např. obchody, nákupní centra, pošty) se doporučuje, aby v prostorách svých provozoven a využívaných k přístupu do provozoven:<ul style="list-style-type: none">➤ vytvořili podmínky pro dodržování odstupu mezi osobami alespoň 2 metry➤ zajistili zvýšená hygienická opatření (zejména dezinfekci)
<ul style="list-style-type: none">• doporučení omezení přímého kontaktu se zákazníky v případě osob zajišťujících služby:<ul style="list-style-type: none">➤ bezpečnosti, vnitřního pořádku a řešení krizové situace➤ ochrany zdraví, poskytování zdravotní nebo sociální péče, vč. dobrovolnické činnosti➤ individuální duchovní péče a služby➤ veřejné hromadné dopravy a další infrastruktury➤ služeb pro obyvatele, vč. zásobování a rozvážkové služby➤ veterinární péče

- | |
|--|
| <ul style="list-style-type: none">• osobám starším 70 let se doporučuje nevycházet ze svého obydlí po dobu trvání nouzového stavu, výjimka: návštěva zdravotnického zařízení za účelem zajištění neodkladné zdravotní péče |
| <ul style="list-style-type: none">• hejtmani krajů a primátor hl. m. Prahy mohou v souladu s § 14 odst. 6 krizového zákona stanovit podle místních potřeb svým nařízením další okruhy zaměstnanců, pro jejichž děti ve věku 3–10 let budou vykonávat nezbytnou péči školy a školská zařízení |

Zdroj: vlastní zpracování na základě vládních usnesení podle (Úřad vlády, ©2023a)

Příloha E2 – Doporučená celostátní opatření proti Covid-19 při 2. vlně pandemie (2020)

<ul style="list-style-type: none">• zaměstnavatelům se doporučuje:<ul style="list-style-type: none">➤ maximální využití práce na dálku v případě, že ji zaměstnanci mohou vykonávat v místě svého bydliště➤ podpořit dovolené, placené volno a obdobné nástroje uvedené v kolektivní smlouvě pro zaměstnance➤ minimalizovat výkon prací, které nejsou významné pro zachování činnosti zaměstnavatele
<ul style="list-style-type: none">• při kontaktu s ostatními osobami ve veřejných prostorách dodržovat odstup nejméně 2 metry (např. při nákupu)
<ul style="list-style-type: none">• využívat bezhotovostní platební styk z hygienických důvodů
<ul style="list-style-type: none">• omezení přímého kontaktu se zákazníky v případě osob zajišťujících následující služby:<ul style="list-style-type: none">➤ bezpečnosti, vnitřního pořádku a řešení krizové situace➤ ochrany zdraví, poskytování zdravotní nebo sociální péče, vč. dobrovolnické činnosti➤ individuální duchovní péče a služby➤ veřejné hromadné dopravy a další infrastruktury➤ služeb pro obyvatele, vč. zásobování a rozvážkové služby➤ veterinární péče
<ul style="list-style-type: none">• zaměstnavatelům se doporučuje zajistit pravidelné testování svých zaměstnanců na přítomnost viru SARS-CoV-2, popř. jeho antigenu
<ul style="list-style-type: none">• hejtmani krajů a primátor hl. m. Prahy mohou v souladu s § 14 odst. 6 krizového zákona stanovit podle místních potřeb svým nařízením další okruhy zaměstnanců, pro jejichž děti ve věku 3–10 let budou vykonávat nezbytnou péči školy a školská zařízení

Zdroj: vlastní zpracování na základě vládních usnesení podle (Úřad vlády, ©2023a)

Příloha E3 – Doporučená celostátní opatření proti Covid-19 při 3. vlně pandemie (2021)

<ul style="list-style-type: none">• hejtmani krajů a primátor hl. m. Prahy mohou v souladu s § 14 odst. 6 krizového zákona stanovit podle místních potřeb svým nařízením další okruhy zaměstnanců, pro jejichž děti ve věku 3–10 let budou vykonávat nezbytnou péči školy a školská zařízení
<ul style="list-style-type: none">• zaměstnavatelům se doporučuje:<ul style="list-style-type: none">➤ maximální využití práce na dálku v případě, že ji zaměstnanci mohou vykonávat v místě svého bydliště➤ podpořit dovolené, placené volno a obdobné nástroje uvedené v kolektivní smlouvě➤ minimalizovat výkon prací, které nejsou významné pro zachování činnosti zaměstnavatele
<ul style="list-style-type: none">• při kontaktu s ostatními osobami ve veřejných prostorech dodržovat odstup nejméně 2 metry (např. při nákupu)
<ul style="list-style-type: none">• využívat bezhotovostní platební styk z hygienických důvodů
<ul style="list-style-type: none">• zaměstnavatelům se doporučuje:<ul style="list-style-type: none">➤ podporovat dovolené a placené volno pro zaměstnance a obdobné nástroje uvedené v kolektivní smlouvě➤ omezit výkon prací, které nejsou významné pro zachování činnosti zaměstnavatele
<ul style="list-style-type: none">• doporučení omezení přímého kontaktu se zákazníky v případě osob zajišťujících služby:<ul style="list-style-type: none">➤ bezpečnosti, vnitřního pořádku a řešení krizové situace➤ ochrany zdraví, poskytování zdravotní nebo sociální péče, vč. dobrovolnické činnosti➤ individuální duchovní péče a služby➤ veřejné hromadné dopravy a další infrastruktury➤ služeb pro obyvatele, vč. zásobování a rozvážkové služby➤ veterinární péče

- důrazné doporučení zdržovat se v místě bydliště pouze se členy vlastní domácnosti a osobami, o které člen domácnosti pečuje, při styku s jinými osobami používat respirátor bez výdechového ventilu třídy FFP2 nebo KN95

Zdroj: vlastní zpracování na základě vládních usnesení podle
(Úřad vlády, ©2023a; Úřad vlády, ©2023b)

Příloha E4 – Doporučená celostátní opatření proti Covid-19 při 4. vlně pandemie (2021)

<ul style="list-style-type: none">• zaměstnavatelům se doporučuje:<ul style="list-style-type: none">➤ podpořit dovolené, placené volno a obdobné nástroje uvedené v kolektivní smlouvě pro zaměstnance➤ minimalizovat výkon prací, které nejsou významné pro zachování činnosti zaměstnavatele
<ul style="list-style-type: none">• při kontaktu s ostatními osobami ve veřejných prostorách dodržovat odstup nejméně 2 metry (např. při nákupu)
<ul style="list-style-type: none">• využívat bezhotovostní platební styk z hygienických důvodů
<ul style="list-style-type: none">• důrazné doporučení zdržovat se v místě bydliště pouze se členy vlastní domácnosti a osobami, o které člen domácnosti pečuje, a při styku s jinými osobami používat respirátor bez výdechového ventilu třídy FFP2 nebo KN95
<ul style="list-style-type: none">• důrazné doporučení na všech pracovištích a místech výkonu povolání nebo služeb na území daného okresu, kde není možné zajistit minimální vzdálenost 2 metry mezi pracovními místy, nebo místy výkonu povolání nebo služby, popř. na pracovištích, kde dochází ke zvýšené kumulaci zaměstnanců a dalších osob ve společných prostorách, aby byla zavedena režimová a organizační opatření vedoucí k:<ul style="list-style-type: none">➤ omezení fyzického kontaktu osob, vč. možného vytvoření oddělovacích přepážek mezi jednotlivými místy➤ omezení shlukování osob ve společných prostorách➤ dostatečnému větrání nebo ventilaci pracoviště, zvýšené hygieně rukou a prostředí➤ omezení přístupu osob, které v daném místě nekonají práci, povolání či jinou činnost, agenturních a sezonních pracovníků a zaměstnanců na místo výkonu práce, povolání či služby➤ bylo zajištěno antigenní testování pracovníků/zaměstnanců jednou za 3 dny

- hejtmani krajů a primátor hl. m. Prahy mohou v souladu s § 14 odst. 6 krizového zákona stanovit podle místních potřeb svým nařízením další okruhy zaměstnanců, pro jejichž děti ve věku 3–10 let budou vykonávat nezbytnou péči školy a školská zařízení

Zdroj: vlastní zpracování na základě vládních usnesení podle (Úřad vlády, ©2023b)

Příloha F1 – *Obcemi povinně vykonávaná celostátní opatření proti Covid-19 při 1. vlně pandemie (2020)*

<ul style="list-style-type: none"> • nařízení ORP a zřizovatelům určených škol a školských zařízení poskytovat veškerou potřebnou součinnost hejtmanům a primátorovi hl. m. Prahy v procesu zajišťování vykonávání péče o děti ve věku 3–10 let
<ul style="list-style-type: none"> • konání zasedání zastupitelstev pouze v případech nezbytných k přijetí opatření souvisejících s řešením nouzového stavu, ke schválení právních jednání k dodržení termínů nebo zabránění bezprostředně hrozícím škodám, za pomoci prostředků komunikace na dálku umožňující účast členů zastupitelstva na zasedáních v reálném čase bez jejich osobní přítomnosti, osobní účast veřejnosti je tímto vyloučena
<ul style="list-style-type: none"> • nařízení starostům obcí zajistit osobám starším 70 let pomoc při zvládnutí základních životních potřeb, vč. nákupů potravin a léků
<ul style="list-style-type: none"> • omezení orgánů veřejné moci a správních orgánů, aby v rámci všech svých pracovišť zahájily omezený provoz vyplývající z nouzového stavu, spočívající v: <ul style="list-style-type: none"> ➤ výkon pouze agendy, která musí být souvisle zajišťována ➤ omezení osobního kontaktu zaměstnanců s adresáty VS na nezbytně nutnou úroveň ➤ rozsahu úředních hodin na pondělí a středu v max. rozsahu 3 hodin ➤ zajištění chodu jednotlivých útvarů orgánu vždy s minimálním počtem zaměstnanců ➤ zajištění činnosti orgánu tak, aby případné karanténní opatření vůči části zaměstnanců neohrozilo akceschopnost orgánu
<ul style="list-style-type: none"> • zákaz po dobu trvání nouzového stavu platnost nařízení, kterým obec vymezuje oblasti obce, ve kterých lze místní komunikace nebo jejich určené úseky užít za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy
<ul style="list-style-type: none"> • vhodný způsob zabezpečení dodržení povinnosti spočívající v odstupech účastníků jednání zastupitelstev 2 metry
<ul style="list-style-type: none"> • zabezpečit, aby byla zachována možnost veřejnosti uplatňovat zákonná práva spojená s účastí na jednání zastupitelstva územních samosprávných celků

Zdroj: vlastní zpracování na základě vládních usnesení podle (Úřad vlády, ©2023a)

Příloha F2 – *Obcemi povinně vykonávaná celostátní opatření proti Covid-19 při 2. vlně pandemie (2020)*

<ul style="list-style-type: none">• zákaz pohybu a pobytu bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa) např. rouška, respirátor na všech veřejných místech v zastaveném území obce, kde dochází k přítomnosti 2 osob vzdálených od sebe méně než 2 metry, nejde o členy domácnosti
<ul style="list-style-type: none">• omezení osobního kontaktu státních zaměstnanců, zaměstnanců a dalších úředních osob s adresáty VS a dalšími externími osobami na nezbytnou úroveň, provede se:<ul style="list-style-type: none">➤ upřednostnění písemného, elektronického či telefonického kontaktu před osobním➤ příjem dokumentů od klientů/veřejnosti pomocí pracoviště podatelny, pokud je zřízeno➤ zvýšení hygienických opatření při kontaktu mezi zaměstnanci jiných orgánů a institucí
<ul style="list-style-type: none">• ORP a zřizovatelům určených škol a školských zařízení poskytovat veškerou potřebnou součinnost hejtmanům a primátorovi hl. m. Prahy v procesu zajišťování vykonávání péče o děti ve věku 3–10 let
<ul style="list-style-type: none">• rozsah úředních hodin orgánů omezen na 2 dny v týdnu na 5 hodin v čase dostupném pro veřejnost, o změně orgány informují a zveřejní na svých úředních deskách
<ul style="list-style-type: none">• zajištění činnosti orgánu tak, aby případné karanténní opatření vůči části zaměstnanců neohrozilo akceschopnost orgánu
<ul style="list-style-type: none">• zajištění chodu jednotlivých útvarů orgánů vždy nejnižším možným počtem zaměstnanců, nutný k zachování chodu veřejné moci a správního orgánu

Zdroj: vlastní zpracování na základě vládních usnesení podle (Úřad vlády, ©2023a)

Příloha F3 – *Obcemi povinně vykonávaná celostátní opatření proti Covid-19 při 3. vlně pandemie (2021)*

<ul style="list-style-type: none">• zákaz pohybu a pobytu bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa) např. rouška, respirátor na všech veřejných místech v zastaveném území obce, kde dochází k přítomnosti 2 osob vzdálených od sebe méně než 2 metry, nejde o členy domácnosti
<ul style="list-style-type: none">• ORP a zřizovatelům určených škol a školských zařízení poskytovat veškerou potřebnou součinnost hejtmanům a primátorovi hl. m. Prahy v procesu zajišťování vykonávání péče o děti ve věku 3–10 let
<ul style="list-style-type: none">• orgánům veřejné moci a správním orgánům se ukládá, aby v rámci všech svých pracovišť zahájily omezený provoz spočívající v:<ul style="list-style-type: none">➤ omezení práce a státní služby na agendy, jejichž výkon musí být souvisle a kontinuálně zajišťován, zejména k zajištění chodu VS a služeb VS v nezbytně nutném rozsahu a plnění úkolů Vlády ČR směřujících k dosažení cílů nouzového stavu➤ ostatní agendy se vykonávají v rozsahu, která neohroží opatření k ochraně zdraví státních zaměstnanců, zaměstnanců a dalších úředních osob
<ul style="list-style-type: none">• omezení osobního kontaktu státních zaměstnanců, zaměstnanců a dalších úředních osob s adresáty VS a dalšími externími osobami na nezbytnou úroveň, provede se:<ul style="list-style-type: none">➤ upřednostnění písemného, elektronického či telefonického kontaktu před osobním➤ příjem dokumentů od klientů/veřejnosti pomocí pracoviště podatelny, pokud je zřízeno➤ zvýšení hygienických opatření při kontaktu mezi zaměstnanci jiných orgánů a institucí
<ul style="list-style-type: none">• rozsah úředních hodin orgánů omezen na 2 dny v týdnu na 5 hodin v čase dostupném pro veřejnost, o změně orgány informují a zveřejní na svých úředních deskách
<ul style="list-style-type: none">• zajištění činnosti orgánu tak, aby případné karanténní opatření vůči části zaměstnanců neohrozilo akceschopnost orgánu
<ul style="list-style-type: none">• zajištění chodu jednotlivých útvarů orgánů vždy nejnižším možným počtem zaměstnanců, nutný k zachování chodu veřejné moci a správního orgánu

Zdroj: vlastní zpracování na základně vládních usnesení podle (Úřad vlády, ©2023a; Úřad vlády, ©2023b)

Příloha F4 – *Obcemi povinně vykonávaná celostátní opatření proti Covid-19 při 4. vlně pandemie (2021)*

<ul style="list-style-type: none">• omezení konání voleb orgánu PO a zasedání orgánu PO s výjimkou orgánů územních samosprávných celků, pokud se účastní na jednom místě více než 10 osob:<ul style="list-style-type: none">➤ osoby, používají ochranné prostředky dýchacích cest (např. roušky, ústenky) nebo respirátor či polomasku bez výdechového ventilu s filtrační účinností minimálně FFP2, KN95 nebo N95➤ usazené osoby mají rozestupy minimálně 2 metry, výjimkou jsou členové domácností➤ svolavatel zasedání nebo jiná pověřená osoba před zahájením zasedání zkontroluje potvrzení o negativním výsledku antigenního nebo RT-PCR testu na přítomnost viru SARS-CoV-2, který byl proveden maximálně před 3 dny➤ pokud se zasedání účastní nejvýše 50 osob, nejedná-li se o zasedání, které je nezbytné ke splnění uložených povinností zákonem vč. volby orgánu
<ul style="list-style-type: none">• orgánům veřejné moci a správním orgánům se ukládá, aby v rámci všech svých pracovišť zahájily omezený provoz vyplývající z nouzového stavu spočívající v:<ul style="list-style-type: none">➤ omezení práce a státní služby zejména na ty agendy, jejichž výkon musí být bezpodmínečně a kontinuálně zajišťován, a to zejména k zajištění chodu veřejné správy a služeb veřejné správy v nezbytně nutném rozsahu a plnění úkolů Vlády ČR směřujících k dosažení cílů nouzového stavu➤ ostatní agendy se vykonávají v rozsahu, který neohrozí opatření nutná k ochraně zdraví státních zaměstnanců, zaměstnanců a dalších úředních osob
<ul style="list-style-type: none">• omezení osobního kontaktu státních zaměstnanců, zaměstnanců a dalších úředních osob s adresáty VS a dalšími externími osobami na nezbytnou úroveň, provede se:<ul style="list-style-type: none">➤ upřednostnění písemného, elektronického či telefonického kontaktu před osobním➤ příjem dokumentů od klientů/veřejnosti pomocí pracoviště podatelny, pokud je zřízeno➤ zvýšení hygienických opatření při kontaktu mezi zaměstnanci jiných orgánů a institucí
<ul style="list-style-type: none">• zajištění činnosti orgánu tak, aby případné karanténní opatření vůči části zaměstnanců neohrozilo akceschopnost orgánu

<ul style="list-style-type: none"> • zajištění chodu jednotlivých útvarů orgánů vždy s nejnižším možným počtem zaměstnanců přítomných na pracovišti, který je nutný zachovat pro chod veřejné moci a správního orgánu
<ul style="list-style-type: none"> • ORP a zřizovatelům určených škol a školských zařízení poskytovat veškerou potřebnou součinnost hejtmanům a primátorovi hl. m. Prahy v procesu zajišťování vykonávání péče o děti ve věku 2–10 let
<ul style="list-style-type: none"> • ukládá provoz krematorium v maximálním možném rozsahu, přičemž se nepřihlíží k omezujícím limitům provozu stanoveným obcí.
<ul style="list-style-type: none"> • na všech veřejně přístupných místech v zastavěném území obce, kde dochází přítomnosti alespoň 2 osob vzdálených od sebe méně než 2 metry (nejde-li o členy domácnosti) se zakazuje pohyb a pobyt bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa), kterým je respirátor nebo obdobný prostředek (bez výdechového ventilu), který naplňuje všechny technické podmínky a požadavky, zdravotnická obličejová maska nebo obdobný prostředek, který naplňuje všechny technické podmínky, požadavky a normy, které brání šíření kapének

Zdroj: vlastní zpracování na základě vládních usnesení podle (Úřad vlády, ©2023b)

Příloha G1 – *Obcím doporučená celostátní opatření proti Covid-19 při 1. vlně pandemie (2020)*

<ul style="list-style-type: none">• územním samosprávným celkům se doporučuje průběh zasedání zastupitelstev nejvyšší možnou měrou zpřístupnit veřejnosti za pomoci prostředků komunikace na dálku, při nejmenším pořízením a zveřejněním zvukového záznamu
<ul style="list-style-type: none">• územním samosprávným celkům se doporučuje, aby zajistily, pokud možno:<ul style="list-style-type: none">➤ účast členů zastupitelstev územních samosprávných celků a ostatních osob vč. veřejnosti na jednáních zastupitelstva prostředky, např. formou videokonference nebo telekonference v případě, že umožňují uplatňovat zákonná práva spojená s účastí na těchto jednáních➤ při účasti členů zastupitelstev územních samosprávných celků osobně a ostatních osob vč. veřejnosti na jednáních zastupitelstva územního samosprávného celku oddělit členy zastupitelstva od veřejnosti vhodnými prostředky např. jejich účastí v oddělené místnosti nebo konání zasedání v otevřeném prostoru
<ul style="list-style-type: none">• doporučení územním samosprávným celkům, aby předchozí opatření přiměřeně aplikovaly i při jednání svých ostatních kolektivních orgánů

Zdroj: vlastní zpracování na základě vládních usnesení podle (Úřad vlády, ©2023a)

**Příloha H1 – Veřejná vyhláška KHS Olomouckého kraje
(KHSOC/09068/2020/RED) – 1. část**



**KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE
OLOMOUCKÉHO KRAJE SE SÍDLEM V OLOMOUCI**

V Olomouci dne 16. 3. 2020

Č.j.: KHSOC/09068/2020/RED
Sp. značka: KHSOC/09068/2020

**VEŘEJNÁ VYHLÁŠKA
OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY**

Nařízení mimořádného opatření při epidemii

Krajská hygienická stanice Olomouckého kraje se sídlem v Olomouci (dále jen „KHS“) jako správní orgán věcně a místně příslušný podle § 82 odst. 1 a 2 písm. m) a § 69 odst. 1 písm. b) a odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 258/2000 Sb.“) vydává podle § 94a odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb. postupem podle § 171 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), toto opatření obecné povahy:

s účinností ode dne 16. 3. 2020 od 03:00 hod se k zamezení dalšího šíření epidemie onemocnění COVID-19 způsobené novým koronavirem SARS-CoV-2:

1) všem osobám s trvalým či jiným pobytem nacházejícím se dne 16. 3. 2020 na katastrálním území Chořelice, Chudobín, Litovel, Myslechovice, Nasobůrky, Nová Ves u Litovle, Rozvadovice, Savín, Tři Dvory u Litovle, Unčovice, Víska u Litovle, Benkov u Střelice, Brníčko, Dětrichov, Dolní Sukolom, Horní Sukolom, Nová Dědina u Uničova, Renoty, Střelice u Litovle, Uničov, Červenka (dále jen katastrální území) se s okamžitou platností zakazuje opustit toto území obcí a dále se zakazuje pohyb těchto osob mimo místo jejich trvalého pobytu, popřípadě místo jiného pobytu, a to do odvolání, minimálně však po dobu po dobu 14 dnů,

a to s výjimkou cest uvnitř tohoto území:

- I. nezbytně nutných k obstarávání základních životních potřeb (např. nákupů potravin, léků a drogerie, krmiv pro zvířata, pohonných hmot),
- II. do zdravotnických zařízení, včetně zajištění nezbytného doprovodu příbuzných a osob blízkých a zařízení veterinární péče,
- III. nezbytně nutných k zajištění výše uvedených potřeb a služeb pro jinou osobu nacházející se ve výše uvedených katastrálních územích,
- IV. za účelem vyřízení neodkladných úředních záležitostí, včetně zajištění nezbytného doprovodu příbuzných a osob blízkých,
- V. a dále k výkonu povolání nebo činností sloužících k zajištění bezpečnosti vnitřního pořádku a řešení krizové situace, zajištění ochrany zdraví, poskytování

Zdroj: Veřejná vyhláška, 2020

Příloha H2 – Veřejná vyhláška KHS Olomouckého kraje (KHSOC/09068/2020/RED) – 2. část

Strana č. 2 k č. j.: KHSOC/09068/2020/RED ze dne 16. 3. 2020

zdravotní nebo sociální péče, včetně dobrovolnické činnosti, duchovní péče, veterinární péče, veřejné hromadné dopravy a další infrastruktury nezbytné k obstarávání základních služeb obyvatel, zásobování a rozvážkové služby,

- 2) všem osobám nacházejícím se na výše uvedených katastrálních územích s trvalým či jiným pobytem mimo tato území, se umožňuje přesun do místa jejich trvalého pobytu, popřípadě místa jiného pobytu a setrvání v tomto místě do odvolání, minimálně však po dobu 14 dnů,
- 3) všem osobám nacházejícím se dne 16. 3. 2020 mimo výše uvedená katastrální území se s okamžitou platností zakazuje vstup, pohyb a pobyt všech těchto osob na výše uvedená katastrální území, a to až do odvolání,
s výjimkou:

- I. návratu osob majících v daném katastrálním území trvalý pobyt či jiný pobyt,
- II. cest nezbytně nutných k zajištění zásobování obyvatelstva daného území (např. potraviny, léky a drogerie, krmiva pro zvířata, pohonné hmoty),
- III. cest nezbytně nutných k zajištění výše uvedených potřeb a služeb pro jinou osobu (např. příslušníci záchranných sborů jako je hasičský záchranný sbor, zdravotnická záchranná služba, policie při výkonu své činnosti a ostatní složky integrovaného záchranného systému, osoby převážející krev, kostní dřev za účelem transplantace a na odběrové týmy transplantačních center převážejících orgány určené k transplantaci, pracovníci provádějící neodkladné havarijní servisní práce typu elektroservis, servis kotlů, plynovodů, vodovodů, bioplynových stanic, čerpacích stanic, teplovodů, dalších cest za účelem odvrácení hrozící škody apod., prokáží-li tuto skutečnost),
- IV. výkonu povolání nebo činností sloužících k zajištění bezpečnosti vnitřního pořádku a řešení krizové situace, zajištění ochrany zdraví, poskytování zdravotní nebo sociální péče, včetně dobrovolnické činnosti, duchovní péče, veterinární péče, veřejné hromadné dopravy a další infrastruktury nezbytné k obstarávání základních služeb obyvatel, zásobování a rozvážkové služby,

a to za předpokladu, že tyto osoby budou vybaveny odpovídajícími osobními ochrannými prostředky,

- 3) všem osobám nacházejícím se dne 16. 3. 2020 na výše uvedených katastrálních územích se **nařizuje, aby poskytly potřebnou součinnost místně příslušné krajské hygienické stanici.**

Odůvodnění:

Mimořádné opatření je vydáno v souvislosti s nepříznivým vývojem epidemiologické situace ve výskytu onemocnění COVID-19 způsobené novým koronavirem s označením SARS-CoV-2 v Evropě. Toto opatření je jedním z důležitých předpokladů zamezení šíření onemocnění COVID-19 způsobeného novým koronavirem SARS-CoV-2 na území České republiky.

Vzhledem k výraznému rozšíření tohoto onemocnění na výše uvedených katastrálních územích hrozí závažné rozšíření nákazy z ohniska, proto je nezbytné zakázat pohyb fyzických osob v rámci těchto katastrálních území, jakékoliv cestování, přemísťování se a shromažďování z místa na místo v rámci území těchto postižených obcí nad rámec uvedených výjimek, a to do doby, než místně příslušná krajská hygienická stanice provede epidemiologické šetření a rozhodne o karanténě.

Zdroj: Veřejná vyhláška, 2020

Příloha H3 – Veřejná vyhláška KHS Olomouckého kraje (KHSOC/09068/2020/RED) – 3. část

Strana č. 3 k č. j.: KHSOC/09068/2020/RED ze dne 16. 3. 2020

Podle § 69 odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb. mimořádná opatření proti epidemii a nebezpečí jejího vzniku nařídí v nezbytně nutném rozsahu a rozhodne o jejich ukončení příslušný orgán ochrany veřejného zdraví, jehož místní příslušnost se řídí místem výskytu infekčního onemocnění. Podle § 94a odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb. opatření orgánu ochrany veřejného zdraví při epidemii a nebezpečí jejího vzniku podle § 82 odst. 2 písm. m) zákona č. 258/2000 Sb., která se týkají obecně vymezeného okruhu adresátů, vydá příslušný orgán ochrany veřejného zdraví jako opatření obecné povahy.

Vzhledem k množství ohnisek nákazy a počtu případů osob podezřelých z nákazy, kterými jsou ve smyslu § 2 odst. 7 písm. a) zákona č. 258/2000 Sb. fyzické osoby, které byly během inkubační doby ve styku s infekčním onemocněním nebo pobývaly v ohnisku nákazy – **výše uvedených katastrálních územích**, je pro účinné zmáhání probíhající epidemie vedle vydávání individualizovaných rozhodnutí konkrétním fyzickým a právnickým osobám i stanovení protiepidemických opatření adresátům obecně vymezeným právě i v opatření obecné povahy.

Poučení:

Podle § 94a odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb. se toto opatření obecné povahy vydává bez řízení o návrhu opatření obecné povahy a nabývá účinnosti dnem vyvěšení na úřední desce Krajské hygienické stanice Olomouckého kraje se sídlem v Olomouci.

Podle § 173 odst. 2 správního řádu nelze proti opatření obecné povahy podat opravný prostředek.

MUDr. Zdeněk Nakládal, Ph.D.

ředitel

v.z. MUDr. Lenka Pešáková, Ph.D.

Vyvěšeno na úřední desce dne:

Sejmuto dne:

Záznam o účinnosti: toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti dne:

Rozdělovník:

1. KHS – spis
2. obec Litovel, Uničov a Červenka v okrese Olomouc

Na vědomí:

1. Ústřední krizový štáb -
2. obce Olomouckého kraje
3. Policie ČR – KRPM.reditel.sekretariat@pcr.cz
4. Zdravotnická záchranná služba – andrea.rakovicova@zssol.cz,
5. Krajský úřad Olomouckého kraje – a.hlozkova@olkraj.cz, b.kolar@olkraj.cz;
6. Olomoucký kraj hejtman@olkraj.cz,
7. HZS Olomouckého kraje – stab.kraj@izsol.cz
8. Ředitelství silnic a dálnic – martin.smolka@rsd.cz
9. ministerstvo zdravotnictví ČR – Jarmila.razova@mzcr.cz, adam.vojtech@mzcr.cz
10. ČEZ – zdenek.burdek@cezdistribuce.cz, radomir.valica@cezdistribuce.cz
11. Plyn servis
12. České dráhy prokopova@gr.cd.cz, novak@szdc.cz

Krajská hygienická stanice Olomouckého kraje se sídlem v Olomouci,
Wolkerova 74/6, 779 00 Olomouc, tel. 585 719 111, e-mail: epodatelna@khsolc.cz, ID: 7zyui4b

Zdroj: Veřejná vyhláška, 2020